

MAALAUSSALAN
TYÖEHTOSOPIMUS
URAKKA-
HINNOITTELUINEEN
1.5.2018–30.4.2020

PINTAURAKOITSIJAT ry

RAKENNUSLIITTO ry

Pintaurakoitsijat ry:n

ja Rakennusliiton

välinen

MAALAUSSALAN

TYÖEHTOSOPIMUS

URAKKA-

HINNOITTELUINEEN

1.5.2018–30.4.2020

Rakennustieto Oy
ISBN 978-952-267-269-8
ISBN 978-952-267-270-4 (pdf)

Taitto: Taittopalvelu Yliveto Oy

Paino: Pieksäprint Oy, Pieksämäki 2018

Työehtosopimus	7	TES
Irtisanomissuojasopimus	59	RISS
Työntekijöiden edustusjärjestelmäsopimus	64	TED
Vuosilomasopimus	76	VLS
Yleissopimus	81	YS
Sopimus ulkopuolisen työvoiman käytöstä	83	UTS
Koulutussopimus	86	KTS
AY-jäsenmaksujen perintä	90	AYM
Suojautumisohjeet	93	SUO
Urakkahinnoittelut	99	UR

Sisältö

I	YLEISET MÄÄRÄYKSET	7
1 §	Soveltamisala	7
2 §	Liitesopimukset	7
3 §	Paikallinen sopiminen	8
II	TYÖAIKA	9
4 §	Säännöllisen työajan pituus.....	9
5 §	Työajan lyhennys.....	9
6 §	Työajan säännönmukainen sijoitus.....	10
7 §	Työajan siirtäminen	11
8 §	Tauot.....	12
9 §	Paikallinen sopiminen työajoista.....	13
10 §	Työvuoroluettelot	14
11 §	Yli- ja hätätyö.....	15
12 §	Pääsiäislauantai	16
13 §	Arkipyhäkorvaus	16
III	PALKKOJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	16
14 §	Palkkajärjestelmä	16
14.1 §	Aikapalkkajärjestelmä.....	16
1	Käsitteet	16
2	Palkkaryhmittely ja perustuntipalkat	17
3	Palkkaryhmät	20
14.2 §	Tuottavaa ja kannustavaa palkkausta koskeva paikallinen sopiminen	22
14.3 §	Urakkapalkkausjärjestelmä	23
14.4 §	Nokkamies.....	23
15 §	Eräät korvaukset.....	23
16 §	Sääolosuhteet.....	25
17 §	Palkanmaksu	25
IV	ERINÄISIÄ KORVAUKSIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	26
18 §	Päiväraha ja matkakustannusten korvaus matkatöissä.....	26

19 § Työ ulkomailla.....	28
20 § Päivittäiset matkakustannukset	30
V SOSIAALISET MÄÄRÄYKSET	31
21 § Vuosiloma	31
22 § Sairaus- ja tapaturma-ajan palkka	32
23 § Lääkärintarkastukset	39
24 § Äitiys- ja isyysvapaa	41
25 § Sosiaalililat.....	43
26 § Työkalut.....	43
27 § Suojavaatetus.....	44
VI ERINÄISET MÄÄRÄYKSET	45
28 § Opastaminen ym. sellaiset.....	45
29 § Ay-jäsenmaksujen periminen	45
30 § Ulkopuolinen työvoima.....	46
31 § Erimielisyyksien ratkaiseminen	46
32 § Ryhmähenkivakuutus	47
33 § Voimassaolo	47
Allekirjoituspöytäkirja maalausalan työehtosopimukseksi urakkahinnoitteluineen 2018.....	48
Sopimus irtisanomissuojasta ja lomauttamisesta rakennusalalla	59
Sopimus työntekijöiden edustajista sekä työntekijöiden ja työnantajan välisestä yhteistoiminnasta maalausalan yrityksissä	64
Maalausalan työntekijäin vuosilomia koskeva työehtosopimus	76
Yleissopimus.....	81
Ulkopuolisen työvoiman käyttöä koskeva sopimus.....	83
Koulutussopimus.....	86

Sopimus ammattiyhdistysjäsenmaksujen perinnästä	90
---	----

Rakennus- ja korroosionestomaalauksen suojausohjeet	93
--	----

URAKKAHINNOITTELU

Urakkatyön yleismääräykset.....	99
Urakkatyö.....	99
Urakkapalkka	99
Urakkatyömääräys.....	99
Urakkatyön suorittaminen ja laatu	100
Hinnoittelemattomat työt	100
Urakkatyötä koskeva kirjanpito	100
Urakkatyön mittaaminen, laskenta ja maksaminen...	100

Sisäpuolisten urakkatöiden yleismääräykset.....	102
---	-----

Perushintataulukko.....	105
Tasotetyöt	105
Kipsi- tai vastaavien levyjen saumauskäsittelyt seinä- ja kattopinnoissa	106
Seinä- ja kattopintojen maalaustyöt	107
Tapetointityöt	109
Ovet ja karmit.....	110
Ikkunan maalaustyöt	111
Lattioiden maalaus	111
Muut maalaustyöt.....	112

Sisäpuolisten urakkatöiden soveltamisohjeet	113
---	-----

Telakoiden lohkomalauksen urakkahinnoittelu.....	116
Perushinnat	118

Telakoiden lohkomalauksen urakkahinnoittelun soveltamisohjeet.....	121
---	-----

Julkisivujen maalaus käsittelyt	123
---------------------------------------	-----

**Pintaurakoitsijat ry:n
ja Rakennusliiton välinen
MAALAUSSALAN TYÖEHTOSOPIMUS
URAKKAHINNOITTELUINEEN
1.5.2018–30.4.2020**

I YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Soveltamisala

1. Allekirjoittaneiden Rakennusliitto ry:n ja Pintaurakoitsijat ry:n välillä on tehty seuraava työehtosopimus. Sopimus on voimassa allekirjoittaneen työnantajajärjestön jäsenten ja niiden kaikkien työntekijöiden välisissä työsuhteissa. Mikäli työntekijän palkkaa koskevia määräyksiä ei ole tässä työehtosopimuksessa, noudatetaan palkkamääräysten osalta asianomaisen alan työehtosopimusta.

1.2. Hiekkapuhallus- ja korroosionestotöiden osalta työehtosopimusta sovelletaan metalli-, kiviaines-, ym. pintojen hiekkapuhallus- ja metallirakenteiden korroosionestotöissä. Hiekkapuhallus- ja korroosionestotöiden erityismääräykset eivät koske rakennusmaalauksen yhteydessä suoritettavia tavanomaisia metallirakenteiden maalauksia tai pinnoitustöitä eikä teollisuuden tuotemaalausta.

2 § Liitesopimukset

Tämän työehtosopimuksen osana noudatetaan seuraavia osapuolten välillä solmittuja sopimuksia:

TES

- **Irtisanomisesta ja lomauttamisesta** rakennusalalla 20.3.2014 solmittua sopimusta
- 8.4.2012 solmittua **maalausalan työntekijäin vuosilomia** koskevaa työehtosopimusta
- 20.3.2014 solmittua sopimusta **työntekijöiden edustajista** sekä työntekijöiden ja työnantajan välisestä yhteistoinnista maalausalan yrityksissä
- **Ulkopuolisen työvoiman käytöstä** 19.4.2010 solmittua sopimusta
- **Ay-jäsenmaksujen perinnän** osalta noudatetaan Pintaurakoitsijoiden ja Rakennusliiton 8.3.2012 allekirjoittamaa sopimusta ammattiyhdistysjäsenmaksujen perinnästä.

3 § Paikallinen sopiminen

1. Paikallisella sopimisella tarkoitetaan, ellei sopimiseen valtuuttavassa määräyksessä ole muuta sovittu, sopimista työehtosopimuksen neuvottelujärjestyksen mukaisesti työnantajan ja työntekijän kesken taikka työnantajan ja luottamusmiehen kesken. Työsuojeluyhteistyötä koskevilla asioilla henkilöstöä edustavat luottamusmiehen sijasta työsuojelusopimuksen määrittelemät henkilöstön edustajat.

2. Luottamusmiehen kanssa tehty sopimus sitoo niitä työntekijöitä, joita luottamusmiehen on katsottava edustavan.

3. Sopimus voidaan solmia määräajaksi tai olemaan voimassa toistaiseksi. Toistaiseksi voimassa oleva sopimus voidaan irtisanoa kolmen kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen, ellei irtisanomisajasta ole muuta sovittu.

4. Sopimus on solmittava kirjallisena, jos jompikumpi sopijapuoli sitä pyytää. Luottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutetun tekemä sopimus tehdään aina kirjallisena.

5. Tässä tarkoitettu paikallinen sopimus on työehtosopimuksen osa ja sitä sovelletaan senkin jälkeen kun työehtosopimuksen voimassaolo muutoin on lakannut.

II TYÖAIKA

TES

Työsuhteissa noudatetaan työaikalain (1996/605) säännösten ohella tässä sovittuja työaikaa koskevia ehtoja.

4 § Säännöllisen työajan pituus

1. Säännöllinen työaika on enintään 8 tuntia vuorokaudessa ja 40 tuntia viikossa.

2. Kolmivuorotyö voidaan järjestää myös siten, että viikoittainen säännöllinen työaika ennakolta laaditun työtuntijärjestelmän mukaisesti enintään 5 viikon jakson kestäessä tasoittuu keskimäärin 40 tuntiin.

3. Kuljetus-, vartiointi- ja vartiointin ohella tehtävä lämmitystyö sekä liukuvalutyö voidaan järjestää työaikalain 7 §:n mukaiseksi jaksotyöksi.

5 § Työajan lyhennys

1. Työajan lyhennys on 96 tuntia vuodessa. Jos muusta kertymistavasta ei ole sovittu, katsotaan työntekijällä olevan oikeus työajan lyhennykseen siltä osin kuin hänen säännöllinen viikoittainen työaikansa on ylittänyt 38 tuntia.

Jollei muuta ole sovittu, työajan lyhennysvapaa annetaan työnantajan määräämänä aikana vapaapäivinä. Jollei lyhennysvapaata ole huomioitu työtuntijärjestelmässä, tulee vapaan ajankohdasta ilmoittaa viimeistään 2 viikkoa ennen.

Jos työajan lyhennys annetaan samanaikaisesti kaikille yrityksen tai sen jonkin yksikön, työmaan tai työryhmän työntekijöille, katsotaan jokaisen työntekijän saaneen vapaan riippumatta mahdollisesta muusta poissaolon syystä, ellei työtuntijärjestelmästä muuta johdu.

Työnantaja ja työntekijä voivat sopia työajan lyhennyksen säästämisestä tai pitämättä jättämisestä. Työntekijälle on maksettava 2 kohdan mukainen erillinen palkanosa, vaikka työajan lyhennyspäiviä ei pidetä. Työajan lyhennystä ei voida siirtää

TES

työsuhteen ulkopuolella pidettäväksi. Pitämättä jääneet työajan lyhennykspäivät nollautuvat kertymisvuotta seuraavan vuoden helmikuun lopussa.

Työajan lyhennyksenä annetut vapaapäivät luetaan työssäolo-päivien veroisiksi päiviksi vuosilomapäiviä ansaittaessa.

2. Työntekijälle maksetaan työajan lyhennyksestä ja arkipyhistä erillistä palkanosaa 7,7 % työssäolon ajalta maksetusta tai maksettavaksi erääntyneestä palkasta yli- ja hätätyöstä maksettava korvaus mukaan lukien. Palkanosaa ei makseta lomansa aikana rakennustyössä oleville koululaisille ja opiskelijoille.

Palkanosaa maksetaan jokaisen säännöllisen palkanmaksun yhteydessä.

Palkanosaa maksetaan myös muita työaika- ja työehtoja kuin säännöllistä 8 tunnin työpäivää tekeville.

Palkanosaa ei saa sisällyttää työntekijän aika-, urakka- tai palkkiopalkkaan. Palkansa on eriteltävä palkkalaskelmassa.

Mikäli työntekijä on työssä uudenvuodenpäivänä, loppiaisenä, pitkäperjantaina, toisena pääsiäispäivänä, vapunpäivänä, helatorstaina, juhannusaattona, jouluaattona tai ensimmäisenä joulupäivänä maksetaan hänelle palkka kuten sunnuntaityöstä.

6 § Työajan säännönmukainen sijoitus

1. Työ alkaa yksivuorotyössä klo 7.00 ja päättyy klo 16.00.

2. Kaksivuorotyössä työ alkaa klo 06.00 ja päättyy viimeistään klo 24.00. Vuorot vaihtuvat viikoittain. Iltavuorossa maksetaan 1.6.2018 alkaen 1,44 €/h suuruinen lisä, 1.6.2019 alkaen 1,46 €/h suuruinen lisä ja yövuorossa 1.6.2018 alkaen 2,71 €/h suuruinen lisä, 1.6.2019 alkaen 2,76 €/h suuruinen lisä.

3. Ennen työnantajan suorittamaa työajan poikkeavaa sijoittamista tai siirtämistä, kartoitetaan ne vapaaehtoiset, jolla on mahdollisuus tehdä töitä säännöllisen työajan ulkopuolella.

Lauantai on vapaapäivä, ellei työn luonteesta tai tuotantoteknisistä syistä jotakin työtä ole tarpeen tehdä silloinkin. Jollei muusta vapaapäivästä sovita, lauantaina työssä olevalle annetaan vapaaksi jokin muu päivä samalla taikka seuraavalla viikolla.

Ns. arkipyhäviikolla on kuitenkin lauantain ja juhlapäivän aaton säännöllinen työaika kahdeksan (8) tuntia. Pääsiäislauantai, pääsiäisen jälkeinen lauantai, vapunpäiväviikon lauantai, helatorstain jälkeinen lauantai, juhannusaatto, itsenäisyyspäiväviikon lauantai, jouluaatto, joulun jälkeinen lauantai, uudenvuodenpäiväviikon lauantai sekä loppiaisien jälkeinen lauantai ovat vapaapäiviä, ellei tuotantoteknisistä syistä tai työn luonteesta muuta johdu.

4. Työsopimuslain 4 luvun 4 §:n mukaisissa osittaisen hoitovapaan tilanteissa, kuten lapsen päivähoidon järjestämisessä, tulee asia käsitellä ko. lainkohdan mukaisesti ja ottaa huomioon erilaiset ratkaisuvaihtoehdot laajasti käyttäen esim. työaikajärjestelyjä, työajan lyhennysvapaata, joustavaa työaikaa tai väliaikaista lyhennettyä työaikaa. Työntekijällä ei ole tällöin oikeutta tämän järjestelyn johdosta 7 §:n mukaisiin lisiin.

7 § Työajan siirtäminen

1. Milloin aloittamis- ja lopettamistöiden, koneiden tehokkaan käytön tai muuten työn järjestelyn vuoksi on tarpeellista, voidaan työaika järjestää 6 §:n mukaisista yleisistä työn aloittamis- ja päättymisajoista poikkeavasti.

Poikkeavasta työajan järjestelystä on ilmoitettava työntekijälle tai työryhmälle niin aikaisin, että yleisestä työajasta poikkeavan työajan noudattamisen ja sitä koskevan ilmoituksen väliin jää ainakin kolme päivää.

Kiireellisissä tapauksissa työajan siirto voidaan toimeenpanna lyhyemmälläkin ilmoitusajalla. Siirrosta on ilmoitettava viimeistään edellisen työvuoron aikana. Tällaisissa tapauksissa työntekijälle on maksettava ensimmäiseen viiteen työvuoroon sijoituvilta, aiemmasta työajasta poikkeavilta työtunneilta 1.6.2018 alkaen 2,61 €/h ja 1.6.2019 alkaen 2,65 €/h suuruinen lisä.

2. Paikallisesti 9 §:n mukaisesti sovittuja työaikoja muutetaan ensisijaisesti sopimalla. Mikäli asiasta ei voida sopia, työnantajalla on oikeus muuttaa työvuoroluetteloa töiden järjeste-

TES

lyyn liittyvästä painavasta syystä. Tällöin tulevat sovellettavaksi edellisen kohdan 2. ja 3. kappaleen määräykset.

3. Vuorotyölistat pyritään ensisijaisesti laatimaan TES 6 §:n 3 kohdan kartoituksen perusteella. Työnantajalla on oikeus kartoituksen tehtyään päättää vuorotöiden teettämisestä.

Iltta- ja yötyössä maksetaan työntekijälle klo 16.00 jälkeen tehdystä työstä 1.6.2018 alkaen 1,44 €/h, 1.6.2019 alkaen 1,46 €/h ja klo 23.00 jälkeen tehdystä työstä 1.6.2018 alkaen 2,71 €/h, 1.6.2019 alkaen 2,76 €/h suuruinen lisä.

Soveltamisohje:

Yksivuorotyössä em. lisiä maksetaan vain säännöllisen työajan osalta. Tunneilta, jotka ovat vuorokautista tai viikoittaista ylityötä maksetaan 11 §:n mukaiset ylityökorotukset. Vuorotyössä maksetaan ao. vuoron vuorotyölisä myös ylityön ajalta.

4. Valmiustyöstä, joka tehdään työvuorosta poiketen ja siten, ettei työvuoron aikana synny ylityötä, maksetaan valmiustyölisää palkkaryhmissä I ja II 1.6.2018 alkaen 4,26 €/h, 1.6.2019 alkaen 4,33 €/h ja muissa palkkaryhmissä 1.6.2018 alkaen 5,23 €/h, 1.6.2019 alkaen 5,32 €/h.

8 § Tauot

1. Kahdeksantuntisen työvuoron puoliväliin sijoitetaan tunnin kestävä ruokailutauko. Tauko voidaan sijoittaa myös lomittain. Paikallisesti sopien voidaan noudattaa puolen tunnin ruokailutaukoa siten, että työntekijä saa sen aikana esteettömästi poistua työpaikalta.

2. Kahvitauko, pituudeltaan 12 minuuttia, on sekä työvuoron ensimmäisellä että toisella puoliskolla. Milloin työntekijä joutuu jäämään ylityöhön, pidetään säännöllisen työajan päätyttyä 12 minuuttia kestävä kahvitauko ja työn jatkuessa joka kahden tunnin jälkeen niin ikään samanpituisen kahvitauko. Kahvitauot luetaan työaikaan. Jos ylityö kestää lyhyen ajan, ei taukoa pidetä.

9 § Paikallinen sopiminen työajoista

TES

Tämä pykälä koskee ainoastaan Pintaurakoitsijat ry:n jäsenyrityksiä.

1. Paikallisesti sopimalla säännöllinen työaika voidaan 4 §:n estämättä järjestää myös siten, että se tasoittuu enintään kuuden kuukauden aikana keskimäärin enintään 40 tuntiin viikossa. Viikkoittainen työaika voi tällöin olla enintään 50 tuntia ja päivittäinen enintään 10 tuntia. Sisällytettäessä työajan lyhennys työaikajärjestelmään työaika tasoittuu keskimäärin 38 tuntiin viikossa.

Sovittaessa säännöllinen työaika keskimääräiseksi on työtä varten ennakolta määriteltävä aika, jonka kuluessa säännöllinen työaika tasoittuu säädettyyn keskimäärään (= tasoittumisjärjestelmä).

Työntekijän lomautus ei voi alkaa ennen kuin työaika on tasoitettu sovittuun tuntimäärään. Jos työntekijän työsuhde päättyy kesken tasoittumisjakson muusta kuin työntekijästä johtuvasta syystä niin, ettei tasoittumisvapaata anneta ennen työsuhteen päättymistä, maksetaan keskimäärin yli 40 viikkotyötunnin tehdyiltä säännöllisiltä työtunneilta 50 %:lla korotettu palkka.

2. Paikallisesti voidaan sopia säännöllisen työajan alkamis- ja päättymisajoista sekä työajasta johtuvista lisistä 6 ja 7 §:stä poikkeavalla tavalla.

3. Jos työvuoron pituus poikkeaa 8 tunnista, voidaan paikallisesti sopia taukojen sijoittamisesta 8 §:stä poiketen. Jos työvuoro kestää enintään 6 tuntia, voidaan tauoista sopia myös muilta osin 8 §:stä poiketen.

4. Työntekijällä on oikeus työkalukorvauksiin ja päivittäisten matkakustannusten korvauksiin 20 §:n mukaisesti työvuorojen pituudesta riippumatta. Oikeus korvauspalkkoihin ja ansionmenetyksen korvauksiin määräytyy työvuoroluettelon mukaisesti. Vapaina annettavat arkipyhät ja itsenäisyyspäivä korvataan 8 tunnin mukaan, ellei ole sovittu lyhyemmästä säännöllisestä työajasta, jolloin ne korvataan sovittuun työajan mukaisesti.

Keskimääräistä työaika sovellettaessa voidaan paikallisesti

TES

sopia tasaisesta palkanmaksusta siten, että palkka palkanmaksukausittain vastaa keskimääräisen työajan mukaista ansiota.

5. Tämän pykälän mukaiseen paikalliseen sopimiseen sovelletaan 3 §:n määräyksiä seuraavin tarkennuksin.

Paikallisen sopimuksen tulee olla aina kirjallinen.

Sopimuksen solmiminen yksilötasolla edellyttää, että sopijana on työkunta tai työryhmä. Sopimus voi koskea myös vain työkunnan tai työryhmän yksittäistä jäsentä, mikäli muut työkunnan tai työryhmän jäsenet antavat siihen kirjallisen suostumuksensa. Työryhmällä tarkoitetaan tässä kahta tai useampaa työntekijää, joiden ammattinsa tai tekemänsä työn perusteella voidaan katsoa muodostavan työryhmän. Tällainen sopimus ei saa olla ristiriidassa työnantajan ja luottamusmiehen kesken mahdollisesti solmitun työaikoja koskevan ns. raamisopimuksen kanssa. Sopimisesta on tiedotettava työntekijöitä edustavalle luottamusmiehelle ja työmaan työsuojeluvaltuutetulle.

Työntekijä, joka ei itse ole ollut sopijana, on oikeutettu noudattamaan aikaisempaa työaikaansa, jos hän ilmoittaa siitä työnantajalle viimeistään kahta päivää ennen paikallisen sopimuksen soveltamista.

10 § Työvuoroluettelot

1. Työpaikalle on laadittava kirjallinen työvuoroluettelo, mikäli säännöllisen työajan alkaminen ja päättyminen taikka lepoaikojen ajankohdat määräytyvät 6 ja 8 §:stä poiketen.

2. Kun työaika on järjestetty keskimääräiseksi, on työvuoroluettelo laadittava siten, että vähintään kolmen viikon työvuorot ovat tiedossa etukäteen. Paikallisesti voidaan sopia työvuoroluettelon muuttamisesta.

3. Mikäli työntekijälle maksetaan korvauspalkkaa tai ansionmenetyksen korvausta yli sen ajanjakson, jonka ajaksi työvuoroluettelo on laadittu, katsotaan yli menevien päivien työajan määräytyvän 4 ja 6 §:n mukaisesti.

4. Alalla toimivien yritysten palveluksessa olevien työntekijöiden työsuopimuksissa työpäivät ja työtunnit määritellään si-

ten, että työntekijä tietää etukäteen kuluvan ja seuraavan tilikauden työpäivät ja työtunnit.

Pöytäkirjamerkintä:

Tällä määräyksellä on tarkoitus turvata työntekijän mahdollisuus päästä työttömyysturvan piiriin eikä se koske eläkeläisiä, opiskelijoita ja muita vastaavassa asemassa olevia vain omasta halustaan satunnaisia työpäiviä tekeviä. Määräystä ei myöskään sovelleta tilanteissa, joissa päivittäisten työtuntien määrittely työn luonteen vuoksi on mahdotonta (esim. tien hoito) tai muuttuneiden olosuhteiden vuoksi ei voi työskennellä (esim. sääesteet). Työajan siirtäminen on mahdollista sitä koskevien määräysten (7 §) mukaisesti. Tätä määräystä sovelletaan myös vuokrattujen työntekijöiden työsuhteissa työsopimuslain määrittelemällä tavalla.

11 § Yli- ja hätätyö

1. Yli- ja hätätyö määritetään ja korvataan työaikalain mukaisesti. Viikoittaisesta ylityöstä maksetaan 8 ensimmäiseltä tunnilta 50 %:lla ja seuraavilta tunneilta 100 %:lla korotettu palkka. Päivittäisestä ylityöstä maksetaan kahdelta ensimmäiseltä tunnilta 50 %:lla ja seuraavilta 100 %:lla korotettu palkka.

2. Työvuorokauden katsotaan alkavan silloin, kun työntekijän säännönmukainen työvuoro alkaa, ja työviikon silloin, kun säännönmukainen työvuoro maanantaina alkaa.

3. Työaikalain mukaisena ylitöiden enimmäismäärän tarkastelujaksona käytetään kalenterivuotta.

4. Sunnuntai- ja pyhätyökorvaus sekä viikoittaisesta vapaaajasta poikkeamisen korvaamisessa vuorokauden laskemisessa käytettävät vuorokaudet määräytyvät ao. vuorokausien kalenteriajan mukaan.

TES**12 § Pääsiäislauantai**

Pääsiäislauantaina tehdystä työstä maksetaan, vaikka se ei olekaan ylityötä, enintään 8 tunnilta 50 %:lla korotettu palkka. Jos työ on samalla ylityötä, maksetaan lisäksi ylityökorvaus.

13 § Arkipyhäkorvaus

1. Työntekijälle maksetaan uudenvuodenpäivältä, loppiaiselta, pitkäperjantailta, toiselta pääsiäispäivältä, vapunpäivältä, helatorstailta, juhannusaatolta, jouluaatolta sekä ensimmäiseltä joulupäivältä arkipyhäkorvauksena erillistä palkanosaa edellä 5 §:n 2 kohdassa esitetyllä tavalla.

2. Itsenäisyyspäivän palkan maksua koskee laki itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä.

3. Mikäli työntekijällä ei ole oikeutta sairautensa vuoksi itsenäisyyspäivän palkkaan, maksetaan hänelle siltä päivältä palkkaa sairausajan palkkamääräysten mukaisesti.

III PALKKOJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET**14 § Palkkajärjestelmä**

Työt voidaan tehdä joko aikatyönä tai urakkapalkkaustyönä. Työmaan alkaessa käydään urakkamääräysten 1.kohdan mukainen neuvottelu.

14.1 § Aikapalkkajärjestelmä**1 KÄSITTEET****Palkkaryhmittely**

Työntekijän perustuntipalkka määräytyy hänen palkkaryhmittelyyn sijoituksensa perusteella. Palkkaryhmiä on kuusi.

Ryhmittelyn perusteena on työntekijän ammattitaito. Tällä tarkoitetaan niiden töiden vaativuutta, joita työntekijä kykenee tekemään. Ryhmittelyä tarkistettaessa huomioidaan työntekijän työkokemuksen ja koulutuksen myötä saavuttama ammattitaidon kehittyminen.

Aikapalkkaus

Tuntipalkka muodostuu aikatyötä tehtäessä perustuntipalkasta ja mahdollisesta henkilökohtaisesta lisästä, jonka suuruudesta työntekijä ja työnantaja sopivat keskenään.

Henkilökohtainen lisä säilyy entisen suuruisena kun työntekijän palkkaryhmä nousee.

Perustuntipalkka on työehtosopimuksen palkkaryhmittelyn mukainen vähimmäispalkka aikatyössä.

Työharjoittelijoiden ja työssäoppijoiden käytöstä tiedotetaan yrityksen luottamusmiestä. Työssäoppijoiden ja oppisopimusoppilaiden työn ohjaamisesta sovitaan työnantajan ja työntekijän kesken. Samassa yhteydessä selvitetään työpaikkaohjaajan mahdollisuudet tehtävän suorittamiseen, vaikutus hänen omien työtehtäviensä hoitamiseen ja tehtävän vaikutus hänen palkkauseensa. Työpaikkaohjaajana toimiminen on vapaaehtoista. Mikäli työpaikkaohjaaja tekee urakkatyötä saa hän hyödykseen ohjattavan tekemän työsuorituksen.

2 PALKKARYHMITTELY JA PERUSTUNTIPALKAT

Palkkaryhmittelyn määrittäminen työsuhteen alussa

Palkkaryhmä määritetään työhönottotilanteessa osoitetun pätevyuden perusteella. Työsuhteen alussa suoritetaan alustava määrittely ja varsinainen määrittely viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluttua. Pätevyys osoitetaan mm. koulutodistusten, tutkintotodistusten, ammattikirjan ja työtodistusten avulla.

Tulkinta: Palkkaryhmittelyssä määritetään työntekijän osaaminen eikä yrityksen työntekijätarve. Työntekijä on

TES

ryhmiteltävä esim. palkkaryhmään IV, jos ehdot täyttyvät, vaikka työnantaja tarvitsee työntekijää vain alempien palkkaryhmien työtehtävissä.

Ammattitöitä tekevät vain vähintään palkkaryhmään 3 kuuluvat työntekijät. Alempiin palkkaryhmiin kuuluvat työntekijät voivat tehdä ammattityötä, kun työ ei ole urakkahinnoittelun piirissä ja kun työ on lähinnä avustavaa työtä, jossa ei vaadita erityistä ammattitaitoa. Alempiin palkkaryhmiin kuuluva voi myös kuulua ammattitöitä tekevään työryhmään, jossa alempiin palkkaryhmiin kuuluva suorittaa avustavia töitä tai vielä harjoittelee. Työryhmän työntekijöistä enintään 1/3 voi kuulua palkkaryhmää 3 alempiin palkkaryhmiin.

Palkkaryhmittelyn muuttaminen

Palkkaryhmittelyä korotetaan työntekijän ammattitaidon kehittymisen esim. kouluttautumisen tai harjaantumisen myötä, niin että se oikeuttaa ylempään palkkaryhmään.

Ryhmittelyn alentaminen on poikkeuksellista ja mahdollista vain jos:

1) Työntekijä osoittautuu selvästi alempaan ryhmään kuuluvaksi kuin hän on antanut työhönottotilanteessa ymmärtää.

2) Työntekijän pääsääntöinen työnkuva tai osoittama ammattitaito ei vastaa enää aiempaa luokitusta, esim. hän ei toimi enää nokkamiehenä, jonka perusteella hänet on luokiteltu ylempään palkkaryhmään.

Ennen palkkaryhmän alentamista kuullaan työntekijää ja häntä edustavaa luottamusmiestä alentamisen perusteista.

Perustuntipalkat

Palkkaryhmä	1.6.2018 lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta lukien:
I	10,33 €/h
IB	11,68 €/h
II	12,71 €/h
III	14,13 €/h
IV	15,41 €/h
V	16,57 €/h
Palkkaryhmä	1.6.2019 lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta lukien:
I	10,73 €/h
IB	12,08 €/h
II	13,11 €/h
III	14,53 €/h
IV	15,81 €/h
V	16,97 €/h

Ammatillisista tutkinnoista maksettavat lisät

Työntekijä, joka on suorittanut oman ammattialansa ammattitutkinnon, sijoitetaan vähintään palkkaryhmään IV ja hänelle maksetaan ammattitutkintolisää 1.6.2018 alkaen 0,44 €/h ja 1.6.2019 alkaen 0,45 €/h.

Työntekijä, joka on suorittanut oman alansa erikoisammattitutkinnon, sijoitetaan palkkaryhmään V ja hänelle maksetaan erikoisammattitutkintolisää 1.6.2018 alkaen 0,76 €/h ja 1.6.2019 alkaen 0,77 €/h.

Lisä maksetaan perustuntipalkan lisäksi työssäolon ajalta maksettavaan palkkaan. Lisää ei makseta samanaikaisesti, vaikka työntekijä olisi suorittanut sekä ammattitutkinnon, että erikoisammattitutkinnon.

TES 3 PALKKARYHMÄT

Palkkaryhmä I

Työntekijällä ei ole ammattialansa töiden yleistuntemusta.

Soveltamisohje:

Tähän palkkaryhmään kuuluva työntekijä on vasta tu-
lossa alalle ja suorittaa avustavia töitä. Työntekijä ei sel-
viydy työstään ilman jatkuvaa opastusta.

Palkkaryhmä Ib

Työntekijällä ei ole vielä täysin ammattialansa töiden yleis-
tuntemusta.

Palkkaryhmä II

Työntekijällä on ammattialansa töiden yleistuntemus.

Soveltamisohje:

Tähän palkkaryhmään kuuluva työntekijä suorittaa
avustavia töitä. Työntekijä selviytyy työstään ilman jat-
kuvaa opastusta. Palkkaryhmän II vaatiman pätevyyden
saavuttaminen vaatii kahden (2) vuoden työskentelyn
erilaisissa alan töissä tai alansa ammatillisen perustut-
kinnon suorittamisen.

Palkkaryhmä III

Työntekijä hallitsee perusammattityöt.

Soveltamisohje:

Tähän palkkaryhmään kuuluva työntekijä suorittaa am-
matin piiriin kuuluvat työkokonaisuudet. Työntekijä te-
kee työnsä ammattilaisen joutuisuudella ja taidolla an-
nettujen ohjeiden mukaisesti käyttäen oikeita materiaa-
leja, työtapoja ja työjärjestystä.

Tulkinta:

Ammattilaisen joutuisuudella tarkoitetaan urakkatyötä
tekevän työntekijän osalta sitä, että hän urakkahinnoitte-
lun mukaan ansaitsisi palkkansa. Tällöin on olosuhte-

den oltava urakkatyön vaatimusten mukaisia ja arvioitavan työmäärän niin suuri, että yksittäiset haitat tai haittojen puute ei vaikuta merkittävästi työn etenemään. Joutuisuus aikatyössä voidaan arvioida myös sen tai niiden tehtävien suoritusnopeuden mukaan, joita työntekijä tekee, ottaen huomioon työlle asetetut vaatimukset laadun ja lopputuloksen suhteen, työn sirpaleisuus sekä työn vaatima tarkkuus ja mahdolliset muut työtä hidastavat tai nopeuttavat seikat.

Palkkaryhmä IV

Työntekijä hallitsee ammattityöt monipuolisesti

Soveltamisohje:

Tähän palkkaryhmään kuuluva työntekijä on koulutuksen ja / tai harjaantumisen kautta hankkinut sellaiset tiedot ja taidot, että hallitsee ammattityöt monipuolisesti ja pystyy suoriutumaan töistään täysin itsenäisesti ja ammattilaisen joutuisuudella käyttäen oikeita työvälineitä ja työtapoja.

Työntekijä suunnittelee työnsä osaksi kokonaisuutta ottaen huomioon muiden ammattiryhmien vaatimukset ja tarvittaessa neuvoo alempien palkkaryhmien työntekijöitä töiden sujuvuuden turvaamiseksi.

Palkkaryhmä V

Monipuolinen teoreettinen ja käytännöllinen ammattinsa hallinta.

Soveltamisohje:

Tähän palkkaryhmään kuuluvalta työntekijältä edellytetään vankkaa ja monipuolista ammattitaitoa, kykyä itsenäiseen työskentelyyn, ammatissa kehittyneisyyttä sekä teoreettisia tietoja. Tämä ilmenee muun muassa työnopeudessa, hyvässä piirustusten lukutaidossa sekä työnsuunnitteluvalmiudessa. Työntekijä toteuttaa työn tehtyjen suunnitelmien mukaan ja kehittää soveltuvia työmenetelmiä.

Tähän palkkaryhmään kuuluu myös työntekijä, joka toimii suurimman osan ajasta työryhmän nokkamiehenä ja hallitsee ammattinsa piiriin kuuluvat työt ja joka kykenee opastamaan muita oman ammattinsa työntekijöitä.

14.2 § Tuottavaa ja kannustavaa palkkausta koskeva paikallinen sopiminen

Tämä pykälä koskee ainoastaan Pintaurakoitsijat ry:n jäsenyrityksiä.

Maalausosalalla voidaan työntekijän tai työntekijäryhmän kanssa sopia tuottavasta ja kannustavasta palkkauksesta.

Työstä tulee antaa kirjallinen selvitys sekä loppuselvitys työn päättyessä.

Selvityksestä tulee ilmetä työn sisältö, työkohte, palkkion suuruus sekä takuupalkka, jonka suuruus tulee olla vähintään työntekijän henkilökohtainen tuntipalkka. Takuupalkka on mahdollista sopia työntekijän henkilökohtaista tuntipalkkaa suuremmaksi.

Sopimuksessa voidaan lisäksi sopia mm. seuraavista asioista;

- Sopimuksen kohteena olevan työn tavoiteaikataulu
- Työtä koskevista työaikajärjestelyistä
- Työn sujuvuuden ja tuottavuuden parantamiseksi voidaan keskelle viikkoa osuvana arkipyhänä tehdä töitä. Pitämätön arkipyhä korvataan vapaa-aikana tai rahana työaikalain mukaisesti, eikä erillistä arkipyhäkorvausta makseta
- Tuottavaa ja kannustavaa palkkausta koskevassa sopimuksessa voidaan sopia työehtosopimuksen ja työaikalain mahdollistamista työajan joustoista, kuten liukuvasta työajasta ja keskimääräisestä työajasta
- Työn lopputulokselta edellytettävä laatu
- Työssä käytettävän materiaalin määrästä
- Palkkion maksamisen ajankohta

Maalausalan työehtosopimusosapuolet ovat valmiita parantamaan alan tuottavuutta yhteisin toimenpitein, esimerkiksi yhtei-

sin koulutustilaisuuksin, joissa opastetaan tuottavien ja kannustavien palkkausjärjestelmien sekä joustavien työaikojen käyttöön.

14.3 § Urakkapalkkausjärjestelmä

Urakkapalkka on työntekijän työsaavutuksen mukaan maksettava palkka. Mikäli työ on hinnoiteltu urakkahinnoittelussa tai se on muuten hinnoiteltavissa, tavoitteena on tehdä työ urakalla. Urakkatyön yleismääräykset löytyvät työehtosopimuksen sivuilta 99–100.

14.4 § Nokkamies

Nokkamiestehtävästä on sovittava aina erikseen kirjallisesti ja työmaakohtaisesti. Tehtävään ryhtymiseen tulee olla vapaaehtoista. Sopimuksessa tulee mainita ainakin tehtävien pääkohdat ja valtuudet, jolla nokkamiehen tehtäviin sitoutunut toimii. Nokkamies ei kuitenkaan ole työnantajan edustajan asemassa muihin työntekijöihin nähden.

Nokkamiehelle maksetaan urakkatyössä olevalle urakan keskituntiansion mukainen palkka tehtävien hoidon ajalta. Tuntityössä palkan tulee vastata vähintään palkkaryhmän V mukaista palkkaa, jonka lisäksi on mahdollista sopia ns. nokkamieslisä.

15 § Eräät korvaukset

1. Työnantaja maksaa työntekijälle, joka on ollut hänen työnsään ainakin yhden kuukauden ajan ennen tavanomaisten rauhanaikaisten kertausharjoitusten alkamista, korvauksena **kertausharjoitusten** ajalta kahdeksalta tunnilta työntekijän palkkaryhmän mukaisen perustuntipalkan, kuitenkin enintään palkkaryhmän III suuruisen palkan jokaiselta harjoitusaikaan sisältyvältä päivältä, joka työssä oltaessa olisi ollut hänen työpäivänsä. Sanotusta korvauksesta saadaan kuitenkin vähentää valtion maksama reserviläispalkka.

Palvelukseen astumismääräykseen perustuvat **vss-kurssit**

TES rinnastetaan kertausharjoituksiin.

Edellytyksenä korvauksen saamiselle on, että työntekijä vss-kursseilta tai kertausharjoituksista palattuaan tarjoutuu entiseen työhönsä.

2. Työntekijällä, joka välittömästi ennen kutsuntapäivää on ollut työnantajansa työssä ainakin yhden kuukauden ajan, on oikeus varusmiespalvelun edellyttämään kutsuntaan ja siihen liittyvään erilliseen **lääkärintarkastukseen** ensimmäisen kerran osallistuessaan saada korvauksena **kutsuntapäivältä** työntekijän palkkaryhmän mukainen perustuntipalkka, kuitenkin enintään palkkaryhmän III suuruisen palkka kahdeksalta tunnilta ja lääkärintarkastuspäivältä työntekijän palkkaryhmän mukainen perustuntipalkka, kuitenkin enintään palkkaryhmän III suuruisen palkka siltä ajalta, minkä hän hyväksyttävän selvityksen mukaan joutuu tarkastuksen takia olemaan poissa työstä säännöllisenä työaikanaan.

3. Työntekijällä, joka välittömästi ennen avioliittoon **vihkimistä, parisuhteen rekisteröimistä ja 50- tai 60-vuotispäiväänsä** on ollut työnantajansa työssä ainakin yhden kuukauden ajan, on oikeus pitää nämä merkkipäivänsä, mikäli ne sattuvat hänen työpäivikseen, vapaapäivinä ja saada korvauksena niiltä työntekijän palkkaryhmän mukainen perustuntipalkka, kuitenkin enintään palkkaryhmän III suuruisen palkka kahdeksalta tunnilta.

4. Työnantaja maksaa työntekijälleen jonka työsuhte on jatkunut vähintään yhden kuukauden **läheisen omaisen hautauspäivältä**, mikäli se sattuu työpäiväksi, työntekijän palkkaryhmän mukaisen perustuntipalkan, kuitenkin enintään palkkaryhmän III suuruisen palkan hänen työtuntijärjestelmänsä mukaisilta säännöllisiltä työtunneilta.

Läheisenä omaisena pidetään työntekijän aviopuolisoa, veljiä ja sisaria, perheen lapsia sekä omia ja aviopuolison vanhempia.

16 § Sääolosuhteet

1. Osapuolten yhteisenä tavoitteena on sääesteidenvälttämisen, esimerkiksi suunnittelemalla työjärjestys yhteisesti, huomioiden poikkeavien sääolosuhteiden mahdollisuus. Sääesteiden varalta työnantajan tulee pyrkiä selvittämään jo ennakoon, onko hänellä tarjota muuta työtä tai työmaata mahdollisen esteen ajaksi. Työmaalla tai yrityksessä on sovittava, miten sääesteistä ilmoitetaan.

2. Jos työntekijä on saapunut työpaikalle, mutta ei voi sopi-mattoman sään takia aloittaa työtään tai jos työ mainitusta syys-tä on keskeytettävä, korvataan odotusaika tuntipalkalla, mikäli työnantaja ilmoittaa, että työntekijän on jäätävä odottamaan sään selkenemistä.

3. Kun työnjohdon toimesta on todettu, että työ joudutaan keskeyttämään kesken työpäivän, maksetaan sateen, pakkasen tai muun luonnonesteen aiheuttamasta keskeytyksestä odotus-ajan palkkaa työpäivän tai työvuoron loppuun saakka.

4. Sääolosuhteiden jatkuessa ja sen estäessä työnteon koko-naisen työvuorokauden ajan, maksetaan työntekijälle täyttä palkkaa (henkilökohtainen tuntipalkka) enintään 10 päivältä ka-lenterivuodessa. Työntekijällä on kuitenkin yksi (1) omavastuu-päivä, jonka aikana työnantaja pyrkii järjestämään työt niin, et-tei sääeste jatkuisi.

5. Jos työ sateen, pakkasen tai muun luonnon aiheuttaman sei-kan johdosta pilaantuu, maksetaan työn korjauksesta sopimuk-sen mukainen palkka.

17 § Palkanmaksu

1. Tunti-ilmoitukset laaditaan palkkajaksoittain tai viikoit-tain.

☐ *Pöytäkirjamerkintä:*

Liitot suosittelevat, että tunti-ilmoitus olisi kirjallinen. Tunti-ilmoitukset tulisi kerätä mahdollisimman vähän haittaa aiheuttaen hyödyntäen mm. sähköpostia, telefak-

TES

sia, puhelinta jne. Tunti-ilmoitusten kerääminen on työnantajan tehtävä. Tunti-ilmoitusten antamatta tai keräämättä jättäminen ei yksistään ole este palkanmaksulle.

2. Työpalkka maksetaan joka toinen perjantai ja mikäli silloin on pyhä, edellisenä arkipäivänä. Palkan laskemista varten saadaan jättää sisään viiden päivän palkka (laskenta-aika). Palkka maksetaan työntekijän osoittamalle pankkitilille Suomeen. Poikkeustapauksissa palkka voidaan maksaa muuten.

Pintaurakoitsijat ry:n jäsenyrityksissä voidaan luottamusmiehen kanssa paikallisesti sopia kirjallisesti, että palkka maksetaan kaksi kertaa kuukaudessa, 15. päivä ja kuukauden viimeinen päivä.

3. Palkan perusteiden ja määrän tarkastusta varten työnantaja lähettää työntekijälle yksilöidyn euromääräisen palkkalaskelman palkanmaksun yhteydessä.

4. Työsuhteen päättyessä lopputili maksetaan viimeisenä työpäivänä. Pintaurakoitsijat ry:n jäsenyritykset voivat maksaa lopputilin seuraavan säännönmukaisen palkanmaksun yhteydessä.

5. Urakkatyötä suorittavalle työntekijälle maksetaan urakan ennakkoa kahden viikon tilivälein hänen tuntipalkkansa mukaisesti.

IV ERINÄISIÄ KORVAUKSIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

18 § Päiväraha ja matkakustannusten korvaus matkatöissä

1. Mikäli työntekijä työnantajansa määräyksestä matkustaa työhön kotipaikkakuntansa ulkopuolelle, josta hän ei voi saapua yöksi kotiin, on työnantajan ennen matkan alkua selvítettävä asunnonsaantimahdollisuudet asianomaisella paikkakunnalla ja sen lähistöllä sekä mikäli mahdollista varattava tarvittaessa

työntekijälle asunto. Majoitus on ensisijaisesti työnantajan kustantama ja järjestämä ilmainen majoitus. Majoitus voi olla joko yleinen majoitusliike tai asuin/lomahuoneisto.

Majoituksen tason tulee olla sellainen, että asumistilaa on kunkin majoitettavaa kohden vähintään 10 m² ja, että samaan huoneeseen sijoitetaan enintään 2 työntekijää. Pitkäkestoisissa majoituksissa järjestetään yhden hengen nukkumishuone.

Majoitus varustetaan normaalilla kalustuksella, linavaatteilla sekä olosuhteisiin nähden riittävillä sosiaali- ja virkistystiloilla. Paikallisesti voidaan sopia, että työntekijät järjestävät itse majoituksen ja työnantaja maksaa laskua vastaan majoituskorvausta 57 euroa vuorokaudelta. Mikäli työntekijä ei esitä laskua, maksetaan hänelle yöpymisrahaa 12 euroa vuorokaudelta.

Jos komennuspaikkakunnalla ei ole työkohteen läheisyydessä saatavissa asuntoa ja työntekijä joutuu tämän vuoksi asumaan yli 5 kilometrin etäisyydellä työmaalta, työntekijälle maksetaan päivittäinen korvaus matkakustannuksista.

2. Työntekijälle maksetaan jokaiselta edellisessä kohdassa tarkoitettulta vuorokaudelta päivärahaa 42 € vuonna 2018.

Työehtosopimuksen mukaista päivärahaa korotetaan verohallituksen vahvistaman verovapaan päivärahan suuruiseksi.

Työehtosopimuksen majoituskorvausta ja yöpymisrahaa muutetaan sopimuskauden aikana samalla prosentilla ja samoista ajankohdista, kuin verohallitus muuttaa verovapaiksi katsottavien korvausten määriä.

3. Matkoista, jotka tehdään työnantajan pyynnöstä, on sovittava etukäteen työnantajan kanssa. Työnantaja maksaa näistä matkoista todelliset matkakulut sovittun kulkuvälineen mukaisesti tai järjestää kuljetuksen.

Mikäli matka tehdään työ sopimuksessa sovittuna työaikana, matka-ajalta maksetaan työntekijän henkilökohtainen tuntipalkka. Matkoista sovittun työajan ulkopuolella maksetaan palkkaryhmän mukainen palkka (enintään palkkaryhmä III).

4. Päiväraha maksetaan joka tilinmaksun yhteydessä eikä sitä merkitä palkaksi.

5. Matkatyössä korvataan työntekijälle juhannuksena, pää-

TES siäisenä ja jouluna matka kotiin ja takaisin, jos hän on ollut päivärahaan oikeuttavassa työssä vähintään 6 viikkoa. Samoin korvataan sairauden johdosta tai vuosiloman sattuessa matkatyön aikana matka kotiin.

19 § Työ ulkomailla

1. Milloin työkohde sijaitsee Suomen rajojen ulkopuolella, työsuhteessa noudatetaan Suomen työoikeutta ja työntekijäin sosiaaliturvaa koskevaa lainsäädäntöä sekä maalausalan kulloinkin voimassa olevaa työehtosopimusta niin kuin Suomen alueella suoritettavassa työssä, mikäli paikallisista olosuhteista tai niiden asettamista erityisvaatimuksista ei muuta johdu.

2. Työntekijälle maksetaan, paitsi työehtosopimuksessa määrättyä palkkaa, myös erityisten olosuhteiden aiheuttamien kustannusten korvausta siltä osin kuin ne ylittävät vastaavat kustannukset kotimaassa. Korvauksen suuruudesta on sovittava Rakennusliiton kanssa kussakin tapauksessa erikseen.

3. Suomen työmarkkinajärjestöjen mahdollisesti julistamat työtaistelulutoimenpiteet eivät koske Suomen rajojen ulkopuolella suoritettavia työkohteita.

Työ Pohjoismaissa ja Euroopan Unionin jäsenmaissa

Milloin työkohde sijaitsee Norjassa, Islannissa tai Euroopan Unionin jäsenmaissa noudatetaan työehtosopimuksen 18 §:n 1 kohdan sijasta jäljempänä olevia määräyksiä.

1. Työsopimukseen sovellettava laki

Työnantaja ja työntekijä voivat työsopimuksella sopia työsopimukseen sovellettavasta laista seuraavasti:

a Työsopimukseen sovelletaan työntekomaan lakia ja työntekomaassa noudatettavia yleisiä työehtoja.

b Työsopimukseen sovelletaan Suomen lakia ja voimassa olevaa maalausalan työehtosopimusta. Työaikojen ja työajasta johdettavien lisien osalta sovelletaan työntekomaan lakia ja työntekomaassa noudatettavia yleisiä työaikaa koskevia työehtoja.

c Työsopimukseen sovelletaan Suomen lakia ja voimassa olevaa maalausalan työehtosopimusta. Työaika voidaan järjestää myös siten, että työtuntien määrä tasoittuu keskimäärin neljäänkymmeneen (40) tuntiin viikossa enintään kuuden (6) kuukauden tasoittumisjaksolla. Mikäli ulkomaantyön kesto on alle kuusi (6) kuukautta, tasoittumisjakson pituus voi olla kuitenkin enintään ulkomaantyön keston mittainen.

Työnantaja ja työntekijä eivät voi sopia sellaisesta työaikajärjestelystä, joka on työntekomaan pakottavien työaikamääräysten vastainen.

Käytettäessä keskimääräistä neljäänkymmenen (40) tunnin viikkotyöaikaan työtuntijärjestelmä on laadittava etukäteen kirjallisesti koko tasoittumisjakson ajaksi. Työtuntijärjestelmän muuttaminen kesken tasoittumisjakson voi tapahtua vain molemminpuolisella sopimuksella.

Ylityöstä ja hätätyöstä, jota tehdään työtuntijärjestelmän mukaisen vuorokautisen työajan lisäksi, on kahdelta ensimmäiseltä tunnilta maksettava viidelläkymmenellä prosentilla ja seuraavilta tunneilta sadalla prosentilla korotettu palkka.

Ylityöstä ja hätätyöstä, jota tehdään työtuntijärjestelmän mukaisen viikoittaisen työajan lisäksi, on kahdeksalta ensimmäiseltä tunnilta maksettava viidelläkymmenellä prosentilla ja seuraavilta tunneilta sadalla prosentilla korotettu palkka.

2. Kustannusten korvaus ja erityiset määräykset

a Työntekijällä on oikeus päivärahaan, jonka suuruus on vuonna 2018 vähintään 42 €, joka maksetaan normaalin palkanmaksun yhteydessä.

b Työnantaja kustantaa työntekijälle matkat työkohteeseen ja takaisin työntekijän kotipaikkakunnalta työsuhteen alkaessa ja päättyessä. Muista työnantajan kustantamista kotimatkoista, matkustamisajan palkasta sekä matkakustannusten korvaamisesta työskentelypaikkakunnalla työnantaja ja työntekijä sopivat erikseen.

c Työnantaja antaa työntekijän käyttöön korvauksetta paikalliset olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisen asunnon.

TES

d Työsopimus on tehtävä aina kirjallisesti ennen työntekijän lähtöä työntekomaahan. Työsopimuksesta tulee ilmetä työsopimuslain (55/2001) edellyttämien seikkojen lisäksi päivärahan suuruus ja sen määräytymisperuste (miltä päiviltä päiväraha maksetaan), työnantajan kustantamat kotimatkat ja matkakustannusten korvaus työntekomaassa sekä majoitusjärjestelyt ja niiden arvioitu laatu.

e Työntekijöiden sosiaaliturva määräytyy lakien ja kansainvälisten sopimusten perusteella.

20 § Päivittäiset matkakustannukset

1. Työntekijän oikeus työpäivittäiseen matkakustannusten korvaukseen määräytyy seuraavasti:

Oikeutta korvaukseen ei ole, jos työntekijän asunto on enintään 5 kilometrin etäisyydellä työmaasta.

Mikäli työntekijän asunto sitä vastoin on yli 5 kilometrin etäisyydellä työmaasta, määräytyy hänen matkakustannustensa korvaus seuraavan taulukon mukaan:

Asunnon ja työmaan välinen etäisyys	Työpäivittäinen matkakustannusten korvaus 2018
yli 5 km	1,89 €
yli 10 km	3,05 €
yli 20 km	5,49 €
yli 30 km	8,00 €
yli 40 km	9,85 €
yli 50 km	11,94 €
yli 60 km	15,69 €
yli 70 km	17,76 €
yli 80 km	20,18 €
yli 90 km	22,98 €
yli 100 km	25,76 €

Asunnon ja työmaan välinen etäisyys mitataan yleisen liikenteen käytössä olevaa lyhintä reittiä myöten.

2. Työntekijän tulee antaa selvitys asuinpaikastaan työsopimusta tehtäessä. Mikäli selvitys annetaan myöhemmin, oikeus päivittäiseen matkakorvaukseen alkaa vasta selvityksen antamisesta lähtien.

3. Vesitse tapahtuvista matkoista sovitaan kussakin tapauksessa erikseen.

4. Matkakorvaus maksetaan palkanmaksun yhteydessä.

5. Mikäli työnantaja on järjestänyt työntekijöiden kuljetukset ja työntekijä käyttää sitä hyväkseen, ei mitään korvausta suoriteta. Kuljetukset tapahtuvat työajan ulkopuolella ja työaika on tässä työehtosopimuksessa mainittu säännöllinen työaika. Kuljetus- tai kulkuajalta ei muuta korvausta suoriteta.

□ *Pöytäkirjamerkintä:* Päivittäisissä työmatkoissa on huomioitava voimassa olevat Työ- ja elinkeinoministeriön vahvistamat työssäkäyntialueet.

V SOSIAALISET MÄÄRÄYKSET

21 § Vuosiloma

1. Työntekijälle annetaan vuosiloma vuosilomalain määrämällä tavalla.

2. Lomapalkka ja lomakorvaus lasketaan siten kuin maalausalan työntekijäin vuosilomia koskevassa työehtosopimuksessa sanotaan.

I Oikeus palkkaan työkyvyttömyysajalta

1. Oikeus palkkaan työkyvyttömyysajalta

Työnantaja maksaa työntekijälle, joka on estynyt tekemästä työtä sairauden, tapaturman tai ammattitautin vuoksi, palkkaa työkyvyttömyysajalta.

2. Työkyvyttömyys todetaan työnantajan hyväksymällä todistuksella

Työkyvyttömyys todetaan ensisijaisesti yrityksen työterveyslääkärin todistuksella, mutta perustellusta syystä myös muun lääkärin antama todistus kelpaa todisteeksi työkyvyttömyydestä.

Perusteltu syy voi olla esimerkiksi työterveysyksikön pitkä etäisyys työntekijän työ-, koti- tai oleskelupaikasta tai vastaanottoajan kohtuuttoman pitkä odotus.

Taannehtiva lääkärintodistus hyväksytään, mikäli lääkäri on kirjoittanut todistukseen hyväksyttävät perusteet taannehtivuudelle.

Työkyvyttömyys voidaan osoittaa myös muun terveydenhuollon ammattilaisen antamalla todistuksella yrityksessä yhteisesti sovitun käytännön mukaisesti.

3. Lääkärintodistuksiin liittyvät epäselvyydet

Työnantaja on velvollinen maksamaan sairausajan palkkaa, kun työntekijä on esittänyt työkyvyttömyydestä hyväksyttävän selvityksen.

Mikäli työnantaja ei ole hyväksynyt työntekijän esittämää lääkärintodistusta siihen liittyvän epäselvyyden takia, on hänellä oikeus osoittaa työntekijä nimetyn lääkärin tarkastettavaksi. Tällöin työnantaja suorittaa lääkärintodistuksen hankkimisesta aiheutuvat kustannukset.

Lääkärintodistuksiin liittyvät epäselvyydet selvitetään työehtosopimuksen neuvottelujärjestyksen mukaisesti.

4. Sairastumisesta tulee tehdä ilmoitus lähimmälle esimiehelle ennen työvuoron alkua, milloin se on mahdollista

Työntekijän tulee ilmoittaa sairastumisestaan lähimmälle esimiehelleen tai työnantajan ilmoittamalle muulle henkilölle jo ennen työvuoron alkua, milloin se olosuhteet huomioon ottaen on mahdollista.

Tähän liittyvät menettelytavat työnantajan tulee saattaa työntekijöiden tietoon.

Ajoissa tehty ilmoitus on tärkeä sen vuoksi, että työpaikalla jo työvuoron alkaessa tiedetään, onko joku mahdollisesti poissa ja miten poissaolotapauksessa työt sinä päivänä järjestetään.

5. Työnantajan ja luottamusmiesten tulee ohjata työntekijöitä työehtosopimuksen säännösten oikeaan noudattamiseen ja pyrkiä ehkäisemään väärinkäytöksiä

Työnantajan ja luottamusmiesten tulee yhdessä pyrkiä ohjaamaan työntekijöitä työehtosopimuksen sairausajanpalkkaa koskevien määräysten oikeaan noudattamiseen.

Perehdyttämisen yhteydessä uusille työntekijöille tulee antaa asiaa koskevaa valistusta ja ohjausta.

Sekä työnantaja- että työntekijäpuolen edun mukaista on sairauspoissaolojen saaminen mahdollisimman vähäisiksi. On suositeltavaa, että paikalliset osapuolet yhdessä seuraavat työpaikan sairauspoissaolojen kehitystä ja tarvittaessa etsivät keinoja niiden ennalta ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi.

6. Sairauspoissaolo työntekijän ilmoituksella

6.1. Yrityksissä on flunssatyypisissä, enintään 3 vuorokautta kestävässä sairauspoissaoloissa sovitava omailmoitusmenettelystä. Sopia ei voi, että aina vaaditaan lääkärintodistus. Sopimuksen on syytä olla kirjallisessa muodossa.

Mikäli omailmoitusmenettelystä ei ole sovittu, työnantaja tai tämän edustaja hyväksyy työntekijän ilmoituksen selvitykseksi työkyvyttömyydestä flunssatyypisissä enintään kolme vuorokautta kestävässä sairauspoissaoloissa. Tässä tapauksessa omailmoitukseen noudatetaan seuraavia sääntöjä:

TES

- Työntekijän on ilmoitettava sairauspoissaolostaan omalle esimiehelleen välittömästi tai viimeistään ennen työvuoron alkua. Ellei ilmoitusta ole tehty ennen työvuoron alkua, poissaolon ajalta ei makseta sairausajan palkkaa.
- Työnantaja voi perustellusta syystä, mm. silloin kun työntekijällä on useita toistuvia sairauspoissaoloja, vaatia työkyvyttömyyden osoitukseksi lääkärintodistusta.
- Omailmoitusmenettelyä ei sovelleta vuosiloman aikana.

Osapuolet suosittelevat, että sovittaessa omailmoitusmenettelystä, paikalliseen sopimukseen sisällytetään menettelytavat alle 10-vuotiaan lapsen tilapäisestä hoidosta aiheutuvasta poissaolosta.

6.2. Mikäli työnantaja ei ole järjestänyt työterveyshuoltolain edellyttämää vähimmäistasoista työterveyshuoltoa, selvitykseksi lyhytaikaisista, enintään kolme vuorokautta kestävästä sairauspoissaoloista riittää työnantajalle tai tämän edustajalle tehty oma ilmoitus. Ilmoituksen saatuaan työnantaja voi osoittaa työntekijän menemään lääkärin vastaanotolle. Tästä aiheutuvat kustannukset maksaa työnantaja.

6.3. Kohdissa 1 ja 2 olevia määräyksiä sovelletaan myös alle 10-vuotiaan lapsen sairastumista koskeviin määräyksiin.

□ *Pöytäkirjamerkintä:*

Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että sovittaessa työntekijän ilmoitus – menettelystä on mahdollista sopia erilaisia työehtosopimuksessa tarkoitettuja ehtoja työntekijän omasta sairastumisesta ja lapsen sairastumisesta johtuvien poissaolojen kohdalla (esim. ilmoituksen muoto, kenelle ilmoitus tehdään, poissaolojen määrä, miten pian ilmoitus on tehtävä ja lääkärintodistuksen vaatimisesta).

II Ei oikeutta palkkaan työkyvyttömyysajalta

1. Työkyvyttömyyttä ei korvata, mikäli työntekijä on aiheutanut työkyvyttömyytensä tahallisesti, rikollisella toiminnallaan, kevytmielisellä elämällään tai muulla törkeällä tuottamuksella.

2. Työnantajalla ei ole velvollisuutta korvata työkyvyttömyyttä, joka aiheutuu muualla tehdystä ansiotyöstä.

III Palkanmaksujakson pituus

1. Sairausajan palkkaa maksetaan toisen sellaisen työkyvyttömyyspäivän alusta lukien, joka työssä oltaessa olisi ollut työntekijän työpäivä.

2. Sairausajan palkka maksetaan kuitenkin ensimmäisen työpäivän alusta lukien, jos työntekijän työsuhde on ennen sairauden alkua jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään 6 kuukautta tai jos työkyvyttömyys kestää sairastumispäivän jälkeen yli sairausvakuutuksen karenssiajan (9 arkipäivää).

3. Sairastumisen tai tapaturman sattuessa kesken työvuoron maksetaan varsinainen palkka työvuoron loppuun.

4. Tapaturmasta ja ammattitaudista aiheutuneen työkyvyttömyyden ajalta maksetaan palkkaa ensimmäisen sellaisen työkyvyttömyyspäivän alusta lukien, joka olisi ollut työntekijän työpäivä.

5. Työkyvyttömyysajan palkanmaksun kesto määräytyy työntekijän ennen työkyvyttömyyden alkamista jatkuneen yhdenjaksoisen työsuhteen keston perusteella.

Sairausajan palkkaa maksetaan seuraavanpituisen ajanjakson työpäiviltä:

Työsuhteen kesto	Ajanjakso
- alle kaksi viikkoa	–
yli 2 viikkoa mutta alle 1 kuukausi	sairausvakuutuksen karenssiaika
- yli 1 kuukausi mutta alle 3 vuotta	28 kalenteripäivää
- yli 3 vuotta mutta alle 5 vuotta	35 kalenteripäivää
- yli 5 vuotta mutta alle 10 vuotta	42 kalenteripäivää
- yli 10 vuotta tai kauemmin	56 kalenteripäivää

TES

Tapaturma-ajan palkkaa maksetaan seuraavanpituisen ajanjakson työpäiviltä:

Työsuhteen kesto	Ajanjakso
- alle 3 vuotta	28 kalenteripäivää
- yli 3 vuotta mutta alle 5 vuotta	35 kalenteripäivää
- yli 5 vuotta mutta alle 10 vuotta	42 kalenteripäivää
- yli 10 vuotta tai kauemmin	56 kalenteripäivää

IV Työkyvyttömyysajalta maksettavan palkan määrä

1. Aikatyössä palkka on työntekijän kesken olevan työn perusteella taikka muutoin määräytyvä tuntipalkka ilman työajasta johtuvia lisiä.

2. Tuotantopalkkiotyössä palkka on perusosa lisättynä keskimääräisellä tuotantopalkkio-osuudella.

3. Urakatyössä palkka on kesken olevan urakan keskituntiansio niin kauan kuin urakka on kesken. Mikäli työkyvyttömyys urakan päätyttyä edelleen jatkuu, muuttuu palkka työntekijän ennen urakkaa voimassa olleeksi palkaksi.

4. Työkyvyttömyyden johtuessa sairaudesta maksettavan palkan määrä on enintään 16,57 €/h 1.6.2018 alkaen ja 16,97 €/h 1.6.2019 alkaen sairausvakuutuksen karenssiajalta ja 20,66 €/h 1.6.2018 alkaen ja 21,06 €/h 1.6.2019 alkaen työkyvyttömyyden palkalliselta loppujaksolta. Työkyvyttömyyden johtuessa tapaturmasta tai ammattitaudista maksetaan työntekijän palkka täysimääräisesti.

V Vähennykset työkyvyttömyyden ajalta maksettavasta palkasta

1. Työnantajalla on oikeus saada palautuksena se korvaus, minkä työntekijä saa saman työkyvyttömyyden takia samalta ajanjaksolta päivärahaa taikka siihen verrattavaa muuta korvausta lain tai sopimuksen perusteella, ei kuitenkaan enempää kuin työkyvyttömyysajan palkkana maksamansa määrän. Mikäli korvaus

on maksettu suoraan työntekijälle, työnantajalla on oikeus vähentää tämä määrä maksettavasta työkyvyttömyysajan palkasta.

2. Työnantajalla ei kuitenkaan ole oikeutta saada palautukse-
na em. korvausta tai vähentää sitä maksamastaan työkyvyttö-
myysajan palkasta, mikäli korvaus maksetaan työntekijälle
hänen kokonaan tai osaksi itse kustantamansa vapaaehtoisen
vakuutuksen perusteella.

3. Jos päivärahaa tai siihen verrattavaa korvausta ei työnteki-
jästä itsestään johtuvista syistä makseta tai jos se maksetaan vä-
häisempänä kuin mihin hänellä lain mukaan olisi ollut oikeus,
on työnantajalla oikeus vähentää työkyvyttömyysajan palkasta
se päiväraha tai sen osa, mikä työntekijän laiminlyönnin johdos-
ta on jäänyt suorittamatta.

VI Erityistilanteet

Työkyvyttömyyden uusiutuminen

1. Työkyvyttömyyden uusiutumisella tarkoitetaan samasta
perusteesta aiheutuvan työkyvyttömyyden alkamista enintään
30 päivän kuluessa siitä, kun työntekijälle on maksettu työ-
kyvyttömyysajan palkkaa tai sairauspäivärahaa. Tällaisessa ta-
pauksessa työkyvyttömyysajan palkanmaksun kesto määräytyy
ensimmäisen samasta perusteesta aiheutuneen työkyvyttömyy-
den alusta lukien.

2. Työkyvyttömyyden uusiutumistapauksessa aloitetaan työ-
kyvyttömyysajan palkan maksu heti ensimmäisen sellaisen työ-
päivän alusta lukien, joka olisi ollut työntekijän työpäivä (ei ka-
renssipäivää), mikäli palkallinen työkyvyttömyysajan ajanjakso
ei ole ennättänyt aiemmin jo täytyä.

3. Mikäli uusiutumiseen kuluu yli 30 päivää siitä päivästä,
jolloin työntekijälle on viimeksi suoritettu sairauspäivärahaa tai
työkyvyttömyysajan palkkaa, menetellään työkyvyttömyysajan
palkan maksamisen suhteen niin kuin kyseessä olisi uusi työky-
vyttömyys.

Äkillinen hammassairaus

4. Jos äkillinen hammassairaus aiheuttaa työkyvyttömyyden

TES

ja vaatii hoitotoimenpiteitä saman päivän tai saman työvuoron aikana, maksaa työnantaja työntekijälle hoitotoimenpiteen ajalta palkan, enintään 16,57 €/h 1.6.2018 alkaen ja 16,97 €/h 1.6.2019 alkaen. Työkyvyttömyys ja hoidon kiireellisyys osoitetaan hammaslääkärin antamalla todistuksella

5. Oikeus korvaukseen edellyttää, että työntekijän työsuhte on ennen työkyvyttömyyttä kestänyt vähintään kahden viikon ajan.

Alle 10-vuotiaan lapsen sairastuminen

6. Työntekijän alle 10-vuotiaan lapsen sairastuessa äkillisesti maksetaan työntekijälle tämän pykälän sairausajan palkkaa koskevien määräysten mukaisesti korvaus lapsen hoidon järjestämiseksi tai hoitamiseksi välttämättömästä lyhyestä tilapäisestä poissaolosta. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että molemmat vanhemmat ovat ansiotyössä ja että poissaolosta annetaan työehtosopimuksen sairausajan palkan maksamista koskevien määräysten mukaan selvitys sekä että työntekijän työsuhte on kestänyt vähintään kahden viikon ajan. Edellä sanottua sovelletaan myös yksinhuoltajiin ja samassa taloudessa asuvan puolison lapsiin. Korvaus sairaan lapsen hoidon järjestämiseksi tai hoitamiseksi välttämättömästä lyhyestä tilapäisestä poissaolosta maksetaan myös siinä tapauksessa, että toinen vanhempi on estynyt hoitamasta sairasta lasta sairauden, opiskelun tai toisella paikkakunnalla asumisen taikka pysyvän oleskelun vuoksi ja esteestä on toimitettu pyydettyä työnantajan hyväksymä selvitys.

7. Saman sairastumisen johdosta korvausta maksetaan vain toiselle vanhemmista.

Vaikeasti sairaan lapsen hoito ja kuntoutus

8. Työntekijällä, jonka oma tai samassa taloudessa elävä puolison lapsi sairastaa valtioneuvoston sairausvakuutuslain täytäntöönpanosta antaman asetuksen (1335/04) 4 §:n tarkoittamaa vaikeaa sairautta, on oikeus olla poissa työstä osallistuakseen sairausvakuutuslain (1224/04) 10 luvussa tarkoitettuun lapsensa hoitoon, kuntoutukseen tai hoidon opastukseen sovituaan poissaolosta etukäteen työnantajan kanssa.

Syöpäsairauden aiheuttama hoito

9. Työntekijällä on oikeus tämän pykälän sairausajan palkkaa koskevien määräysten mukaiseen sairausajan palkkaan syöpäsairauden edellyttämän hoitotoimenpiteen aiheuttaman työkyvyttömyyden ajalta.

Työkyvyn ylläpito ja sairauspoissaolojen hallinta

10. Yrityksissä voidaan työterveyshuoltoa apuna käyttäen sopia menettelytavoista, joilla ylläpidetään työntekijöiden terveyttä ja toimintakykyä. Tavoitteena on työkyvyn ylläpitäminen, työssä jaksaminen ja sairauspoissaolojen vähentäminen.

23 § Lääkärintarkastukset

1. Lakisääteiset terveystarkastukset

Työnantaja maksaa työntekijälle korvauksen ansionmenetyksestä lakisääteiseen työterveyshuoltoon kuuluvissa terveystarkastuksissa sekä niihin liittyvissä matkoissa menetettyjä säännöllisiä työtunteja vastaavalta ajalta.

Työntekijälle, joka lähetetään em. lakisääteiseen työterveyshuoltoon kuuluviin tutkimuksiin tai määrätään tällaisessa tarkastuksessa jälkitarkastukseen, suorittaa työnantaja myös korvauksen välttämättömistä matkakustannuksista. Mikäli tutkimukset tai jälkitarkastus tehdään muulla paikkakunnalla, maksaa työnantaja myös päivärahan siten kuin työehtosopimuksessa määrätään.

Mikäli tarkastus tapahtuu työntekijän vapaa-aikana, maksetaan työntekijälle korvauksena ylimääräisistä kuluista 15,00 €.

Työterveyskortti

Työnantajan on työehtosopimuksen solmimisen yhteydessä varmistettava, että työntekijällä on oma henkilökohtainen työterveyskortti. Työntekijän on pidettävä työterveyskortti mukanaan rakennustyömaalla. Työterveyshuollon järjestämisen valvomiseksi työntekijän on näytettävä työterveyskortti työnantajalle.

TES 2. Muut lääkärissä käynnit

Ansionmenetys korvataan seuraavilla edellytyksillä:

1. Kyseessä on sairastumis- tai tapaturmatapaus, jossa on välttämätöntä päästä lääkärintarkastukseen työaikana. Tällaisina tilanteina pidetään

- sairastumista tai tapaturmaa, jonka vuoksi on päästävä nopeasti lääkäriin, taikka

- tilannetta, jolloin vastaanottoaikaa ei ole saatavissa työajan ulkopuolella kohtuullisen ajan (esim. normaalitapauksessa viikon) kuluessa.

Lääkärintarkastus on järjestettävä työajan tarpeetonta menetystä välttäten.

2. Työntekijän on esittävä hyväksyttävä selvitys lääkärintarkastuksessa käynnistä (esim. lääkärintodistus tai lääkärinpalkkiokuitti) sekä muissa kuin kiireellisissä tapauksissa selvitys siitä, ettei hän ole voinut saada vastaanottoaikaa työajan ulkopuolella.

Pyydettyessä työntekijän on esitettävä selvitys tarkastuksen kestosta odotus- ja kohtuullisine matka-aikoineen.

3. Työntekijän on ilmoitettava työaikana tapahtuvasta lääkärintarkastuksesta työnantajalle etukäteen. Jos ilmoitusta ei ylivoimaisen esteen takia voida etukäteen tehdä, on ilmoitus tehtävä välittömästi, kun se on mahdollista.

Ansionmenetystä ei kuitenkaan korvata:

1. Mikäli työntekijä saa lääkärintarkastuksen ajalta työkyvyttömyysajan palkkaa tai kyse on sairausajan palkkamääräysten mukaisesta karenssipäivästä.

2. Milloin sairaus tai tapaturma on johtunut työntekijän omasta törkeästä tuottamuksesta tai tahallisuudesta.

Jos edellä mainitut korvattavuuden edellytykset täyttyvät, korvataan ansionmenetys seuraavien lääkärintarkastusten osalta:

1. Uusi tai uusiutuva sairaus

- Sellaisen lääkärintarkastuksen ajalta, jossa todetaan työntekijän sairaus.

– Lääkärin tutkimustoimenpiteestä johtuneen, enintään vuorokauden kestävästä työkyvyttömyyden ajalta.

– Milloin työntekijä sairausoireiden vuoksi on otettu sairaalaan tarkkailtavaksi tai tutkittavaksi.

2. Aikaisemmin todettu sairaus

– Kroonisen sairauden edellyttämän lääkärintarkastuksen ajalta silloin, kun kyseessä on ao. erikoisalan lääkärin suorittama tarkastus hoidon määrittelemiseksi (ml. määräys apuvälineen esim. silmälasien hankkimiseksi).

– Sairauden olennaisesti pahentuessa, minkä vuoksi työntekijän on ollut tarpeen hakeutua lääkärintarkastukseen.

– Muun aikaisemmin todetun sairauden hoidon määrittelemiseksi tarpeellisen lääkärintarkastuksen ajalta vain, jos lääkärintalveluja ei ole saatavissa työajan ulkopuolella.

3. Laboratorio- ja röntgentutkimukset

– Korvattavaan lääkärintarkastukseen välittömästi liittyvän laboratorio-, röntgen- tai siihen rinnastettavan tutkimuksen ajalta. Tutkimuksen tulee olla lääkärin määräämä ja siten osa tarkastusta.

– Erillisen em. tutkimuksen ajalta aiheutuva ansionmenetyks korvataan vain, jollei tutkimusta ole mahdollista suorittaa työajan ulkopuolella tai jos sairaus edellyttää tutkimuksen suorittamista ainoastaan tietynä vuorokaudenaikana.

4. Raskauteen liittyvät lääkärintarkastukset ja tutkimukset

– Sairausvakuutuslain mukaisen äitiysrahan saamisen edellytyksenä olevan lääkärin tai terveyskeskuksen todistuksen hankkimiseksi välttämättömän tarkastuksen ajalta.

3. Korvausten palkkaperuste

Pykälässä mainitut korvaukset ansionmenetyksestä suoritetaan samoin palkkaperustein kuin sairausajan palkka.

24 § Äitiys- ja isyysvapaa

Korvataan seuraavin edellytyksin:

Työntekijän työsuhte on jatkunut vähintään 6 kuukautta ennen laskettua synnytyisaikaa.

TES**Ajalta:**

Korvausta maksetaan työntekijälle hänen äitiysvapaansa ajalta 56 ja isyysvapaansa ajalta 6 sairausvakuutuslain mukaisen arkipäivän pituisen kalenteriajanjakson työtuntijärjestelmän mukaisilta työpäiviltä. (Arkipäiviä ovat päivät maanantaista lauantaihin pyhät pois lukien)

Määrä:

Korvauksena maksetaan edellisessä kohdassa mainitulta ajalta laskettavan työntekijän palkan ja äitiys- tai isyysrahan tms. korvauksen välinen erotus äitiys- tai isyysvapaan alkamisesta lukien.

ESIM. 1

Työntekijä jää 6 päivän isyysvapaalle. Hänen palkkansa on 15 euroa/h ja päiväpalkka 120 euroa. Oletetaan isyysrahan määräksi 84 euroa päivältä. Hänen palkkansa isyysvapaan ajalta (työpäiviä ovat hänellä päivät ma-pe) on $5 \times 120 = 600$ euroa ja isyysraha $6 \times 84 = 504$ euroa. Työntekijän palkan ja isyysrahan välinen erotus $600 - 504$ on 96 euroa, mikä määrä työnantajan tulee maksaa työntekijälle tämän isyysvapaan ajalta.

ESIM. 2

Työntekijä jää 1.2. äitiysvapaalle. 56 päivän maksuvelvollisuus koskee aikaa 1.2.–28.3. Ajanjaksolle osuu 48 arkipäivää, joista työntekijä on työssä 40 (ma-pe). Työntekijän palkka on 120 euroa päivässä ja hän saa 84 euroa äitiysrahaa päivältä. Työntekijän palkka $40 \times 120 = 4800$ euroa. Samalta ajalta maksettava äitiysrahan määrä on $48 \times 84 = 4032$ euroa. Työnantaja maksaa erotuksen $4800 - 4032 = 768$.

25 § Sosiaalililat

TES

1. Työmaiden henkilöstötilat tulee järjestää työministeriön päätöksen (977/94) rakennustyömaiden henkilöstötiloista mukaisesti. Työministeriön päätöstä noudatetaan tämän työehtosopimuksen osana, huomioiden kuitenkin, että milloin työkohteen pienuuden, työn luonteen esim. korjauksen, maalauspaikan ahautauden taikka muiden erityisten olosuhteiden vuoksi edellä mainittujen suojien taikka jonkin niistä järjestäminen ei ole tarkoituksenmukaista taikka mahdollista, voidaan edellä mainituista säädöksistä poiketa, milloin työntekijöiden tässä pykälässä tarkoitettut tarpeet voidaan kohtuullisesti muuten tyydyttää.

□ *Pöytäkirjamerkintä:*

Edellisessä kappaleessa mainitun päätöksen rikkomisesta voidaan vaatia työtuomioistuimessa hyvityssakkoseuraamuksia vain jos työsuojeluvaltuutettu tai luottamushenkilö on tehnyt puutteista ilmoituksen työnantajalle ja toimivaltaiselle työsuojelutarkastajalle eikä työnantaja ole korjannut puutteita viipymättä.

2. Työpaikalle on työnantajan varattava työntekijälle tarpeelliset pesuvälineet ja -aineet sekä lain edellyttämät ensiaputarpeet.

26 § Työkalut

1. Työnantaja antaa työntekijälle kaikki työssä tarvittavat työkalut, koneet ja laitteet. Mikäli sovitaan, että työntekijä käyttää työssä omia erikoistyökalujaan, sovitaan siitä korvaus erikseen.

2. Kukin työntekijä on työaikana vastuussa työnantajan hänelle jättämistä tavaroista, työkaluista ja muista esineistä sekä niiden kunnosta. Niiden suhteen havaituista epäkohdista on jokainen työntekijä velvollinen välittömästi saattamaan tiedon työnantajalleen tai hänen edustajalleen.

Työajan päättyessä on työvälineet ja tarvikkeet aina asetettava kunnostettuina työjärjestykseen työnantajan tai hänen edustajansa kanssa sovittuun paikkaan.

1. Työnantaja luovuttaa työntekijän käyttöön suojakypärän alussuojuksen (kypärämyssy). Sen tulee suojata kylmyydeltä ja vedolta. Työntekijä huolehtii myssyn puhtaanapidosta. Työsuhteen lakatessa työntekijän tulee palauttaa kypärämyssy työnantajalle.

2. Työnantaja luovuttaa työntekijän käyttöön suojapuvun työsuhteen alkaessa.

Työntekijä huolehtii suojapuvun puhtaanapidosta. Työsuhteen lakatessa työntekijän tulee palauttaa viimeksi saatu suojapuku työnantajalle. Suojapukuja annetaan kahdet kalenterivuodessa.

Työnantajan ja työntekijän niin sopiessa voi työnantaja suojapuvun takin ja housujen sijasta luovuttaa työntekijälle kahdet housut.

Työnantaja luovuttaa työntekijän käyttöön työhön soveltuvat turvajalkineet työsuhteen alkaessa. Turvajalkineita annetaan yhdet kalenterivuodessa. Jalkineita on käytettävä työskennellessä. Työsuhteen lakatessa työntekijän tulee palauttaa viimeksi saadut jalkineet työnantajalle.

Turvajalkineita ei kuitenkaan tarvitse luovuttaa lomiansa aikana töissä oleville opiskelijoille.

3. Työnantaja vakuuttaa työntekijän vaatteet ja työvälineet työpaikalla tulipalon varalta ja on vastuussa niiden säilymisestä työpaikalla mikäli niitä säilytetään työnantajan tarkoitukseen varaamassa paikassa, johon työnantajan on hankittava lukko.

Mikäli työntekijän vaatteet, käsineet tai jalkineet turmeltuvat hänen käsitellessään työssään happeja tai muita kemikaaleja ilman että vaatteita voitaisiin kohtuudella puhdistaa käyttökelpoiksi, työnantaja maksaa näin turmeltuneista vaatteista korvauksen.

□ *Pöytäkirjamerkintä:*

Suojavaatteiden hankinnassa on huomioitava työturvallisuus, työolosuhteet (esim. lämpötila) sekä haalareiden ja kenkien sopiva koko ja malli työntekijöittäin.

4. Työnantaja hankkii tarkkuutta vaativissa tehtävissä työskenteleville, työn niin vaatiessa, optisesti hiotut suojalasit, mikäli työterveyshuolto on todennut ne tarpeelliseksi.

VI ERINÄISET MÄÄRÄYKSET

28 § Opastaminen ym. sellaiset

1. Työnantaja antaa työsuhteen syntyessä työntekijälle tietoja maalaustyön tapaturma- ja terveysvaaroista ja ohjeita tapaturmien ja sairauksien välttämiseksi, mikäli mahdollista työsuojeluvaltuutetun tai -asiamiehen läsnäollessa. Ohjeiden antamisessa tulee tuoda esiin varsinkin maalaustyön tyypillisimmät tapaturma- ja terveysvaarat.

2. Maalaustyössä täysin kokemattomalle ohjauksen tulee olla seikkaperäisempi kuin muulle työhön tulevalle.

3. Niin ikään työnantajan on annettava uusille työntekijöille opastusta työpaikan neuvottelusuhteista ja muissa työsuhteen liittyvissä kysymyksissä. Työkohteen luottamusmiehelle on varattava mahdollisuus osallistua tähän opetustilaisuuteen, mikäli se vaikeuksitta käy päinsä.

4. Liitot suosittelevat kirjallisen työsopimuksen tekemistä ennen työnteon aloittamista.

5. Liitot suosittelevat, että yrityksissä käydään kehityskeskustelut kerran vuodessa. Yrityksissä sovitaan kehityskeskustelun sisällöstä (kehityskeskustelut ovat esimiehen ja alaisen välisiä, alaisen työtä, työtilannetta, osaamista, työssä jaksamista yms. koskevia säännöllisin välein käytäviä keskusteluja).

29 § Ay-jäsenmaksujen periminen

Työnantaja perii, mikäli työntekijä on antanut siihen valtuutuksen, Rakennusliiton jäsenmaksut ja tilittää ne palkanmaksukausittain edellä mainitun liiton nimeämälle pankkitilille. Periminen suoritetaan siten kuin Pintaurakoitsijat ry ja Rakennus-

TES liitto ry ovat 8.3.2012 allekirjoittamassa sopimuksessa ammattiyhdistysjäsenmaksujen perimisestä sopineet. Työntekijälle annetaan kalenterivuoden tai työsuhteen päätyttyä verotusta varten todistus pidätetystä summasta.

30 § Ulkopuolinen työvoima

Työnantaja ottaa aliurakoitsijan kanssa tehtyyn sopimukseen ehdon, jonka mukaan aliurakoitsija sitoutuu soveltamaan aliurakoita maalaustyökohteessa suorittavien työntekijöittensä osalta alansa yleistä työehtosopimusta. Mikäli asianomaisella alalla ei ole työehtosopimusta, on aliurakoitsija velvollinen noudattamaan maalausalan työehtosopimusta.

31 § Erimielisyyksien ratkaiseminen

1. Tästä työehtosopimuksista ja siihen liittyvistä hinnoittelusta tai niiden tulkinnasta aiheutuvat erimielisyydet on kaikkea viivytystä välttäen pyrittävä selvittämään työnjohdon ja luottamusmiehen tai sellaisen puuttuessa Rakennusliiton edustajan kesken.

Mikäli erimielisyyttä ei saada ratkaistua, toimitetaan erimielisyydestä olemassa olevat dokumentit työehtosopimusosapuolille.

2. Jos jostain urakkatyön yhteyteen kuuluvasta kohdasta syntyy erimielisyyksiä, ei työtä saa keskeyttää, vaan riita siirretään työehtosopimusosapuolten ratkaistavaksi.

3. Jommankumman työehtosopimuspuolen esittäessä neuvotteluja tähän työehtosopimukseen liittyvistä kysymyksistä, on ne aloitettava kaikkea viivytystä välttäen.

Mikäli osapuolet eivät ole voineet sopia syntyneitä erimielisyyksiä, voidaan asia saattaa työtuomioistuimen ratkaistavaksi.

4. Kannetta sopimuksen ja hinnoittelun rikkomisesta, joka samalla voi koskea korvausta, on työntekijäin järjestöllä oikeus ajaa yksityisen työntekijän puolesta ilman eri valtuutusta.

32 § Ryhmähenkivakuutus

Työntekijän ryhmähenkivakuutus (TRHV) on työnantajan työntekijöilleen ottama henkivakuutus, jonka kustannuksista työnantaja vastaa. Kuolemantapauskorvaus maksetaan työntekijän kuoleman jälkeen, mikäli hänellä on ehdoissa mainittuja edunsaajia.

Vakuutuksen ottaa ja vakuutusmaksut maksaa työnantaja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen yhteydessä vahinkovakuutusyhtiön kautta.

Kuolemantapauskorvaukset maksetaan keskitetysti Työntekijän ryhmähenkivakuutuspoolista.

33 § Voimassaolo

Tämän työehtosopimuksen määräykset tulevat voimaan 1. päivä toukokuuta 2018 alkaen ja ovat voimassa huhtikuun 30. päivään 2020 saakka.

Helsingissä toukokuun 9. päivänä 2018

PINTAURAKOITSIJAT ry
Minna Väyrynen
Ismo Ässämäki
Jukka Koivisto

RAKENNUSLIITTO ry
Matti Harjuniemi
Kyösti Suokas
Markus Ainasoja

ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA MAALAUSSALAN TYÖEHTOSOPIMUKSEKSI URAKKAHINNOITTELUINEEN 2018

1. SOPIMUSKAUSI

Tämän työehtosopimuksen määräykset tulevat voimaan 1.5.2018 ja ovat voimassa 30.4.2020 saakka.

2. PALKKARATKAISU

1.6.2018 lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta lukien:

- Yleiskorotus 0,30 €/h
- Taulukkopalkkoja korotetaan 0,40 €/h
- Uudet taulukkopalkan ovat:

Palkkaryhmä	€/h
I	10,33
IB	11,68
II	12,71
III	14,13
IV	15,41
V	16,57

- Urakkapalkkoja korotetaan 1,7 %:lla. Laskentaperusteena käytetään edellisen vuoden pyöristämättömiä urakkahintoja.
- Keskenäisiä urakoita korotetaan 1,7 %:lla urakan jäljellä oleville tunneille.
- Rahamääräisiä lisiä korotetaan 1,7 %:lla.

- Työntekijöiden edustajien erilliskorvauksia korotetaan koko sopimuskaudelle 3,4 %:lla

Taulukkopalkkojen yleiskorotusta suuremmasta korotuksesta johtuva henkilökohtaisen palkan korotus ei saa olla yleiskorotusta suurempi, muuten kuin siinä tapauksessa, että henkilökohtaisen palkan korottuminen johtuu yksistään taulukkopalkan noususta.

1.6.2019 lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta lukien

- Yleiskorotus 0,30 €/h
- Taulukkopalkkoja korotetaan 0,40 €/h
- Uudet taulukkopalkat ovat:

Palkkaryhmä	€/h
I	10,73
IB	12,08
II	13,11
III	14,53
IV	15,81
V	16,97

- Urakkapalkkoja korotetaan paikallisen sopimisen, joustavien työaikojen ja digitaalisten apuvälineiden kokeilun perusteella aiheutuvan työn tuottavuuden lisääntymisen perusteella 2,0 %:lla. Laskentaperusteena käytetään edellisen vuoden pyöristämättömiä urakkahintoja.
- Keskenäisiä urakoita korotetaan 1,7 %:lla urakan jäljelle oleville tunneille.
- Rahamääräisiä lisiä korotetaan 1,7 %
- Työntekijöiden edustajien erilliskorvauksia ei koroteta vuoden 2019 palkankorotusten yhteydessä

TES

Taulukkopalkkojen yleiskorotusta suuremmasta korotuksesta johtuva henkilökohtaisen palkan korotus ei saa olla yleiskorotusta suurempi, muuten kuin siinä tapauksessa, että henkilökohtaisen palkan korottuminen johtuu yksistään taulukkopalkan noususta.

3. TEKSTIMUUTOKSET**6 § Työajan säännönmukainen sijoitus ja 7 § Työajan siirtäminen**

Lisätään tekstit työehtosopimukseen koskien vuorotyön teettämistä neuvottelutuloksessa sovitulla lisäyksillä. (ks. TES sivut 10–12)

14 § Palkat

Siirretään aikaisempi *”tuottavaa ja kannustavaa palkkausta koskeva paikallinen sopiminen”* työehtosopimukseen neuvottelutuloksessa sovitulla muutoksilla. (ks. TES sivut 22–23)

Lisätään uusi nokkamiestä koskevat teksti työehtosopimukseen neuvottelutuloksessa sovitulla tavalla. (ks. TES sivu 23)

15 § Eräät korvaukset

Lisätään työehtosopimukseen kohdat 15.3 § ja 15.4 § koskemaan myös rekisteröidyssä parisuhteessa olevia vanhempia. (ks. TES sivut 23–24)

16 § Sääolosuhteet

Uusitaan tekstit työehtosopimukseen koskien sääesteiden korvaamisesta sekä töiden järjestelyistä esteen välttämiseksi neuvottelutuloksessa sovitulla tavalla. (ks. TES sivu 25)

18 § Päiväraha ja matkakustannusten korvaus matkatöissä

Uusitaan työehtosopimukseen kohdan 18.2 matkatöiden kustannusta koskevat tekstit neuvottelutuloksessa sovitulla tavalla. (ks. TES sivu 27)

Työehtosopimuksen päivärahaa muutetaan sopimuskauden aikana samoista ajankohdista kuin verohallitus muuttaa verovapaaksi katsottavan päivärahan määrää. (ks. TES sivu 27)

Työehtosopimuksen majoituskorvausta ja yöpymisrahaa muutetaan sopimuskauden aikana samalla prosentilla ja samoista ajankohdista kuin verohallitus muuttaa verovapaiksi katsottavien korvausten määriä. (ks. TES sivu 27)

22 § Sairaus- ja tapaturma-ajan palkka

Uusitaan työehtosopimukseen kohdan I-2 *”työkyvyttömyyden osoittaminen”* sekä kohdan I-6.1 *”omailmoitusmenettely”* neuvottelutuloksessa sovitulla tavalla. (ks. TES sivut 32–34)

Muutetaan työehtosopimukseen kohdan III työntekijän työsuhteen kestoja koskeva muutos neuvottelutuloksessa sovitulla tavalla. (ks. TES sivu 35)

Muutetaan työehtosopimukseen kohdan IV työkyvyttömyysajalta maksettavan palkan määrää neuvottelutuloksessa sovitulla tavalla. (ks. TES sivu 36)

24 § Äitiys- ja isyysvapaa

Muutetaan tekstiä siten, että työsuhteen on tullut jatkoa vähintään 6 kuukautta ennen laskettua synnytysaikaa. (ks. TES sivut 41–42)

27 § Työkalut ja työvaatteet

Uusitaan työehtosopimukseen suojalaseja koskeva teksti kohdassa 27.4 § neuvottelutuloksessa sovitulla tavalla. (ks. TES sivut 44–45)

32 § Ryhmähenkivakuutus

Uusitaan työehtosopimukseen teksti neuvottelutuloksessa sovitulla tavalla. (ks. TES sivu 47)

TES**Sopimus työntekijöiden edustajista sekä työntekijöiden ja työnantajan välisestä yhteistoiminnasta Maalausalan yrityksissä**

Uusitaan työehtosopimukseen kohdan 13.5 § oikeus tietojen saantiin neuvottelutuloksessa sovitulla tavalla. (ks. TED sivu 74)

Maalausalan työntekijän vuosilomia koskeva työehtosopimus

Lisätään työehtosopimukseen kohtaan 5 § määräys maksaa lomarahaa Suomeen lähetetyille työntekijöille jokaisen palkanmaksun yhteydessä. (ks. VLS sivu 78)

Koulutusopimus

Uusitaan työehtosopimukseen tekstit neuvottelutuloksessa sovitulla tavalla. (ks. KTS sivut 86–89)

4. YHTEISET TYÖRYHMÄT**4.1 Paikallista sopimismahdollisuutta palkanmaksussa selvittävä työryhmä**

Työryhmän tehtävä on selvittää mahdollisuus siirtyä paikallisesti sopien palkanmaksussa joko kerran kuukaudessa maksettavaan palkkaan tai muuten palkanmaksuun liittyvän työmäärän helpottamiseen sopimalla aikaa vievien palkanmaksuvaiheiden keskittäminen vain kuukauden toiseen palkanmaksuun. Työryhmä ottaa työssään huomioon kansallisen tulorekisterin voimaantulon.

4.2 Työaikajoustojen mahdollisuutta selvittävä ja siihen liittyviä kokeiluja toimeenpaneva työryhmä

Osapuolet käynnistävät yhteisen työn tuottavuuden parantamisen keinoja ja yrityskohtaisia kokeiluja sisältävän projektin. Projektiin palkataan ulkopuolinen projektipäällikkö, jonka kustannukset jaetaan osapuolten (RL-RT) kesken tasan. Osapuolet

nimittävät projektia varten ohjausryhmän, johon kumpikin osapuoli nimittää kolme jäsentä.

Projektin tarkoituksena on selvittää ja mitata kuinka paljon työn tuottavuutta voidaan parantaa, kun projektissa voidaan sopia työn kannalta parhaista työajoista yhdistelemällä erilaisia lain ja työehtosopimuksen sallimia työaika- ja työajajärjestelyjä kuten keskimääräistä työaika- ja liukuvaa työaika- sekä muista työhön liittyvistä menettelytavoista. Kokeilussa voidaan sopia työajoista ja työajoista johtuvista korvauksista vapaasti kuitenkin niin, että työntekijöille ei synny ylityö- tai sunnuntaityökorvausten menetyksiä. Työaika- ja työajajärjestelyjä voidaan tasata korvaamalla pitkiä työaikoja vapaalla. Yli- tai sunnuntaitöitä vapaalla korvattaessa otetaan huomioon ylityö- ja sunnuntaikorotukset.

Kokeilussa voidaan selvittää millä tavalla erilaisilla digitaalisilla välineillä voidaan parantaa työn tuottavuutta.

Projektista laaditaan 31.5.2019 mennessä väliraportti, jossa on otettava kantaa siihen, miten työn järjestelyillä voidaan parantaa työn tuottavuutta ja kuinka suuria tuottavuuden parannuksia työn ja työaika- ja työajajärjestelyillä voidaan saavuttaa.

Erilaisia kokeiluja järjestetään jäsenyritysten työmailla vähintään viisi kappaletta. Osapuolet seuraavat projektin edistymistä hallituksissaan säännöllisesti.

Osapuolet arvioivat, että työryhmytyöllä aikaansaaduilla tuloksilla voidaan parantaa alan tuottavuutta 1-5%.

4.3. Koulutussopimukseen, oppisopimukseen ja digitaalisen työnvälitykseen liittyvä työryhmä

Osapuolet sopivat yhteistyöstä, jolla selvitetään rakennusalan kannalta parhaat tavat edistää rakennusalan toisen asteen koulutuksen ja työelämän yhteistyötä, rakennusosalalle hakeutumista sekä toimivan digitaalisen työnvälityksen kehittämistä rakennusosalalle.

Yhteistyön tiivistämisen myötä työehtosopimuksista poistetaan kuuden euron kokeilua koskevat määräykset.

TES 5. MUUT SOVITUT ASIAT

Jatketaan 14.10.2015 allekirjoituspöytäkirjassa sovittuja asioita seuraavasti:

5.1 Tutustu työelämään ja tienaa –suositukset

Hyväksytään noudatettavaksi viimeistä keskusjärjestöjen allekirjoittamaa Tutustu työelämään ja tienaa -suositusta.

5.2 Harjoittelijat ja opiskelijat

Osapuolten välillä 26.3.2009 allekirjoitettu koulutus- ja harjoittelupaikkoja koskeva ohje uudistetaan olemaan voimassa sopimuskauden ajan.

5.3 Kulun seuranta ja valvonta

Osapuolten yhteinen kannanotto:

Kulunseurantatietojen käyttö rakennusalalla

Verotusmenettelylaki ja Työturvallisuuslaki muuttuivat 1.7.2014. Muutokset koskevat erityisesti rakennusalaa. Pää toteuttaja on lakimuutoksen myötä velvollinen pitämään yhteisellä rakennustyömaalla (työmaa) työskentelevistä henkilöistä kirjallista luetteloa ja ilmoittamaan kuukausittain työntekijöiden tiedot Verohallinnolle. Jokaisen työmaan työnantajan on puolestaan ilmoitettava pää toteuttajalle omien työntekijöidensä tiedot.

Lakimuutosten johdosta työmailla tullaan ottamaan yhä laajemmin käyttöön sähköisiä kulunvalvonta- ja -seurantavälineitä, joiden avulla sekä luetteloiden pitäminen että ilmoitusten teko helpottuu.

Otettaessa työmaalla käyttöön sähköinen kulunvalvonta- ja seurantajärjestelmä, Rakennusteollisuus RT ry ja Rakennusliitto ry toteavat seuraavaa:

Työnantajalla ja pää toteuttajalla on lakiin perustuva velvollisuus kerätä, pitää hallussaan ja ilmoittaa Verohallinnolle sen edellyttämät tiedot. Verohallinto suosittelee ilmoittamaan myös työntekijöiden tuntitiedot. Työnantaja tai pää toteuttaja ei tarvitse tietojen keräämistä tai luovuttamista varten työntekijältä tai

tämän työnantajalta erillistä lupaa. Päätoteuttajan tulee huolehtia siitä, että kerätyt tiedot käsittelevät vain sellaiset henkilöt, joiden työtehtäviksi se on annettu.

Päätoteuttaja voi luovuttaa sähköisen kulunvalvonnan – tai seurannan tietoja työmaan ali- ja sivu-urakoitsijoille näiden työmaalla olevan työvoiman osalta. Luovutettavia tietoja voivat olla mm. työntekijän nimi, työnantaja sekä töiden päivittäinen aloitus- ja päättymisaika. Päätoteuttajan luottamusmiehillä, työsuojeluvaltuutetuilla sekä yhteysmiehillä on oikeus saada vastaavat tiedot toimialueensa urakoitsijoista, työvoimaa vuokraavista yrityksistä sekä näiden henkilöstöstä.

Tekninen valvonta kuten kulunvalvonta ja kulunseuranta kuuluvat yhteistoimintalain tarkoittaman yhteistoimintamenettelyn piiriin ja sen käyttöön otossa on meneteltävä lain mukaisesti. Kun teknisen valvonnan yhteydessä kerätään työntekijöitä koskevia tietoja, yhteistoimintaneuvotteluissa on käsiteltävä myös tietojen keräämisen periaatteet ja käytännöt. Sopijaosapuolet suosittelevat, että kulunvalvonnan ja kulunseurannan sekä työntekijöitä koskevien tietojen keräämisen periaatteista ja käytännöistä keskustellaan myös niissä yrityksissä, jotka kokonsa puolesta eivät kuulu YT-lain soveltamisalan piiriin.

Työmaan henkilöluettelon pitäminen ja Verohallinnolle tehtävä ilmoitus edellyttävät tietoa työmaalla olevista henkilöistä ja mahdollinen sähköinen järjestelmä on tarpeen työmaalle saapumisen ja sieltä poistumisen valvontaa varten. Työmaan sisällä tapahtuvan tai muun valvonnan tarpeellisuus on harkittava erikseen. Työntekijät ovat velvollisia kirjaamaan työmaalle saapumisensa ja poistumisensa sähköiseen kulunvalvonta- tai seurantajärjestelmään. Kulunvalvonta- tai seurantajärjestelmä on oltava käytössä aina kun työmaalla työskennellään, myös iltaisin ja viikonloppuisin. Kesken työpäivän pidettävien taukojen kirjaaminen ei ole Verohallinnolle kerättävien tietojen kannalta tarpeellista.

Jos sähköinen kulunvalvonta- tai seurantajärjestelmä edellyttää henkilökohtaisten välineiden hankkimista, työnantaja maksaa niistä aiheutuvat ylimääräiset kustannukset.

TES

Kulunvalvontatietoja ei voida sellaisenaan käyttää yksinomaista palkanmaksun perusteena. Osapuolet suosittelevat, että yrityksessä käsitellään etukäteen kulunvalvonnan käyttöä työaikaseurannassa ja sovitaan, miten menetellään mahdollisten työajan ylitysten ja alitusten suhteen.

5.4 Asutuissa tiloissa työskentely

TES 14.1 § pöytäkirjamerkintä:

Työskentely asutuissa tiloissa edellyttää kädentaitojen lisäksi myös sosiaalisia taitoja, joka tulee ottaa huomioon palkkauksessa. Asutuissa tiloissa työskentelevien palkkaa tulee seurata, ettei se jää jälkeen yrityksen muiden työntekijöiden palkasta.

5.5 Liukuva työaika

Liukuvalla työajalla tarkoitetaan menettelyä, jossa työntekijä voi sovituisia rajoissa määrätä itse työnsä päivittäisen alkamis- ja päättymisajankohdan. Liukuvan työajan käytöstä voidaan sopia paikallisesti. Sopimus on tehtävä kirjallisesti ja siitä on ilmentävä kiinteä työaika, päivittäisen työajan liukumaraja eli työajan aikaisin alkamisajankohta ja myöhäisin päättymisajankohta sekä säännöllisen työajan ylityksen ja alituksen enimmäiskertymät. Vuorokautista työaikaa voidaan tällaisella sopimuksella lyhentää tai pidentää enintään kaksi tuntia. Samoin säännöllisen työajan ylitysten enimmäiskertymä on enintään + 10 tuntia ja alitusten enimmäiskertymä enintään – 10 tuntia. Lisäksi on otettava huomioon liukuvaa työaikaa koskevat työaikalain määräykset.

5.6 Kehityskeskustelu

Siirretään työehtosopimukseen kohtaan 28 § entisellä sisällöllä ja muokataan pykälän otsikko kuulumaan: *opastaminen ym. sellaiset*.

5.7 Käytännöstä poikkeavat työajat

Alalla toimivien yritysten palveluksessa olevien työntekijöiden työsopimuksissa työpäivät ja työtunnit määritellään siten, että työntekijä tietää etukäteen kuluvan ja seuraavan tilikauden työpäivät ja työtunnit.

□ *Pöytäkirjamerkintä:*

Tällä määräyksellä on tarkoitus turvata työntekijän mahdollisuus päästä työttömyysturvan piiriin eikä se koske eläkeläisiä, opiskelijoita ja muita vastaavassa asemassa olevia vain omasta halustaan satunnaisia työpäiviä tekeviä. Määräystä ei myöskään sovelleta tilanteissa, joissa päivittäistentyötuntien määrittely työn luonteen vuoksi on mahdotonta (esim. tien hoito) tai muuttuneiden olosuhteiden vuoksi ei voi työskennellä (esim. sääesteet). Työajan siirtäminen on mahdollista sitä koskevien määräysten mukaisesti. Tätä määräystä sovelletaan myös vuokrattujen työntekijöiden työsuhteissa työsopimuslain määrittelemällä tavalla.

6. LIITESOPIMUKSET

Tämän sopimuksen osana noudatetaan seuraavia sopimuksia:

Sopimus irtisanomissuojasta ja lomauttamisesta rakennusalalla (RISS), Sopimus työntekijöiden edustajista sekä työntekijöiden ja työnantajan välisestä maalausalan yrityksissä (TED), Ulkopuolisen työvoiman käyttöä koskeva sopimus (UTS), Sopimus ammattiyhdistysjäsenmaksujen perinnästä (AYM), Koulutus sopimus (KTS), Yleissopimus (YL) sekä Maalausalan työntekijäin vuosilomia koskeva työehtosopimus (VSL).

Edellä mainitut sopimukset voidaan irtisanoa yhden kuukauden irtisanomisajoin päättymään samaan aikaan työehtosopimuksen kanssa.

TES | **7. ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJAN VAHVISTAMINEN**

Helsingissä 1.6.2018

Pintaurakoitsijat ry

Minna Väyrynen

Ismo Ässämäki

Jukka Koivisto

Rakennusliitto ry

Matti Harjuniemi

Kyösti Suokas

Markus Ainasoja

SOPIMUS IRTISANOMISSUOJASTA JA LOMAUTTAMISESTA RAKENNUSALALLA

RISS

Allekirjoittaneet liitot ovat sopineet, että maalauslalla työskentelevien työntekijöiden työsuhdeturva ja siihen liittyvät menettelytavat määräytyvät tämän sopimuksen osana noudatettavan työsopimuslain mukaan jäljempänä olevin poikkeuksin. Sopimuksen 5 §:ssä on lisäksi poikettu siitä, mitä on säädetty yhteistoiminnasta yrityksissä annetussa laissa yhteistoimintamennettelyn piiriin kuuluvista asioista sekä työsopimuslain 5 luvun 3 §:ssä ja 9 luvun 3 §:ssä selvitysvelvollisuuden piiriin kuuluvista asioista.

1 § Koeaika

Koeajan pituus on toistaiseksi voimassaolevissa tai vähintään 6 kuukautta kestävässä määräaikaisissa työsuhteissa enintään 3 kuukautta, ellei työnantaja järjestä työntekijälle työsopimuslain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua koulutusta. Kuutta kuukautta lyhyemmissä määräaikaisissa työsuhteissa koeaika saa olla enintään puolet työsopimuksen kestoajasta.

Työsopimusta ei voi solmia koeajaksi silloin, kun työntekijä tulee 5 vuoden kuluessa saman työnantajan palvelukseen vastaavan kaltaisiin tehtäviin, missä hän on jo aikaisemmin ollut.

2 § Lomauttaminen

1. Lomautuksen alku voidaan sitoa tietyn työn valmistumiseen tai työkauden päättymiseen.
2. Työnantaja voi peruuttaa lomautusilmoituksen tai siirtää kerran lomautuksen toimeenpanoa tarvitsematta noudattaa uutta lomautusilmoitusaikaa. Ilmoitus peruutuksesta tai siirrosta on tehtävä viimeistään työn päättymispäivää edeltävänä työpäivänä.

3. Työnantaja ja työntekijä voivat sopia tilapäisestä työstä lomautuksen kestäessä, jolloin lomautus voi jatkua välittömästi työn tekemisen jälkeen ilman eri lomautusilmoitusaikaa.

4. Paikallista sopimista koskevia työehtosopimusmääräyksiä noudattaen voidaan solmia yritystä tai sen osaa koskevia lomautussopimuksia. Tällaisella sopimuksella voidaan poiketa työnantajan aloitteesta tapahtuvissa lomautuksissa työsopimuslain ja tämän sopimuksen lomautusta koskevista määräyksistä.

3 § Irtisanominen

1. Irtisanoessaan työntekijän työnantajan on noudatettava vähintään seuraavia irtisanomisaikoja:

Työsuhte on jatkunut keskeytyksettä	Irtisanomisaika
- enintään 2 vuotta	2 viikkoa
- yli 2 mutta enintään 4 vuotta	4 viikkoa
- yli 4 mutta enintään 8 vuotta	8 viikkoa
- yli 8 mutta enintään 12 vuotta	12 viikkoa
- yli 12 vuotta	16 viikkoa

2. Työntekijän irtisanomisaika on 5 työpäivää.

3. Työsopimuksen lakkaaminen voidaan sitoa tietyn työn valmistumiseen tai työkauden päättymiseen. Tällainen irtisanomisilmoitus on annettava siten, että irtisanomisesta työsuhteen lakkaamiseen mennessä kuluu vähintään irtisanomisaika. Työsuhteen päättymisen täsmennetään viimeistään työsuhteen päättymistä edeltävänä työpäivänä.

4. Mikäli työsopimus on jo lomautusilmoituksen antamisen yhteydessä ehdollisesti irtisanottu, lomautus ja työsuhte päättyvät irtisanomisilmoituksen mukaisesti, jos työnantaja ei 180 päivän kuluessa lomautuksen alkamisesta ole voinut järjestää työntekijälle tämän ammattitaitoa vastaavaa työtä tämän sopimuksen 6 §:n mukaisesti. Työsuhteen päättymisestä tulee lähettää työntekijälle ilmoitus 180 päivän määräajan kuluttua.

Työntekijällä on työsuhteen päättyessä oikeus vahinkonsa korvauksena irtisanomisajan palkkaan siltä osin kuin hänen irtisanomisaikansa ylittää ilmoitusajan, jolla ehdollisesta irtisanomisesta ilmoitettiin.

5. Paikallista sopimista koskevia työehtosopimusmääräyksiä noudattaen voidaan sopia irtisanomisilmoituksen peruutuksesta tai irtisanomisen toimeenpanon siirtämisestä.

4 § Työkunnat

1. Milloin määrätystä työstä sopimuksen tehnyttä työkuntaa joudutaan sanotun työn vähenemisen vuoksi supistamaan, työnantajan tulee ilmoittaa työkunnan vähentämisestä ja vähennettävien lukumäärä ainakin 2 päivää ennen vähentämistä työkunnalle. Ellei työkunta ohjesääntönsä perusteella pääse sopimukseen siitä, ketä tai keitä vähennys koskee, työnantaja valitsee vähennettävät työntekijät lähinnä työkuntaa viimeksi tulleiden joukosta.

2. Työnantajan on esitettävä työkunnan jäseniksi työntarjoamis- tai takaisinottovelvoitteen piirissä olevia työntekijöitä. Työntarjoamis- tai takaisinottovelvollisuudesta voidaan kuitenkin poiketa, jos työkunta pitää poikkeamista tarkoituksenmukaisena työkunnan muotoutumisesta johtuvan tai muun siihen rinnastettavan syyn vuoksi.

5 § Työvoiman vähentämiseen liittyvät neuvottelut

1. Silloin, kun kyseessä on alalla tavanomainen työvoimatarpeen vaihtelu, tuotannollisin ja taloudellisin perustein toimeenpantavat lomautukset tai irtisanomiset eivät kuulu yhteistoimintalain mukaisten neuvotteluelvoitteiden eivätkä työsopimuslain 5 luvun 3 §:n ja 9 luvun 3 §:n mukaisten selvitysvelvoitteiden piiriin.

Tällöin työnantajan tulee lomautus- tai irtisanomisilmoitusta antaessaan selvittää työntekijälle toimenpiteet perusteet, vaiku-

tukset ja vaihtoehdot. Toimenpiteestä tulee ilmoittaa mahdollisimman pian työntekijää edustavalle luottamusmiehelle.

2. Yhteistoimintalakia ja työsopimuslain 5 luvun 3 §:ää ja 9 luvun 3 §:ää sovelletaan sen sijaan yrityksen tavanomaisesta toiminnasta poikkeavaan päätökseen, jolla on henkilöstövaikutuksia pääsääntöisesti useassa työkohteessa.

6 § Työntarjoamisvelvollisuus työsuhteen aikana

1. Työnantajan velvollisuus tarjota työstä toistaiseksi voimassaolevassa työsuhteessa olevalle (myös lomautetulle) rajoitettua työkohteisiin, joissa työntekijä voi, paikkakunnalla tavanomaiset työmatkat huomioon ottaen, päivittäin käydä työssä vakituisesta asunnostaan käsin.

Työntarjoamisvelvoitteen piiriin kuuluu myös työ, jonka tekemiseen työntekijä voidaan, hänen ammattitaitonsa, työkokemuksensa ja -kykynsä huomioon ottaen, rakennusalan luonteeseen ja yrityksen kokoon nähden tavanomaisin järjestelyin kouluttaa ja jota työnantaja kykenee koulutuksen päätyttyä tarjoamaan.

Paikallisesti sopien voidaan poiketa alle kahden viikon tilapäisen työn tarjoamisvelvollisuudesta.

2. Mikäli julkinen viranomainen on urakkasopimuksessa tai muutoin asettanut työvoiman käyttöä koskevia ehtoja, määräytyy työnantajan velvollisuus tarjota työtä työllistämisehtojen asettamien rajoitusten mukaisesti.

3. Jos alaurakkaa tai alihankintaa koskeva sopimus joudutaan purkamaan ko. palvelua tarjoavan yrityksen palkkojen maksukyvyttömyyden vuoksi, tilaajalla on oikeus ottaa alaura-koitsijan tai alihankkijan työntekijät määräaikaiseen työsuhteeseen suorittamaan ko. työ valmiiksi omiin työntekijöihin kohdistuvan työntarjoamisvelvoitteen tai 7 §:n mukaisen takaisinotovelvoitteen sitä estämättä.

4. Työnantaja voi ottaa oppisopimusoppilaita työsuhteeseen omiin työntekijöihin kohdistuvan työn tarjoamisvelvollisuuden

tai 7 §:n takaisinottovelvollisuuden sitä estämättä, mikäli yrityksessä on näin YT-menettelyssä sovittu.

7 § Takaisinottaminen

RISS

Työsopimuslain 6 luvun 6 §:n mukainen määräaika lasketaan laista poiketen työnteon lopettamisesta.

Tiedustelu- ja takaisinottovelvollisuuden piirissä ovat tämän määräajan puitteissa ne työntekijät, joiden vakituinen asunto sijaitsee 6 §:n mukaisella etäisyydellä tarjolla olevasta työkohteesta.

8 § Seuraamukset virheellisestä menettelystä

Menettelyä koskevien määräysten noudattamatta jättämisestä ei aiheudu työehtosopimuslain tarkoittamaa hyvityssakkoseuraamista. Hyvityssakkoa ei voida tuomita työnantajalle myöskään sellaisten velvollisuuksien rikkomisesta, josta voidaan tuomita vahingonkorvausta, korvausta tai hyvitystä.

9 § Voimassaolo

Tämä sopimus tulee voimaan 20.3.2014 ja on voimassa toistaiseksi. Sopimus voidaan irtisanoa yhden (1) kuukauden irtisanomisajalla päättymään samaan aikaan työehtosopimuksen kanssa.

Helsingissä maaliskuun 20. päivänä 2014

PINTAURAKOITSIJAT ry

RAKENNUSLIITTO ry

SOPIMUS TYÖNTEKIJÖIDEN EDUSTAJISTA SEKÄ TYÖNTEKIJÖIDEN JA TYÖNANTAJAN VÄLISESTÄ YHTEISTOIMINNASTA MAALAUSSALAN YRITYKSISSÄ

Johdanto

Yrityksen jatkuva toiminta ja sitä kautta henkilökunnan työsuhteiden pysyvyys edellyttää jatkuvaa yhteistyötä yrityksen johdon ja henkilöstön välillä. Yhteistyöllä voidaan tehostaa yrityksen kilpailukykyä ja kannattavuutta, mahdollistaa yrityksen sopeutuminen alati muuttuviin markkinoihin sekä edesauttaa työympäristön ja työmenetelmien kehittämistä.

Työturvallisuus työpaikoilla ja yrityksessä edellyttää työsuojelutoiminnalle myönteistä ilmapiiriä, joka saavutetaan parhaiten työnantajan ja työntekijän välisellä yhteistyöllä.

Työehtosopimusjärjestelmän ylläpitäminen ja kehittäminen perustuu työnantaja- ja työntekijäpuolen välisiin neuvottelusuhteisiin, joilla turvataan osapuolten välillä solmittujen sopimusten noudattaminen, työnantajan ja työntekijän välillä syntyvien erimielisyys- ym. kysymysten nopea käsittely sekä työrauhan ylläpitäminen työehtosopimusjärjestelmän edellyttämällä tavalla.

Edellä mainittujen päämäärien toteuttamiseksi allekirjoittaneet liitot ovat tehneet sopimuksen työntekijöiden edustajista ja työntekijöiden ja työnantajan välisestä yhteistyöstä maalausalan yrityksissä. Sopimuksella määritellään luottamusmiestoimintaa, työsuojeluyhteistoimintaa sekä laissa yhteistoiminnasta yrityksissä säädettyä työnantajan ja työntekijän välistä yhteistoimintaa sikäli kun kyse ei ole eri henkilöstöryhmien välisestä yhteistyöstä.

Työturvallisuuslain (738/2002) 6 luvun nojalla pääurakoitsija, tai ellei työmaalla toimi pääurakoitsijan asemassa olevaa työnantajaa, rakennuttaja tai muu rakennushanketta ohjaava tai valvova taho (päätoteuttaja) on velvollinen huolehtimaan työsuojeluyhteistoiminnasta yhteisellä rakennustyömaalla.

Siltä osin kuin tällä sopimuksella ei muuta ole sovittu noudatetaan työnantajan ja työntekijöiden välisessä yhteistoiminnassa lakia yhteistoiminnasta yrityksissä, työsuojelun valvonta lakia sekä lakia muutoksenhausta työsuojeluasioissa.

TED

1 § Työnantajan edustajat

Työnantajan edustajia tämän sopimuksen tarkoittamassa yhteistyössä ovat työnjohto ja työsuojelupäälliköt.

2 § Työntekijöiden edustajat

1. Yrityskohtainen järjestelmä on ensisijainen tapa hoitaa työntekijöiden edustus. Työntekijät voivat valita keskuudestaan yrityksen pääluottamusmiehen ja yrityksen työsuojeluvaltuutetun.

2. Yrityksessä, jonka toiminta on jaettu alueyksiköihin tai joka toimii muuten laajalla maantieteellisellä alueella, voidaan paikallisesti sopia valittavaksi pääluottamusmiehen ja yrityskohtaisen työsuojeluvaltuutetun lisäksi tai sijasta myös alueellinen pääluottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu.

3. Yrityksen pääluottamusmiehenä ja työsuojeluvaltuutettuna sekä alueellisena pääluottamusmiehenä ja alueellisena työsuojeluvaltuutettuna voi toimia sama henkilö.

4. Työpaikalle, jossa työskentelee yli 10 työntekijää toimihenkilöt mukaan luettuna, on työntekijöiden valittava työsuojeluvaltuutettu. Työpaikoille, joissa työskentelee yhtä aikaa kahden tai useamman työnantajan työntekijöitä, työntekijöillä on oikeus valita yhteinen työsuojeluvaltuutettu.

Tämän sopimuksen mukaisella työpaikalla tarkoitetaan ensisijaisesti yritystä. Mikäli yritys toimii laajalla maantieteellisellä alueella tai jos se muuten on työsuojelun

TED

kannalta tarkoituksenmukaista, työpaikaksi katsotaan rajoitetumpikin alue kuten yrityksen piirikonttori, alueyksikkö tai jokin muu alueellinen toimipaikka tai pitempikestoinen työkohde, jossa säännönmukaisesti työskentelee vähintään viisi (5) työntekijää.

Monitoimialayrityksessä edellä tarkoitettu määräytyy siten, että tässä sopimuksessa tarkoitettujen yhden alan toiminnot muodostavat itsenäisen muista toiminnoista erillään olevan kokonaisuuden, ellei paikallisesti toisin sovita.

5. Kaikille työntekijöiden edustajille valitaan myös varamiehet. Työsuojeluvaltuutetulle on valittava kaksi varamiestä.

3 § Työntekijöiden edustajien kelpoisuusvaatimukset

1. Pääluottamusmieheksi yritykseen tai sovitulle alueelle voidaan valita toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa ja työssä oleva henkilö, joka on Rakennusliiton jäsen ja perehtynyt edustamansa alan ja yrityksen olosuhteisiin.

2. Työsuojeluvaltuutetuksi yritykseen voidaan valita yrityksessä työssä oleva henkilö ja työsuojeluvaltuutetuksi sovitulle alueelle toiminta-alueella työssä oleva henkilö. Työpaikan työsuojeluvaltuutetuksi voidaan valita työpaikalla työssä oleva henkilö.

4 § Työntekijöiden edustajien alueellinen toimivalta ja toimikauden kesto

1. Yrityksen pääluottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun toimialueena on koko yritys ja toimikausi on kaksi vuotta.

2. Alueellisen pääluottamusmiehen ja alueellisen työsuojeluvaltuutetun toimialueena on sopimuksen mukainen alue ja toimikausi on kaksi vuotta.

3. Työpaikan työsuojeluvaltuutetun toimialueena on ao. työpaikka ja toimikausi kestää enintään kaksi vuotta.

4. Mikäli tehtävään valitun henkilön työsuhde päättyy tai hän

luopuu tehtävästään kesken toimikauden, varamies hoitaa hänen tehtäviään toimikauden jäljellä olevan ajan.

Muissa tapauksissa varamies hoitaa estyneen työntekijöiden edustajan tehtäviä vain esteen ajan.

Työnantajalle on tehtävä ilmoitus siitä, että varamies ryhtyy hoitamaan työntekijöiden edustajan tehtäviä.

TED

5 § Työntekijöiden edustajien valinta

1. Työntekijöiden edustajien vaalin toimittamista varten työnantajan on annettava käytettäväksi luettelo yrityksessä, sovitulla toimialueella tai työpaikalla työsuhteessa olevista työntekijöistä.

2. Työntekijöiden on saatava käyttää maksutta työnantajan hallinnassa olevia tarkoitukseen soveltuvia tiloja vaalin toimitamiseen. Vaalista ei saa aiheutua tarpeettomasti häiriötä työpaikan toiminnalle.

3. Vaali on järjestettävä siten, että kaikilla yrityksen, toimialueen tai työpaikan työntekijöillä on mahdollisuus osallistua siihen.

4. Vaalien ehdokasasettelusta sekä ajasta ja paikasta on sovitava ennakolta työnantajan kanssa ja niistä on ilmoitettava kaikille työntekijöille toimitettavalla tiedonannolla vähintään 7 päivää ennen ehdokasasettelun alkamista.

5. Ehdokkaita ovat oikeutettuja asettamaan kaikki valittavan luottamushenkilön toimialueeseen kuuluvat työntekijät ja ehdokasasettelulle on varattava aikaa 7 päivää.

Ehdokasasettelun määräajan päättymisen ja vaalitoimituksen alkamisen välille tulee jäädä vähintään 7 päivää.

6. Yrityksen, alueen tai työpaikan työntekijät voivat halutesaan järjestää edustajan vaalin myös edellä mainittuja määräaikoja noudattamatta.

7. Vaalin tuloksesta on ilmoitettava kirjallisesti työnantajalle, jonka tulee työpaikan työsuojeluvaltuutetun vaalin kyseessä ollessa ilmoittaa vaalin tulos edelleen työturvallisuuskeskukselle.

8. Rakennusliiton paikallisen aluejärjestön tai sanotun työn-

tekijäliiton paikkakunnalla toimivan ammattiosaston edustajilla on oikeus valvoa ja osallistua luottamusmiesvaalien järjestämiseen.

6 § Työntekijöiden edustajan tehtävät

TED

Pääluottamusmies

- toimii yrityksen työntekijöiden edustajana henkilöstöpolitiikkaan ja työsuhteisiin liittyvissä asioissa sekä tiedonvälittäjänä yrityksen ja edustamiensa työntekijöiden välillä
- edustaa työntekijöitä työehtosopimukseen perustuvassa paikallisessa sopimisessa
- valvoo työehtosopimuksen ja työlainsäädännön noudattamista sekä työrauhaa
- on Rakennusliiton edustaja suhteessa työnantajaan neuvottelujärjestelmän mukaisesti ja pitää yhteyttä liiton ammattiosastoihin ja alueorganisaatioon

Alueellinen pääluottamusmies

- suorittaa edellä tarkoitettuja pääluottamusmiehelle kuuluvia tehtäviä paikallisesti sovitulla toimialueella

Yrityksen työsuojeluvaltuutettu

- edustaa työntekijöitä työsuojelua koskevassa yhteistoiminnassa koko yritystä koskevien asioiden osalta ja toimii tiedonvälittäjänä työsuojeluun liittyvissä asioissa
- tutustuu yrityksen työkohteiden työsuojeluun liittyviin suunnitelmiin
- seuraa yrityksen työterveyshuoltoa
- on yhteyshenkilö mahdollisten työpaikkojen työsuojeluvaltuutettujen välillä
- hoitaa työsuojelulainsäädännön edellyttämiä työsuojeluvaltuutetulle kuuluvia tehtäviä sikäli kun ne eivät kuulu mahdollisen alueellisen tai työpaikan työsuojeluvaltuutetun toimenkuvaan

Alueellinen työsuojeluvaltuutettu

- suorittaa edellä tarkoitettuja yrityksen työsuojeluvaltuutetulle kuuluvia tehtäviä paikallisesti sovitulla toimialueella

Työpaikan työsuojeluvaltuutettu

- hoitaa työsuojelu lainsäädännön edellyttämiä työpaikan työsuojeluvaltuutetulle kuuluvia tehtäviä

TED

7 § Työntekijöiden edustajien työstä vapautus ja ansionmenetyksen korvaus

1. Yrityksessä, jossa työssä olevien työntekijöiden määrä on enintään 9, **päälouottamusmies** on tarvittaessa oikeutettu saamaan tilapäistä vapautusta työstään hänelle tässä sopimuksessa mainittujen luottamusmiestehtävien hoitamista sekä järjestöjen yhteisesti hyväksymään luottamusmiestehtäviä koskevaan koulutukseen osallistumista varten.

2. Työnantajan tulee kohdan 1. tarkoittamissa tapauksissa myöntää päälouottamusmiehen asiaa koskevan ilmoituksen saatuaan päälouottamusmiehelle asian hoidon edellyttämä määrä tilapäistä vapautusta työstä. Tilapäisen vapautuksen ajankohdasta päälouottamusmiehen on sovittava etukäteen työnantajan tai tämän edustajan kanssa.

3. Päälouottamusmies on oikeutettu saamaan säännöllistä vapautusta työstä edellä kohdassa 1. mainittuja tehtäviä varten seuraavasti:

Työssä olevat työntekijät	Vapautus h/viikko
10 – 24	2
25 – 49	2,5
50 – 99	5
100 – 149	8
150 –	0,291 x työntekijämäärä

Taulukossa 150 työntekijän tai sitä suurempien yritysten osalta säännöllisen vapautuksen määrä tunteina 4 viikon pituista

ajanjaksoa kohti saadaan kertomalla pääluottamusmiehen edustamien työntekijöiden lukumäärä tekstissä mainitulla kertoimella.

4. Ellei edellisessä kappaleessa tarkoitetun vapautuksen ajankohtaa ole määritelty etukäteen, on pääluottamusmies luottamusmiestehtävien niin vaatiessa oikeutettu saamaan em. tuntimäärän puitteissa vapautusta työstään sopimalla vapaan ajankohdasta etukäteen esimiehensä kanssa.

5. Pääluottamusmies suorittaa edellä 3. kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa hänelle tämän sopimuksen mukaan kuuluvat tehtävät ensisijaisesti säännöllisen vapautuksen aikana. Mikäli kiireellisen luottamusmiestehtävän hoito sitä välttämättä vaatii, on luottamusmies lisäksi oikeutettu saamaan sitä varten tilapäistä vapautusta työstään siten kuin edellä 1. ja 2. kohdissa on määrittäty.

6. Mikäli olosuhteet eivät anna aihetta muuhun, **työsuojeluvaltuutetun** vapautus tehtävien hoitamista varten lasketaan siten, että työsuojeluvaltuutetun edustamien työntekijöiden lukumäärä kerrotaan luvulla 0,291 (TOL). Näin saatu luku ilmoittaa työstä vapautuksen tuntimäärän neljän viikon jaksona.

7. Työnantaja korvaa sen ansion, jonka työntekijöiden edustaja menettää työaikana tehtäviensä hoitamisen takia.

8. Jos työntekijöiden edustaja suorittaa työnantajan kanssa sovittuja tehtäviä säännöllisen työaikansa ulkopuolella, maksetaan käytetyltä ajalta ylityökorvaus, mikäli muusta lisäkorvauksesta ei ole sovittu.

9. Korvattavalla ansiolla tarkoitetaan työntekijän edustajan omaa keskituntiansiota ilman yli- tai sunnuntaityökorotusta.

8 § Työntekijöiden edustajan palkka

1. Pääluottamusmiehelle, joka edustaa itsensä mukaan lukien vähintään 6 työntekijää, maksettavan palkan tulee määrältään vastata vähintään palkkaryhmittelynsä perusteella saatavaa urakan takuupalkkaa.

Yrityksen tai alueen pääluottamusmiehelle sekä yrityksen tai alueen työsuojeluvaltuutetulle, joka edustaa vähintään kymmentä työntekijää, maksetaan 1.6.2018 jälkeen erillinen tehtävien hoidosta johtuva 72,11 €:n kuukausikorvaus. Palkkajakso 2 viikkoa: korvaus 33,28 €/palkanmaksu. Palkkajakso 2 kertaa kuukaudessa: korvaus 36,06 €/palkanmaksu. Mikäli varaluottamusmies hoitaa tehtäviä vähintään kaksi viikkoa, maksetaan korvaus hänelle. Korvaus on työssäoloajalta maksettavaa palkkaa.

Korvauksen edellytyksenä on, että edellä mainittu työntekijän edustaja on Rakennusliiton jäsen. Mikäli työntekijä hoitaa useampia edustajatehtäviä, on hän oikeutettu vain yhteen erilliskorvaukseen.

2. Pääluottamusmiehenä tai työsuojeluvaltuutettuna toimivaa työntekijää ei tätä tehtävää hoitaessaan tai sen tähden saa siirtää huonompipaikkaiseen työhön kuin missä hän oli edustajaksi valituksi tullessaan eikä häntä edustajatehtävän takia saa erottaa työstä. Häntä ei myöskään saa siirtää vähempiarvoiseen työhön, jos työnantaja voi tarjota hänelle muuta hänen ammattitaitoaan vastaavaa työtä. Edellä mainittujen työntekijöiden edustajien ansiokehityksen tulee vastata yrityksessä tai sen alueyksikössä tapahtuvaa ansiokehitystä.

9 § Toimitilat ja tarvikkeet

1. Työnantaja osoittaa työntekijöiden edustajalle tämän tehtävien hoitamiseen tarvittavat tilat tarpeellisine toimistovälineineen ottaen huomion rakennuskohteen olosuhteet.

2. Tavanomaisten toimistovälineiden käsitteen piiriin kuuluvat yrityksessä tai työkohteessa käytössä olevat atk-laitteet ja niihin liittyvät ohjelmat internet yhteyksineen ja sähköposteineen sekä monistus- ja postituspalvelut.

10 § Käynnit työkohteissa

1. Pääluottamusmiehellä ja työsuojeluvaltuutetulla on oikeus käydä toimialueensa työkohteissa, milloin se tehtävien suoritta-

miseksi on tarpeellista. Työmaakäynnistä on sovittava etukäteen esimiehen kanssa ja siitä on ilmoitettava asianomaisen työmaan johdolle.

2. Työnantaja korvaa työntekijöiden edustajalle sovittua matkustustapaa käyttäen syntyneet matkakustannukset ja maksaa matkapäiviltä säännöllisen työajan palkan.

TED

11 § Oikeus osallistua koulutukseen

1. Työntekijöiden edustajille varataan sopimusosapuolten välisten koulutussovimusten mukaisesti tilaisuus osallistua koulutukseen, mikä on omiaan lisäämään heidän pätevyyttään edustajatehtävän hoitamisessa.

12 § Työsuhdeturva

1. Pääluottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu voidaan irtisanoa tai lomauttaa taloudellisilla ja tuotannollisilla syillä vain siinä tapauksessa, että heille ei voida tarjota ammattitaitoa vastaavaa tai muuten sopivaa työtä toimialueella. Mikäli taloudellinen tai tuotannollinen irtisanominen tai lomautus kohdistuu luottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutetun sijaisena ilmoituksen mukaan toimineeseen varamieheen, työnantajalla on tarvittaessa velvoite selvittää, ettei toimenpide johdu henkilöstön edustajan tehtävien hoitamisesta.

2. Muilla kuin taloudellisilla ja tuotannollisilla syillä ei pääluottamusmiestä tai työsuojeluvaltuutettua saa irtisanoa muuten kuin työsopimuslain mukaisilla edellytyksillä.

3. Pääluottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutetun työsopimuksen purkuperusteita arvioitaessa häntä ei saa asettaa huonompaan asemaan muihin työntekijöihin nähden.

4. Jos pääluottamusmiehen, alueellisen pääluottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutetun työsopimus on lakkautettu tämän sopimuksen vastaisesti, työnantajan on suoritettava korvauksena hänelle vähintään 10 ja enintään 30 kuukauden palkka. Milloin työpaikassa säännöllisesti työskentelevien työntekijöiden

ja toimihenkilöiden määrä on 20 tai vähemmän, on työsuojeluvaltuutetun kohdalla edellä tarkoitettu korvaus vähintään 4 ja enintään 24 kuukauden palkka. Korvaus on määrättävä työsuojelulain perusteiden mukaan. Korvausta lisäävänä tekijänä on otettava huomioon se, että tämän sopimuksen oikeuksia on loukattu. Jos tuomioistuin harkitsee, että edellytykset työsuhteen jatkamiselle tai jo päättyneen työsuhteen palauttamiselle ovat olemassa, eikä työsuhdetta siitä huolimatta jatketa, on tämä otettava erittäin painavana syynä huomioon korvauksen suuruutta määrättäessä.

5. Tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan pääluottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun varamieheen sinä aikana, kun he tämän sopimuksen edellyttämän ilmoituksen mukaisesti toimivat sijaisina.

6. Tämän sopimuskohdan työsuhdeturvaa koskevia määräyksiä on sovellettava myös 5 §:n mukaisesti asetettuihin ehdokaisiin (ehdokassuoja). Ehdokassuoja alkaa aikaisintaan kolme viikkoa ennen vaalin toimittamista ja päättyy muun kuin vaalissa valituksi tulleen osalta vaalituloksen tultua vahvistetuksi.

7. Tämän sopimuskohdan työsuhdeturvaa koskevia määräyksiä on sovellettava yrityksen tai alueen pääluottamusmiehenä tai työsuojeluvaltuutettuna toimineeseen työntekijään myös kuusi kuukautta hänen tehtävänsä päättymisen jälkeen. Ilmoitus irtisanomisesta tai lomauttamisesta voidaan kuitenkin antaa kuuden kuukauden määräajan kuluessa niin, että ilmoituksen tarkoittama toimenpide astuu voimaan jälkisuojan päättymisen jälkeen.

8. Työsuojeluvaltuutettu voidaan kausiluontoisessa työssä lomauttaa kauden päättyessä taloudellisista ja tuotannollisista syistä, kun hänelle ei voida tarjota hänen ammatitaitoaan vastaavaa työtä työpaikalla tai hänen työllistämisensä edellyttäisi vielä muualla työskentelevän työntekijän lomauttamista tai irtisanomista kesken jo aloitetun urakan.

Työsuojeluvaltuutetulla on etuoikeus työhön, joten hänet kutsutaan töihin seuraavan kauden alkaessa ensimmäisten joukossa.

TED

9. Ehdokassuoja ja jälkisuoja eivät estä työnantajaa lomauttamasta tai irtisanomasta kausiluontoisessa työssä työskentelevää työntekijää työkauden päättyessä tuotannollisella ja taloudellisella syyllä.

TED

13 § Oikeus tietojen saantiin

1. Pääluottamusmiehellä on oikeus saada neljännesvuosittain tietoonsa yrityksen työntekijöiden nimet ja palkkaryhmät sekä työsuhteitten alkamisajat. Tiedot tulee saada myös mies- ja naispuolisten työntekijöiden ansiotasosta, sen koostumuksesta ja kehityksestä siten, että selvitys annetaan työntekijöiden keskituntiansiosta aikatyössä, keskituntiansiosta urakkatyössä ja keskituntiansiosta tehdyltä työajalta.

Yrityksissä, joihin on sovittu alueellinen pääluottamusjärjestelmä, pyritään emo tiedot antamaan myös alueellisesti työntekijöitä edustavalle pääluottamusmiehelle.

2. Pääluottamusmiehellä on oikeus saada RISS:n, UTS:n ja AYM:n perusteella näissä sopimuksessa tarkoitettuja tietoja ja selvityksiä. Lisäksi pääluottamusmiehellä on oikeus saada tieto toimialueensa työkohteista.

3. Työsuojeluvaltuutetulla on oikeus saada tehtävänsä hoitoa varten tarpeelliset tiedot.

4. Työntekijän työsuhteeseen liittyvän epäselvyyden ja erimielisyyden selvittämiseksi on pääluottamusmiehelle annettava kaikki tapauksen selvittämiseen vaikuttavat tiedot.

5. Pääluottamusmiehelle, luottamusmiehelle ja työsuojeluvaltuutetulle tulee antaa tiedot toimialueellaan käytetystä työvoimasta aliurakoinnin ja vuokratyövoiman osalta kirjallisesti. Tietojen tulee olla käytettävissä töiden alkaessa.

6. Pääluottamusmiehellä ja työsuojeluvaltuutetulla on oikeus tutustua työaikakirjanpitoon siten, kun työaikalaissa on säädetty.

7. Työnantaja hankkii pääluottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun käyttöön näille kuuluvien tehtävien hoitamista varten tarpeelliset laitteet, asetukset ja työsuojelumääräykset.

14 § Työntekijöiden edustajan vastuu

1. Työntekijöiden edustaja on työsuhteessa työnantajaan samassa asemassa kuin muut työntekijät. Hänellä on velvollisuus henkilökohtaisesti noudattaa yleisiä työehtoja, työaikoja, työnjohdon määräyksiä ja muita järjestysmääräyksiä.

2. Työntekijän edustaja vastaa siitä, että työnantajan hänelle antamia tietoja käytetään ainoastaan siihen tarkoitukseen, jota varten ne on annettu.

TED

15 § Neuvottelujärjestys

Yrityksessä syntyneet erimielisyydet pyritään ratkaisemaan yrityksessä. Mikäli tässä ei onnistuta, kiistanalainen asia siirretään liittojen välisiin neuvotteluihin.

16 § Sopijapuolten vastuu

Työehtosopimuksen osapuolet sitoutuvat omalta ja edustamiensa jäsenten osalta noudattamaan työehtosopimusosapuolten välillä sekä tämän sopimuksen perusteella tehtyjä sopimuksia, noudattamaan työehtosopimuksen mukaista työrauhaa sekä selvittämään erimielisyydet neuvottelujärjestelmän mukaisesti.

17 § Voimaantulo

Tämä sopimus tulee voimaan 20.3.2014 ja on voimassa toistaiseksi. Tämä sopimus voidaan irtisanoa yhden (1) kuukauden irtisanomisajoin päättymään samaan aikaan työehtosopimuksen kanssa.

Helsingissä 20. päivänä maaliskuuta 2014

PINTAURAKOITSIJAT ry

RAKENNUSLIITTO ry

MAALAUSSALAN TYÖNTEKIJÄIN VUOSILOMIA KOSKEVA TYÖEHTOSOPIMUS

1 § Soveltamisala

VLS

Vuosilomalain (162/2005) lisäksi sovitaan noudatettavaksi toiselta puolen Pintaurakoitsijat ry:n ja toiselta puolen Rakenusliiton välillä solmitun työehtosopimuksen piiriin kuuluvien työntekijäin vuosilomista ja vuosilomakorvauksista seuraavia määräyksiä, joiden tarkoituksena on luoda edellytykset työntekijän lomanvietolle vuosilomalaissa tarkoitettuna lomakautena.

2 § Vuosiloman pituus

Työntekijän oikeus vuosilomaan ja loman pituus määräytyvät vuosilomalain mukaan.

3 § Vuosiloman antaminen

Työntekijän kesäloman ja talviloman ajankohdan päättää työnantaja sen jälkeen, kun työntekijä on esittänyt toiveensa loman ajankohdasta. Työnantaja antaa mahdollisuuksien mukaan loman työntekijän esittämän toiveen mukaisesti. Kesäloma annetaan 2.5.–30.9. välisenä aikana ja talviloma 1.10.–30.4. välisenä aikana vuosilomalain sallimin poikkeuksin.

Vuosiloma pidetään ennen työsuhteen päättymistä, mikäli työntekijä esittää asiaa koskevan pyynnön. Tämä koskee tilanteita, joissa työsuhde päättyy työntekijästä riippumattomasta syystä.

Määräaikaissa työsuhteessa pyyntö on esitettävä työsopimusta solmittaessa. Toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa pyyntö esitetään viimeistään vuorokauden sisällä, kun työntekijä on saanut tietoonsa työnantajan suorittaman irtisanomisen.

Kun työntekijä irtisanomisilmoituksen saatuaan pyytää vuosilomansa pitämistä työsuhteensa aikana, työnantaja päättää alkaako vuosiloma irtisanomisaikana vai siirretäänkö työsuhteen päättymistä siten, että vuosiloma alkaa aiemmin ilmoitetusta työsuhteen päättymisestä lukien.

Esimerkki:

Työntekijän työsuhde irtisanoaan kahden viikon irtisanomisajalla päättymään 7.11. Työntekijällä on pitämätöntä vuosilomaa 12 päivää (2 viikkoa), jotka hän ilmoittaa pitävänsä. Työnantaja kirjoittaa tällöin työtodistukseen/työsopimuksen päättämisilmoitukseen työsuhteen päättymispäiväksi 22.11. ja merkitsee siihen pidetyt lomapäivät.

VLS

Työntekijällä on oikeus ylimääräiseen vapaaseen, mikäli hänellä ei ole täyttä loma-oikeutta, kuitenkin niin, että vapaan ja mahdollisesti ansaitun kesäloman pituus on yhteensä enintään kaksi viikkoa. Työntekijän tulee ilmoittaa halukkuudestaan ylimääräiseen vapaaseen työsuhteen päättyessä.

□ *Pöytäkirjamerkintä:*

Työntekijällä ei ole oikeutta siirrettyssä työsuhteen päättämistilanteessa vuosiloman ajalta sairausajan palkkaan eikä oikeutta siirtää lomaansa vuosilomalain 5 luvun 26 §:n mukaisissa tilanteissa.

Mikäli työmaa tai yritys suljetaan vuosiloman ajaksi, ovat ne työntekijät, jotka eivät ole vuosilomalla tai edellisessä kappaleessa tarkoitettulla ylimääräisellä vapaalla ja joita ei ole tilapäisesti sijoitettu käynnissä oleviin työkohteisiin, lomautettuina.

4 § Palkan erääntyminen vuosiloman yhteydessä

Milloin työmaan tai yrityksen työntekijät ovat samanaikaisesti vuosilomallaan, on vuosiloman alkamista lähinnä oleva per-

jantai palkanmaksupäivä. Sisään jäänyt laskenta-ajan palkka maksetaan loman päättymistä lähinnä seuraavana perjantaina.

Milloin yllä mainitun työmaan tai yrityksen työntekijä irtisautuu työmaan lomajakson kestäessä, maksetaan hänen lopputilinsä työmaan lomajakson päätyttyä viimeistään kolmannen työpäivän päättyessä.

VLS

5 § Lomaraha

Tässä sopimuksessa lomarahalla tarkoitetaan lomapalkan, lomakorvauksen ja lomaltapaluurahan muodostamaa kokonaisuutta.

Lomarahan määrä on 18,5 % lomanmääräytymisvuonna työsäolon ajalta maksetusta tai maksettavaksi erääntyneestä palkasta yli- ja hätätyöstä maksettu korotus mukaan lukien. Kesken olevassa urakassa toimitetaan väliarvio. Koululaisten ja opiskelijoiden lomarahan määrä on 14,0 %.

Lomarahasta maksetaan kesälomaosuutta vastaava määrä (14 %) kesälomaa edeltävässä tilissä ja talvilomaosuutta vastaava määrä (4,5 %) talvilomaa edeltävässä tilissä. Paikallisesti voidaan sopia, että lomaraha (18,5 %) maksetaan jokaisen tilinmaksun yhteydessä. Sopimus on solmittava aina kirjallisena noudattaen muilta osin TES:n 3 §:n paikallista sopimusta koskevia määräyksiä. Työsuhteen päättyessä työntekijälle maksetaan lopputilin yhteydessä siihen mennessä ansaittu lomaraha kokonaisuudessaan.

Suomeen lähetetyille työntekijöille maksetaan koko lomaraha (18,5 %) jokaisen palkanmaksun yhteydessä.

☐ *Pöytäkirjamerkintä:*

Lomarahaa ei saa edes lyhytaikaisissa työsuhteissa sisällyttää aikapalkkoihin tai urakkahintoihin. Työntekijällä, joka työsuhteensa kestäessä on ollut työssä vähemmän kuin neljänätoista (14) päivänä, ei ole oikeutta lomaraahan, jos hän itse päättää työsuhteensa tai jos työnantaja purkaa hänen työsuhteensa työ sopimuslain nojalla.

5a § Lomaraha perhevapaan ajalta

Perhevapaiden (erityisäitiys-, äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan) ajalta työntekijälle kertyy vuosilomaa vuosilomalain mukaisesti. Tältä ajalta kertyneiden vuosilomapäivien lomapalkka ja lomaraha määräytyy seuraavasti: Jokaiselta perhevapaan aikana kertyneeltä lomapäivältä työntekijä saa lomarahaa 12 kertaa työsopimuksen mukaisen tuntipalkkansa.

Esimerkki:

Työntekijä, jolla perhevapaan ajalta kertyy 2,5 lomapäivää kuukaudessa: $2,5 \text{ lomapäivää} \times \text{työsopimuksen mukainen tuntipalkka} \times 12 = \text{kuukauden ajalta kertyvä lomarahan määrä.}$

Jos täydessä lomamääräytymiskuukaudessa on sekä työpäiviä että perhevapaapäiviä, maksetaan työntekijälle perhevapaan perusteella kertyneestä lomarahasta suhteellinen osuus.

Esimerkki:

Työntekijä, jolla perhevapaan ajalta kertyy 2 lomapäivää kuukaudessa: Kuukauden aikana on 21 työpäivää, josta työntekijä on ollut perhevapaalla 5. Lomarahana kyseisen kuukauden perhevapaalta maksetaan: $2 \text{ lomapäivää} \times \text{työsopimuksen mukainen tuntipalkka} \times 12 \times 5/21 (23,8 \%)$.

Suositus

Liitot suosittelevat, että kertyneet lomat pidetään ja lomarahat maksetaan heti perhevapaan päätyttyä (HUOM. Ennen mahdollisen hoitovapaan alkamista.)

5b § Lomaraha sairausajalta

Lomarahaa kertyy myös sairaus- ja tapaturma-ajalta maksettusta palkasta, enintään kuitenkin 75 työpäivää lomanmääräytymisvuodessa, taikka jos työkyvyttömyys jatkuu yhdenjaksoisena lomanmääräytymisvuoden päättymisen jälkeen, enintään 75 työpäivää tätä sairautta tai tapaturmaa kohden.

Lomarahaa alkaa kertyä edellä olevan määräyksen mukaisesti sairaus- ja tapaturma-ajalta 1.9.2013 tai sen jälkeen maksetusta palkasta.

6 § Voimassaoloaika

Tämä työehtosopimus tulee voimaan 1.3.2012 ja on voimassa toistaiseksi.

VLS

Tämä sopimus voidaan irtisanoa päättymään yhden (1) kuukauden irtisanomisajalla päättymään samaan aikaan työehtosopimuksen kanssa.

Helsingissä 8. päivänä huhtikuuta 2012

PINTAURAKOITSIJAT ry

RAKENNUSLIITTO ry

YLEISSOPIMUS

Lähtökohtia

Pintaurakoitsijat ry ja Rakennusliitto pyrkivät edistämään neuvottelusuhteita ja sopimustoimintaa niin liittojen välillä kuin työpaikoillakin sekä valvomaan osaltaan tehtyjä sopimuksia.

Perusoikeudet

Kansalaisten perusoikeuksiin kuuluva yhdistymisvapaus on loukkaamaton. Tämä koskee niin työnantajia kuin työntekijöitä. Työntekijöillä on oikeus perustaa ja toimia ammattiyhdistysorganisaatioissa, eikä heitä saa tämän

johdosta irtisanoa tai syrjiä työssään. Yritysten henkilöstöllä on oikeus valita edustajia edustamaan heitä yritysten sisällä käsiteltävissä asioissa. Edustajien valintaoikeus sekä heidän oikeutensa ja velvollisuutensa on määritelty laeissa sekä muissa sopimuksissa. Yksittäisen työntekijän turvallisuus ja terveys, syrjimättömyys ja tasa-arvoinen kohtelu ovat lähtökohtana sopimusmääräyksille.

YS

Työnjohto-oikeus

Työnantajalla on oikeus ottaa toimeen ja erottaa työntekijä ja määrätä työn johtamisesta.

Osapuolten neuvottelut

Jommankumman liiton esittäessä työmarkkinaneuvotteluja tulee ne mahdollisuuksien mukaan aloittaa viivytyksettä.

Osallisiittojen asiamiehillä, toimitsijoilla tai muilla niiden nimeämällä edustajilla on oikeus työehtosopimuksen soveltamista koskevissa asioissa käydä työpaikoilla sovittuaan tarkoitukseen sopivasta ajasta paikalla olevan tai muutoin työmaasta vastaavan asianomaisten työnantajan edustajan kanssa.

Ennakoilmoitus työtaisteluista

Ennen poliittiseen tai myötätuntotaisteluun ryhtymistä siitä ilmoitetaan valtakunnansovittelijalle sekä asianomaiselle työnantaja- tai työntekijäliitolle mahdollisuuksien mukaan vähintään neljä päivää aikaisemmin. Ilmoituksessa on mainittava aiotun työtaistelun syyt, alkamishetki ja laajuus.

Voimassaolo

Tämä sopimus tulee voimaan 1.1.1998 ja on voimassa toistaiseksi. Sopimus voidaan irtisanoa kolmen (3) kuukauden irtisanomisajoin päättymään samaan aikaan työehtosopimuksen kanssa.

YS

Helsingissä joulukuun 9.päivänä 1997

SUOMEN MAALARIMESTARILIITTO ry

RAKENNUSLIITTO ry

ULKOPUOLISEN TYÖVOIMAN KÄYTTÖÄ KOSKEVA SOPIMUS

1 Yleistä

Ulkopuolisen työvoiman käyttöä tapahtuu yritysten piirissä kahdessa muodossa. Se perustuu toisaalta kahden itsenäisen yrittäjän väliseen kauppaa-, hankinta-, urakka-, vuokraus-, toimeksianto-, työnteko- jne. sopimukseen, jolloin tarvittavan työn tekee ulkopuolinen yrittäjä ilman, että toisella sopijapuolella on mitään tekemistä työsuoritukseen nähden. Käytännössä tällaiseen sopimukseen perustuvaa toimintaa nimitetään yleensä alihankinnaksi tai aliurakoinniksi.

Toisaalta vieraan työvoiman käyttö perustuu ns. työvoiman vuokraukseen, jolloin työvoimaa hankkivien liikkeiden toimitamat lainamiehet (vuokramies), tekevät työtä toiselle työnantajalle tämän johdon ja valvonnan alaisena. Edellä ensimmäisessä kappaleessa mainittuja tilanteita kutsutaan jäljempänä alihankinnaksi ja edellä toisessa kappaleessa mainittuja tilanteita kutsutaan jäljempänä vuokratyövoimaksi. Alihankintaa tai työvoiman vuokrausta koskeviin sopimuksiin otetaan ehto, jossa alihankkija tai työvoimaa vuokraava yritys sitoutuu noudattamaan alansa yleistä työehtosopimusta sekä työ- ja sosiaalilainsäädäntöä.

2 Alihankinta

Jos alihankinnan vuoksi yrityksen työvoimaa poikkeuksellisesti joudutaan vähentämään, on yrityksen pyrittävä sijoittamaan ko. työntekijät yrityksen muihin tehtäviin ja ellei se ole mahdollista, kehotettava alihankkijaa, jos tämä tarvitsee työvoimaa, ottamaan vapautuneet alihankintatyöhön sopivat työntekijät työhönsä entisin palkkaeduin. Työsopimukselle ei saa antaa

UTS

sellaista muotoa, jonka mukaan kysymyksessä olisi itsenäisten yrittäjien välinen urakkasopimus silloin kun kyseessä itse asiasa on työsopimus.

3 Vuokratyövoima

Yritysten on rajoitettava vuokratyövoiman käyttö vain työhuippujen tasaamiseen tai muutoin sellaisiin ajallisesti taikka laadullisesti rajoitettuihin tehtäviin, joita työn kiireellisyyden, rajoitetun kestoajan, ammattitaitovaatimusten, erikoisvälineiden tai muiden vastaavien syiden vuoksi ei voida teettää omilla työntekijöillä.

UTS

Työvoiman vuokraus on epätervettä, jos eri työvoimaa hankkivien yritysten toimittamat vuokratyöntekijät työskentelevät yrityksen normaalissa työssä sen vakinaisten työntekijöiden rinnalla ja saman työnjohdon alaisena pidemmän ajan.

Vuokratyövoimaa käyttävien yritysten tulee pyydettyä selvittää pääluottamusmiehelle tällaisten työntekijöiden työskenteleyn liittyvät kysymykset.

Vuokratyövoiman käytön periaatteet käsitellään YT-menettelyssä. Yhteistoimintalain 17 §:n 2 ja 3 momenttia ei noudateta rakennusalalla silloin, kun vuokratyöntekijöitä on tarkoitus ottaa UTS-sopimuksen 3 kohdan mukaiseen tarpeeseen vähintään viikoksi ja enintään kahdeksi kuukaudeksi. Muissa tapauksissa menettelytavat sovitaan YT -menettelyssä.

Yritysten tulee luopua vuokratyövoiman käytöstä ennen omien työntekijöiden lomauttamista tai irtisanomista.

4 Tilaajan vastuu

Aliurakoitsijan ja -hankinnan antajan, jäljempänä tilaaja, vastuu sopimuskumppaninsa työntekijän työsuhteesta johtuvista saatavista määräytyy seuraavasti:

Tilaaja vastaa viime kädessä siitä, että aliurakoitsijan tai -hankkijan työntekijän palkka, jonka työntekijä on ansainnut tilaajan työmaalla, tulee maksetuksi. Tilaaja vastaa niin ikään sii-

tä, että aliurakoitsijan tai -hankkijan työntekijän tilaajan työmaalla ansaitsema lomakorvaus ja mahdolliset urakan pohjarahat tulevat maksetuksi.

Tilaaaja vastaa vain sellaisista saatavista, joista työntekijä tai luottamusmies ilmoittaa tilaajalle tai tämän edustajalle viimeistään seitsemäntenä kalenteripäivänä sen jälkeen kun saatava työehtosopimuksen mukaan olisi tullut työntekijälle maksaa.

5 Voimassaolo

Tämä sopimus tulee voimaan 19.4.2010 ja on voimassa toistaiseksi. Tämä sopimus voidaan irtisanoa yhden (1) kuukauden irtisanomisajoin päättymään samaan aikaan työehtosopimuksen kanssa.

UTS

Helsingissä 19. päivänä huhtikuuta 2010

PINTAURAKOITSIJAT ry

RAKENNUSLIITTO ry

KOULUTUSSOPIMUS

1. Ammatillinen koulutus

Työnantajan antaessa työntekijälle ammatillista koulutusta tai lähettäessä työntekijän hänen ammattiinsa liittyviin koulutustilaisuuksiin, korvataan koulutuksen aiheuttamat suoranaiset kustannukset ja säännöllisen työajan ansiomenetys keskituntiansion mukaan laskettuna. Jos koulutus tapahtuu kokonaan työajan ulkopuolella, korvataan siitä johtuvat suoranaiset kustannukset. Se, että kysymyksessä on tämän pykälän mukainen koulutus, todetaan ennen koulutustilaisuuteen ilmoittautumista.

KTS

Suoranaisilla kustannuksilla tarkoitetaan matkakustannuksia, kurssimaksuja, kustannuksia kurssiohjelman mukaisesta opetusmateriaalista, internaattikurssien täysihoidomaksua ja muiden kuin internaattikurssien osalta työehtosopimuksen mukaan määräytyviä matkakustannusten korvauksia.

Säännöllisen työajan ansionmenetys korvataan sekä kurssi-että matka-ajan osalta. Työajan ulkopuolella koulutukseen tai sen edellyttämiin matkoihin käytetystä ajasta ei korvausta suoriteta. Viikko- ja kuukausipalkkaisen henkilön palkkaa ei kurssin eikä sen vaatimien matkojen ajalta vähennetä.

2. Yhteinen koulutus

Työpaikan yhteistoimintaa edistävät koulutuksen järjestävät keskusjärjestöt tai niiden jäsenliitot yhteisesti, keskusjärjestöjen tai niiden jäsenliittojen yhteistoimintaelimet tai työnantaja- ja työntekijäpuoli yhteisesti työpaikalla tai muussa paikassa.

Osapuolet toteavat, että yhteinen koulutus yleensä tapahtuu tarkoituksenmukaisimmalla tavalla työpaikkakohtaisesti, jolloin paikalliset olosuhteet tulevat parhaiten huomioonotetuiksi. Työsuojelun yhteistoiminnan kurssit ovat tässä tarkoitettua yhteistä koulutusta. Kurssille voivat tämän sopimuksen edellytyk-

sin osallistua työsuojelutoimikunnan jäsen, työsuojeluvaltuutettu, varavaltuutettu ja työsuojeluasiamies.

Koulutukseen osallistuvalla suoritetaan korvaus, kuten 1 kohdassa on määrätty. Koulutukseen osallistumisesta sovitaan paikallisesti koulutuksen luonteesta riippuen kysymykseen tulevassa yhteistyöelimessä tai työnantajan ja luottamusmiehen kesken.

Yhteistä koulutusta koskevia määräyksiä sovelletaan myös osallistumisjärjestelmiä ja paikallista sopimista koskevana koulutukseen. Koulutukseen osallistumisesta voidaan sopia myös työnantajan ja asianomaisen henkilön kesken. Osapuolet suosittelevat, että niiden ja jäsenliittojen koulutuslaitokset sekä jäsenliitot ryhtyvät yhteistyössä toimenpiteisiin osallistumisjärjestelmiä ja paikallista sopimista koskevan koulutustarjonnan järjestämiseksi. Osapuolten koulutustyöryhmä seuraa em. koulutustarjonnan toteutumista.

KTS

3. Ay-koulutus, työsuhteen säilyminen ja ilmoitusajat

SAK:n ja sen jäsenliittojen järjestämille kuukauden tai sitä lyhyemmän ajan kestäville kurseille annetaan työntekijöille tilaisuus osallistua työsuhteen katkeamatta, milloin se aiheuttamatta tuntuvaa haittaa tuotannolle tai yrityksen toiminnalle käy päin-sä. Edellä mainittua haittaa arvioitaessa kiinnitetään huomiota työpaikan kokoon. Kielteisessä tapauksessa ilmoitetaan pääluottamusmiehelle viimeistään 10 päivää ennen kurssin alkua syy, jonka takia vapaan myöntäminen tuottaisi tuntuvaa haittaa. Tällöin olisi suotavaa yhteisesti pyrkiä selvittämään muu mahdollinen ajankohta, jolloin kurssille osallistumiselle ei olisi es-tettä.

Ilmoitus aikomuksesta lähteä kurssille on tehtävä mahdollisimman varhain. Milloin kurssi kestää enintään yhden viikon, on ilmoitus annettava vähintään kolme viikkoa ennen kurssin alkua sekä milloin on kysymys pitemmästä kurssista, vähintään kuusi viikkoa ennen. Ennen kuin henkilö osallistuu edellä tar-koitettuun koulutustilaisuuteen, on osallistumisen aiheuttamista

toimenpiteistä sovittava työnantajan kanssa sekä nimenomaisesti etukäteen todettava, onko kyseessä sellainen koulutustilaisuus, josta työnantaja suorittaa työntekijälle korvauksia tämän sopimuksen mukaisesti. Samalla on todettava, mikä on näiden korvausten laajuus.

4. Korvaukset

Kurssilta, joka järjestetään SAK:n tai sen jäsenliiton koulutuslaitoksissa tai muussa Rakennusliiton organisoimassa koulutustapahtumassa ja jonka koulutustyöryhmä on hyväksynyt, työnantaja on velvollinen maksamaan luottamusmiehelle, varapääluottamusmiehelle, työsuojeluvaltuutetulle, -varavaltuutetulle, työsuojelutoimikunnan jäsenelle ja työsuojeluasiamiehelle heidän tehtäviensä edellyttämän koulutuksen osalta korvauksen ansionmenetyksestä, edellä mainituille luottamusmiehille enintään kuukauden ajalta ja työsuojeluluottamustehtävissä oleville enintään kahden viikon ajalta. Samoin maksetaan korvaus edellä mainituissa koulutuslaitoksissa järjestettyjen luottamusmiestoimintaan liittyvien koulutustilaisuuksien osalta ammattiosaston puheenjohtajalle enintään kuukauden ajalta, mikäli hän työskentelee yrityksessä, jossa on vähintään 100 asianomaisen alan työntekijää ja hänen johtamassaan ammattiosastossa on vähintään 50 jäsentä.

Lisäksi maksetaan edellisessä kappaleessa tarkoitetuista työntekijöistä kultakin sellaiselta kurssipäivältä, jolta ansionmenetyksen korvausta suoritetaan, kurssista sen järjestäjälle aiheutuvien ruokailukustannusten korvaukseksi Rakennusliiton ja Rakennusteollisuuden välillä sovittu ateriakorvaus.

Edellä tässä kohdassa tarkoitettuja korvauksia työnantaja on velvollinen maksamaan samalle henkilölle vain kerran samasta tai sisällöltään vastaavasta koulutustilaisuudesta.

5. Sosiaaliset edut

Osallistuminen sopimuksessa tarkoitettuun ay-koulutukseen ei yhden kuukauden rajaan asti aiheuta vuosiloma-, eläke- tai muiden niihin verrattavien etuuksien vähenemistä.

6. Voimassaolo

Tämä sopimus tulee voimaan 1.5.2018 ja on voimassa toistaiseksi. Tämä sopimus voidaan irtisanoa yhden (1) kuukauden irtisanomisajoin päättymään samaan aikaan työehtosopimuksen kanssa.

Helsingissä toukokuun 9. päivänä 2018

PINTAURAKOITSIJAT ry

RAKENNUSLIITTO ry

KTS

SOPIMUS AMMATTIYHDISTYS- JÄSENMAKSUJEN PERINNÄSTÄ

Pintaurakoitsijat ry ja Rakennusliitto ry ovat sopineet aiemmin keskusjärjestöjen välisen sopimuksen pohjalta ammattiyhdistysjäsenmaksujen perinnästä. Tällä sopimksella ei ole tarkoitus muuttaa keskusjärjestöjen asiempaa käytäntöä tai sopimusta sisällöllisesti, vaan ainoastaan saattaa ajan tasalle käytetyt tekstit. Ammattiyhdistysjäsenmaksujen perinnästä on sovittu seuraavaa:

1 §

Jäsenmaksujen perinnän perusteena on ennakonperinnän alainen palkka

AYM

2 §

Työnantaja perii ammattiyhdistysjäsenmaksut palkkakausittain Rakennusliiton kulloinkin päättämän jäsenmaksuprosentin perusteella. Perittyjen jäsenmaksujen tilitys tehdään työnantajan harkinnan mukaan palkkakausittain tai kuukausittain siten, että kunkin kalenterikuukauden aikana perityt ammattiyhdistysjäsenmaksut tilitetään ao. kuukauden loppuun mennessä. Työnantaja tilittää perityt varat erittelemättömänä yhteissummana perintäsopimuksessa mainitulle Rakennusliiton pankkitilille.

3 §

Työnantaja toimittaa neljännesvuosittain Rakennusliitolle jäsenkohtaisen selvityksen ao. vuosineljänneksen aikana perimistään jäsenmaksuista vuosineljänneksen päättymistä seuraavan kuukauden kuluessa. Jäsenkohtaisesta selvityksestä ilmenee perityt ammattiyhdistysjäsenmaksut tilikausittain eriteltyinä.

Mikäli selvityksessä on tietoa työntekijöistä, jotka ovat tehneet perintäsopimuksen työnantajan kanssa mutta, joilta työnantaja ei perintää ole suorittanut, on näiden työntekijöiden osalta merkittävä selvitykseen syy perimättä jättämiseen. Jäsenmaksujen perinnästä verotusta varten annettavaa selvitystä lukuun ottamatta työnantaja ei ole velvollinen laatimaan tämän kohdan vuosineljännesselvityksen lisäksi muuta selvitystä.

4 §

Ammattiyhdistysjäsenmaksujen perinnässä käytetään Rakennusliiton painattamaa ja Pintaurakoitsijoiden hyväksymää jäsenmaksujen perintäsopimusta.

5 §

Silloin kun ammattiyhdistysjäsenmaksun perintäsopimus irtisanotaan päätyväksi työsuhteen kestäessä, käytetään Rakennusliiton painattamaa ja Pintaurakoitsijoiden hyväksymää päätymisilmoitusta.

AYM

6 §

Rakennusliitto ilmoittaa vuosittain Pintaurakoitsijoille kuukautta ennen perintävuoden alkua jäsenmaksuprosentin (liiton, osaston ja rakennusalan työttömyyskassan). Perintäperuste (prosentti) ilmoitetaan perintävuodeksi kerrallaan eikä sitä voida tänä aikana muuttaa, ellei muutos johdu työttömyyskassamaksun muutoksesta joko lain tai sosiaali- ja terveystieteiden päätöksen takia.

7 §

Mikäli jäsenmaksuprosentti muuttuu perintävuoden alusta luki ilmoittaa Rakennusliitto uuden jäsenmaksuprosentin työnantajatilittäjille ainakin kuukautta ennen uuden perintävuoden alkua.

Tämä sopimus tulee voimaan 1.3.2012 ja on voimassa toistaiseksi. Tämä sopimus voidaan irtisanoa kolmen (3) kuukauden irtisanomisajalla päättymään samaan aikaan työehtosopimuksen kanssa.

Helsingissä 8. päivänä maaliskuuta 2012

PINTAURAKOITSIJAT ry

RAKENNUSLIITTO ry

AYM

RAKENNUS- JA KORROOSIONESTO- MAALAUKSEN SUOJAUTUMISOHJEET

Maalausalalla erityistä haittaa aiheuttavat ensisijaisesti työssä käytettävistä maaleista, maalinpoistoaineista ja tasoitteista haihtuvat liuottimet sekä ruiskutussumu ja hiontapöly.

Järjestöt pyrkivät vaikuttamaan materiaalintoimittajiin, suunnittelijoihin, rakennuttajiin, urakoitsijoihin sekä työntekijöihin, jotta käytettävät materiaalit valitaan sekä työt järjestetään siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vaaratekijöitä terveydelle ja siten tarvetta henkilönsuojainten käyttöön maalausalan töitä tekeville sekä muille henkilöille.

Työnantaja toimittaa työmaalle vain sellaisia materiaaleja, joissa on säädöstenmukaiset pakkausmerkinnät, sekä kustakin tuotteesta käyttöturvallisuustiedotteen. Työnantaja antaa työntekijöiden käyttöön veloituksetta työtehtävien mukaiset henkilönsuojaimet suomenkielisine (ja tarvittaessa ruotsinkielisine) käyttöohjeineen.

Jos työntekijä huomaa puutteita työmaalle toimitettujen materiaalien pakkausmerkinnöissä, käyttöturvallisuustiedotteissa tai henkilönsuojaimissa, hänen on välittömästi ilmoitettava siitä työnantajalle. Työnantajan velvollisuus on tällöin korjata havaitut puutteet viipymättä.

Työntekijän tulee käyttää annettuja henkilönsuojaimia ohjeiden mukaisesti ja hän vastaa niiden puhdistuksesta käytön jälkeen ja säilytyksestä ohjeiden mukaisesti.

1. Henkilönsuojaimet

Henkilönsuojaimet ovat henkilökohtaisia tai ne on jokaisen käyttäjän jäljiltä tarkoituksenmukaisesti puhdistettava (desinfiointava).

SUO

Putoamissuojaimia on käytettävä, kun työskennellään putoamisvaarallisella alueella esim. nostimilla ja katolla. Köydet, valjaat ja vyömateriaalit valitaan huomioiden niiden maali- ja kemikaalikestävyys.

Olosuhteiden niin vaatiessa:

- Kuulonsuojaimia on käytettävä, mikäli työkohteessa on melua (yli 85 dB A).
- Hengityksensuojaimia on käytettävä, mikäli työskentelypaikan ilmassa on suojautumista edellyttäviä epäpuhtauksia.
- Silmänsuojaimia on käytettävä, jos työskentely voi aiheuttaa silmissä kutinaa, ärsytystä tai tulehdusta.

2. Suojautuminen eri työvaiheissa eri tuotteilla

Jaottelu työn keston mukaan

a) Jatkuva työskentely = Suojautumista vaativaa työtä tehdään pääsääntöisesti yli 2 tuntia työpäivässä.

b) Väliaikainen työskentely = Suojautumista vaativaa työtä tehdään satunnaisesti ja lyhyen aikaa kerrallaan enintään 2 tuntia työpäivässä, korkeintaan 1-2 kertaa viikossa.

SUO

Käytettävät suojaimet vähimmäistason mukaan

2.1 Koneelliset tasoitetyöt

- Kuulonsuojain, standardi EN 352-1
- Hengityksensuojain FFP2S, standardi EN 149
- Suojakäsineet, standardi EN 388 mukaiset tai nahkapintaiset CE-hyväksytyt
- Suojalasit, standardi EN 166/167

2.2 Hiontatyöt

- a) Jatkuva työskentely*
- Hengityksensuojain, moottoroitu hiukkassuodattimella varustettu koko- tai puolinaamari, standardi EN 12942

- Suojakäsineet, standardi EN 388 mukaiset tai nahkapintaiset CE-hyväksytyt
- Suojalasit, standardi EN 166/167

b) Väliaikainen työskentely

- Hengityssuojain FFP2S, standardi EN 12942
- Suojakäsineet, standardi EN 388 tai nahkapintaiset CE-hyväksytyt
- Suojalasit, standardi EN 166/167

2.3 Maalinpoisto

2.3.1 Mekaaninen maalinpoisto

- Kuulosuojaimet tarvittaessa, standardi EN 352-2
- Hengityksensuojain FFP2S, standardi EN 149
- Suojakäsineet, standardi EN 388 tai nahkapintaiset CE-hyväksytyt
- Suojalasit, standardi EN 166/167

2.3.2 Kemiallinen maalinpoisto

- Hengityksensuojain, kaasunsuodattimella varustettu moottoroitu koko- tai puolinaamari, standardi EN 140
- Suojakäsineet, standardi EN 374
- Soveltuva suojavaatetus

2.3.3 Lämpöön perustuva maalinpoisto

- Hengityksensuojain, kaasunsuodattimella varustettu moottoroitu koko- tai puolinaamari, standardi EN 140
- Suojakäsineet, standardi EN 407 mukaiset
- Soveltuva suojavaatetus

2.4 Tela/sivellinmaalaus vesiohenteisilla maaleilla

- Suojakäsineet, standardi EN 388 tai nahkapintaiset CE-hyväksytyt

SUO

2.5 Tela/sivellinmaalaus liuotteita sisältävillä maaleilla tai lakoilla (alkydi, epoksi, polyuretaani yms)

- Hengityksensuojain, kaasunsuodattimella varustettu moottoroitu koko- tai puolinaamari, standardi EN 136
- Suojakäsineet, käytettävän tuotteen mukaan valittava, esim. standardi EN 374 mukaiset
- Soveltuva suojavaatetus

2.6 Ruiskumaalaus vesiohenteisilla maaleilla

a) Jatkuva työskentely

- Hengityksensuojain, kaasun- ja hiukkassuodattimella varustettu moottoroitu tai paineilmakäyttöinen kokonaamari, esim. standardi EN 140
- Suojakäsineet, standardi EN 388 tai nahkapintaiset CE-hyväksytyt
- Yksiosainen hupullinen suojaapuku tai suojaapuku (ja irtohuppu)

b) Väliaikainen työskentely

- Hengityssuojaimet FFP2S, standardi EN 149
- Suojakäsineet, standardi EN 388 tai nahkapintaiset CE-hyväksytyt
- Soveltuva suojavaatetus

SUO

2.7 Ruiskumaalaus liuotteita sisältävillä maaleilla (alkydi, epoksi, polyuretaani yms.)

a) Jatkuva työskentely

- Hengityksensuojain, kaasun- ja hiukkassuodattimella varustettu moottoroitu tai paineilmakäyttöinen kokonaamari, standardi EN 136
- Suojakäsineet, standardi EN 374 mukaiset
- Yksiosainen hupullinen suojaapuku tai suojaapuku (ja irtohuppu), standardi EN 14605

b) Väliaikainen työskentely

- Hengityksensuojain, kokonaamari varustettuna kaasun- ja hiukkassuodattimella, standardi EN 136

- Suojakäsineet, standardi EN 374 mukaiset
- Yksiosainen hupullinen suojarahku tai suojarahku (ja irtohuppu)

2.8. Suihkupuhdistus

- Kuulonsuojaimet, standardi EN 352-1
- Hiekkapuhaltajan suojarahpu (kypärä)
- Suojakäsineet, standardi EN 388 tai nahkapintaiset CE-hyväksytyt
- Yksiosainen hupullinen suojarahku tai suojarahku (ja irtohuppu) ja pölynsuoja-alushaalari

2.9. Tela/sivellinmaalaus liuotteita sisältävillä epoksi- ja polyuretaanimaalacilla tai pinnoitteilla

a) Jatkuva työskentely

- Hengityksensuojain, kaasun- ja hiukkassuodattimella varustettu moottoroitu tai paineilmakäyttöinen kokonaamari, standardi EN 136
- Suojakäsineet, standardi EN 374 mukaiset (nitriilikumi)
- Yksiosainen hupullinen suojarahku tai suojarahku (ja irtohuppu), standardi 14605

b) Väliaikainen työskentely

- Hengityksensuojain, kokonaamari varustettuna kaasun- ja hiukkassuodattimella, standardi EN 136
- Suojakäsineet, standardi EN 374 mukaiset (nitriilikumi)
- Yksiosainen hupullinen suojarahku tai suojarahku (ja irtohuppu)

SUO

STANDARDIT

Kuulonsuojaimet

EN 352-1: Etupäässä sangalliset kupusuojaimet päivittäiseen käyttöön

EN 352-2: Etupäässä tulppasuojaimet päivittäiseen tai hetimitäiseen käyttöön

Suojakäsineet

EN 374: Suojakäsineet kemikaaleja vastaan (käsineiden materiaalina ovat esim. luonnonkumi, nitrili, neopreeni, PVC)

EN 388: Suojakäsineet mekaanisia (pöly, hankaus jne.) vaa-roja vastaan (käsineiden materiaalina ovat mm. nahka, nitrili)

EN 407: Suojakäsineet kuumuutta vastaan

Suojalasit

EN 166/EN 167: Suojalasit naarmuuntumissuojatuilla polykarbonaatti(muovi)linseillä

Hengityksensuojaimet

EN 136: Moottoroitu tai vaihdettavilla suodattimilla varustetu kokonaamari runsasta pölyä ja maalihöyryä vastaan

EN 140: vaihdettavilla suodattimilla varustettu puoli- tai konnaamari pölyä ja maalihöyryä vastaan

EN 12942: Moottoroitu hiukkassuodattimella varustettu koko- tai puolinaamari

EN 149: Kankaasta valmistettu kertakäyttö tyyppinen suoja ilman epäpuhtauksia vastaan (pöly)

FFP2S: Uloshengitysventtiilillä varustettu suoja ilman epäpuhtauksia vastaan (pöly). P2 ilmaisee suojaustason (kategoria P1-P3). P3 on tehokkain suoja hienoja pölyjä vastaan.

SUO**Suojavaatetus**

Normaali haalareista poikkeavalla suojapuvulla tarkoitetaan joko kuivia hiukkasia tai kemiallisilta nesteiltä suojaavia pukuja. Puvut on valmistettu liukkaasta monikerrosmateriaalista, jonka tarkoitus on olla päästämättä haitallisia aineita iholle.

URAKKATYÖN YLEISMÄÄRÄYKSET

1. URAKKATYÖ

Työnantaja ja työntekijä voivat keskenään sopia ennen työn tai työvaiheen aloittamista, että työ tehdään urakkatyönä. Työmaan olosuhteiden mahdollistaessa urakkatyön tavoitteena on, että hinnoittelussa mainitut työt suoritetaan urakkatyönä.

2. URAKKAPALKKA

Urakkatyön tekijälle maksetaan takuupalkkana työntekijän sopimustuntipalkka seuraavin lisäyksin:

- a) Palkkaryhmiin I ja II kuuluville vähintään palkkaryhmän II suuruinen korvaus
- b) Muihin palkkaryhmiin kuuluville vähintään palkkaryhmän V suuruinen korvaus

3. URAKKATYÖMÄÄRÄYS

Työnantaja tai hänen edustaja antaa viimeistään urakkatyön alkaessa allekirjoituksellaan vahvistaman määräyksen, josta on selvittävä ainakin seuraavat asiat:

- Urakkatyön suorittajat
- Kohteen osoitetiedot
- Urakan hintaperuste, työehtosopimus tai muu työehtosopimuksen vähimmäistason täyttävä hinnoitteluperuste yksikkö- tai kokonaishinnoin.
- Urakan arvioitu alkamis- ja päättymispäivä

Urakkatyötä koskevassa määräyksessä tai erillisessä työselityksessä tulee määritellä ainakin käsiteltävät rakennusosat sekä niihin suoritettavat käsittelyt.

Mahdolliset muutokset työselitykseen työnantaja tai hänen edustajansa antaa kirjallisesti.

Urakkasopimus voidaan tehdä molempien osapuolten yhteisesti hyväksymänä kokonaishintaurakkana, johon voidaan sisällyttää kaikki kohteen työt.

UR

4. URAKKATYÖN SUORITTAMINEN JA LAATU

Työntekijät sitoutuvat noudattamaan työselityksen määräyksiä. Mikäli työntekijä huomaa työssään seikkoja, jotka vaarantavat annetun aikataulun, laatutason saavuttamisen, tulee niistä ilmoittaa työnantajalle tai hänen edustajalle viipymättä.

Mikäli työnantaja tai hänen edustaja huomaa puutteita työselityksen noudattamisessa tai laatutasossa, tulee näistä ilmoittaa viipymättä työntekijöille.

Työnantajalla on, keskusteltuaan asiasta ensin työntekijän tai urakkatyökunnan etumiehen kanssa, oikeus tarvittaessa lisätä tai vähentää työvoimaa urakkatyökohteeseen määriteltyään ensin työn valmiusasteen.

5. HINNOITTELEMATTOMAT TYÖT

Hinnoittelemattomista töistä voidaan sopia urakkahinta tai tehdä ne sopimustuntipalkalla. Odotustunneista maksetaan työntekijän sopimustuntipalkka.

6. URAKKATYÖTÄ KOSKEVA KIRJANPITO

Työntekijä tekee ja allekirjoittaa tilijaksoittain työnantajalle tunti-ilmoituksen. Tunti-ilmoituksessa tulee eritellä urakkatunnit ja urakan ulkopuoliset tunnit. Osapuolet sopivat etukäteen, miten tilaajalle tehtävät laskutyöt kuitataan.

UR 7. URAKKATYÖN MITTAAMINEN, LASKENTA JA MAKSAMINEN

Urakkatyö mitataan, kun työ tai sen osa on kokonaisuudessaan valmis. Pitkäkestoisissa urakoissa suoritetaan välimitauksia sopivien työvaiheiden valmistuttua noin kuukauden välein.

Työ on maksettava, kun työnantaja on hyväksynyt työn ja (mahdolliset) omasta työstä aiheutuneet puutteet on korjattu.

Mikäli työkunta ei korjaa työssään olleita virheitä, voi työnantaja teettää työn valmiiksi toisilla työntekijöillä ja näiden tästä työstä saama palkka vähennetään työkunnan ansiosta. Muut kuin oman työn korjaukset tehdään sopimustuntipalkalla.

Urakka on mitattava ja laskettava kymmenen (10) työpäivän aikana sen valmistuttua.

Mittauksen ja laskemisen ajalta maksetaan sopimustuntipalkka.

Osapuolet voivat sopia, että vain toinen osapuoli suorittaa mittauksen ja laskennan, mutta se on edellä mainitun ajan aikana toisen osapuolen allekirjoituksella varmistettava. Luottamusmies voi edustaa työntekijää mittauksen ja laskennan osalta.

Urakka-ansio joka ylittää ennakkoon maksetut urakan etumaksut suoritetaan seuraavana tilipäivänä, edellyttäen että laskelma on ollut työnantajalla 5 päivää ennen tilipäivää. Liikaa maksettu ennakko voidaan kuitata myöhempien tilien maksamisen yhteydessä.

UR

SISÄPUOLISTEN URAKKATÖIDEN YLEISMÄÄRÄYKSET

URAKKAHINNAT OVAT PERUSHINTOJA TAVANOMAISISSA ASUINKERROSTALOISSA JA TOIMISTORAKENNUKSISSA SEKÄ VASTAAVISSA, JOISSA TILAT JAKAANTUVAT ERILAIISIIN HUONEISIIN.

1–2-kerroksissia rivi-, rinne- ja luhtitaloissa sekä omakoti- ja paritaloissa nostetaan perushintoja 20 %.

PERUSHINNAT SISÄLTÄVÄT

- A) Hinnat ovat käsityöhintoja lukuun ottamatta koneellisia tasoitetöitä
- B) Maalien, tasoitteiden, silotteiden ym. työmateriaalien sekoituksen ja ohentamisen käyttöä varten
- C) Suojauksen valmiilla kohdesuojilla (ei koske lattioiden suojausta eikä esim. ikkunakarmien ja jalkalistojen teippauksia) sekä putkien rasvaukset tasoitetöissä
- D) Käsittelyn rajoituksineen, jollei sitä erikseen työvaiheessa ole hinnoiteltu
- E) Hionnan ja pölynpoiston käsittelyjen välillä
- F) Työstä syntyneiden jätteiden (maalipurkit, hiomapaperit, suojat yms) työselityksen mukainen käsittely ja vienti työmaalla sovittuun paikkaan (kerroksessa). Käsittely ei sisällä harjausta, imurointia eikä pesua
- G) Työvaiheesta syntyneiden tasoiteroiskeiden poiston mm. tasoittamista seinistä, lattioista, vesiputkista sekä isompien tasoitekokkareiden kasaaminen työpisteen lähetyvillä olevaan tyhjään säkkiin/jätekärryyn
- H) Työturvallisuusmääräysten mukaisten suojainen käytön
- I) Työvälineiden ja -koneiden päivittäiset puhdistukset ja pienimuotoiset huoltotyöt
- J) Tavarain vastaanotto ja kanto kerroksiin tai sisätiloihin. Vastaanotettavien tavarain tulee sijaita ulko-oven läheisyy-

dessä. Tasoitteiden nostossa kerroksiin apuina tulee olla nosturi tai vastaava apuväline. Pieniä määriä voidaan kantaa käsin.

Pienellä määrällä tarkoitetaan maalaustöissä tarvikkeita, jotka kannetaan esim. palatessa ruoka- ja kahvitauolta. Tasoite-työssä niissä tasoitemääriä, jotka kuuluvat käsintasoituksen / kipsilevynauhoituksen yhteydessä. Urakkahintoihin kuuluva siirtomatka on noin 40 metriä sekä enintään 2 kerros- väliä.

Tasoitekoneiden, ilmakompressorin ja telineiden ym. vastaavien vastaanotto, toimintakuntoon laitto sekä urakkatyön loputtua niiden purkaminen/siirtäminen eivät kuulu urakkahintoihin. Sen sijaan niiden siirto urakkatyön aikana kuuluu hintaan edellisen kappaleen mukaisesti.

- K) Tasoitetyön hintoihin sisältyy kulmien hionta maalaustyötä varten. Tasoitepinnassa ei saa olla viimeistelyä haittaavia koloja tai naarmuja, mutta vähäiset kantin jäljet sallitaan

HINNOITTELEMATTOMAT TYÖT

- Telineiden kasaus ja purku.
- Suojakehikoiden (ikkuna yms.) teko.
- Pyöreät pilarit.
- Muu kuin perushintojen kohdassa F mainittu siivous.

UR

LISÄHINNAT

- Omien käsityökalujen käytöstä maksetaan työkalukorvausta 1,68 €/päivä.
- Omien tasoitekoneiden tai maaliruiskujen käytöstä sovitaan paikallisesti.
- Rappukäytävien katon, seinien ja lattian käsittelyissä perushintoja korotetaan 25 %.
- Jos huonekorkeus on yli 3,2 metriä, korotetaan seinä- ja kat-

topintoihin tehtävien käsittelyiden perushintoja 15 % ja huonekorkeuden ylittäessä 5,5 metriä korotetaan perushintoja 25 %. Pilareiden, palkkien, kaarevien pintojen, ikkuna-seinien, smyygien ja muiden vastaavien pintojen käsittelystä, jota ei voi tehdä normaalin työn yhteydessä, maksetaan erillistyönä tehtäessä 35 %:n korotus tai sovitaan ne tehtäväksi tuntityönä.

- Paneeli- ja harvalaudoitettujen pintojen käsittelyissä korotetaan perushintoja 40 %.

OSITTAIN KÄSITTELY

Osittain käsittelyksi katsotaan käsittely, kun tehtävästä rakennusosan pinnasta käsitellään $1/3$ tai alle. Kun käsitellään yli $1/3$, se katsotaan ylikäsittelyksi. tasoitetyössä osittain tasoitus tarkoittaa kuitenkin, että pinnasta käsitellään enintään $1/2$.

PÖLYNHALLINTA

Työturvallisuus edellyttää töiden tekemistä mahdollisimman pölyttömissä olosuhteissa. Jos urakkatyötä pölynhallinnan vuoksi joudutaan tekemään varsinaisen työalueen ulkopuolella, kuten kellarissa, pihalla tms., tästä urakkatyölle aiheutuvasta lisähaitasta, jota ei ole huomioitu hinnoittelussa, maksetaan paikallisesti sovittava korvaus.

UR

PERUSHINTATAULUKKO

Perushintataulukko €/m²

1. TASOITETYÖT

Lisähinnat

- A) Käytettäessä sementtiseideaineista tasoitetta korotetaan perushintoja 25 %
 B) Tehtäessä erillistyönä käsin kosteita tiloja korotetaan perushintoja 35 %

Betoni- ja levyпиннат	2018	2019
1.1. Osittain tasoitus €/m ²	0,36	0,37
1.2. Ylitasoitus €/m ²	0,92	0,94
1.3. Ylitasoitus toisen kerran €/m ²	0,76	0,77
1.4. Roiskekaton sumutus €/m ²	0,80	0,81
1.5. Valmiin tasoitepinnan hionta maalauslustaksi €/m ²	0,35	0,36

Tiili- ja harkkoseinä

1.6. Osittain tasoitus €/m ²	0,54	0,55
1.7. Ylitasoitus €/m ²	1,35	0,38
1.8. Ylitasoitus toisen kerran €/m ²	0,99	1,01
1.9. Ylitasoitus kolmannen kerran €/m ²	0,99	1,01
1.10. Valmiin tasoitepinnan hionta maalauslustaksi €/m ²	0,35	0,36

UR

Lisähinnat:

1.11. Patterintaustat erillistyönä valmiiksi, kaikki pinnat €/m ²	3,44	3,51
1.12. Ikkunakarmien teippaus €/jm	0,25	0,26

2. KIPSI- TAI VASTAAVIEN LEVYJEN SAUMAUS- KÄSITTELYT SEINÄ- JA KATTOPINNOISSA

Lisähinnat:

- a) Kipsilevykattoja erillistyönä tehtäessä korotetaan perushintoja 20 %
 b) Kipsilevykattoja tehtäessä korotetaan perushintoja 10 %

	2018	2019
Levy 1200 mm		
2.1. Saumanauhan kiinnitys ja sauman, ruuvinkantojen sekä kolojen silotus ensi kerran €/m ²	0,77	0,79
2.2. Sauman silotus ja saumanauhan kiinnitys märkään silotteeseen silotteella (tasoitetyön alle) €/m ²	0,55	0,56
2.3. Nauhoitetun sauman, ruuvinkantojen ja kolojen silotus toisen kerran €/m ²	0,48	0,49
Levy 900 mm		
2.4. Saumanauhan kiinnitys ja sauman, ruuvinkantojen sekä kolojen silotus ensi kerran €/m ²	0,96	0,98
2.5. Sauman silotus ja saumanauhan kiinnitys märkään silotteeseen silotteella (tasoitetyön alle) €/m ²	0,69	0,70
2.6. Nauhoitetun sauman, ruuvinkantojen ja kolojen silotus toisen kerran €/m ²	0,59	0,60
Kaikki levyt		
2.7. Paperisen tai metallisen kulmanauhan kiinnitys ja silotus valmiiksi €/jm	0,96	0,98
2.7b. Paperisen tai metallisen kulmanauhan kiinnitys silotteeseen silotteella (tasoitetyön alle) €/jm	0,69	0,70

2.8.	Harkkojen saumanauhoitus tasoitetyön alle (sauma 300-600 mm)€/jm	1,13	1,15
2.9.	Avosauman aukiveto kerralta €/jm	0,17	0,17
2.10.	Akryylikittaus saumat enintään 10 mm €/jm	0,47	0,48

Tulkinta sisäpuolisten urakkatöiden kohdista 2.2, 2.5. ja 2.7.b:

Tämän työvaiheen jälkeen edellytetään vähintään 1½ kerran tasoitustyötä. Mikäli tasointus on määrätty vain yhteen kertaan, maksetaan työstä kohtien 2.1, 2.4 ja 2.7 mukaan.

Kipsilevynauhoituksia koskeva tulkinta:

Mikäli työ tehdään kuten maalipinnan alle eli ruuvinkannat tehdään käsin nauhankiinnityksen yhteydessä, maksetaan työstä kohtien 2.1 ja 2.4 mukaan.

3 SEINÄ- JA KATTOPINTOJEN MAALAUSTYÖT

Lisähinnat:

- 1) Jos saman huonetilan seinissä käytetään eri maalikävyjä korotetaan perushintaa 20 %
- 2) Koristeraitojen maalauksesta sovitaan lisähinta paikallisesti

3.1. Esikäsitteilyt, sekä avustavat työt seinä- ja kattotöissä	2018	2019	UR
3.1.1. Lattian suojaus paperikartongilla reunat teipaten €/m ²	0,32	0,33	
3.1.2. Lattiasuojauksen poisto ja keräys varastoon tai roskikseen €/m ²	0,14	0,14	
3.1.3. Pesu maalauskaasittelyä varten €/m ²	0,45	0,46	
3.1.4. Kaavinta osittain €/m ²	0,40	0,41	
3.1.5. Valmiin tasoitteipinnan hionta maalauslustyksi €/m ²	0,35	0,36	

3.2. Täyttö- ja hiontakäsittelyt seinä- ja kattotöissä		
3.2.1.	Siloitus osittain €/m ²	0,33 0,34
3.2.2.	Siloitus kokonaan (käsityönä, sis.kulmat) €/m ²	1,31 1,33
3.2.3.	Hienosilotus osittain €/m ²	0,33 0,34
3.2.4.	Hienosilotus kokonaan (käsityönä, sis.kulmat) €/m ²	1,10 1,12
3.3. Gyproc-, levy-, tasoiteseinien sekä sileiden betonialustojen maalaus- ja käsittelyt seinä- ja kattopinnoissa		
3.3.1.	Pohjamaalaus osittain €/m ²	0,33 0,34
3.3.2.	Pohjamaalaus €/m ²	0,64 0,65
3.3.3.	Hiomaalaus osittain €/m ²	0,32 0,32
3.3.4.	Hiomaalaus €/m ²	0,64 0,65
3.3.5.	Välimaalaus €/m ²	0,55 0,56
3.3.6.	Valmiiksi maalaus €/m ²	0,65 0,66
3.3.7.	Roiskekaton maalaus €/m ²	0,88 0,90
3.4. Tiili- ja lautavalualustojen maalaus- ja käsittelyt seinä- ja kattopinnoissa		
3.4.1.	Pohjamaalaus osittain €/m ²	0,54 0,55
3.4.2.	Pohjamaalaus €/m ²	0,88 0,90
3.4.3.	Välimaalaus €/m ²	0,88 0,90
3.4.4.	Valmiiksi maalaus €/m ²	0,88 0,90
3.5. Tapetti- ja kangaspintaisten alustojen maalaus- ja käsittelyt seinä- ja kattopinnoissa		
3.5.1.	Pohjamaalaus €/m ²	0,67 0,69
3.5.2.	Välimaalaus €/m ²	0,55 0,56
3.5.3.	Valmiiksi maalaus €/m ²	0,65 0,66
3.6. Kuultokäsittelyt seinä- ja kattotöissä		
3.6.1.	Lakkaus osittain €/m ²	0,26 0,27
3.6.2.	Lakkaus kokonaan €/m ²	0,52 0,53
3.6.3.	Käsittely värittömällä puunsuojalla €/m ²	0,45 0,46

3.6.4. Käsittely värillisellä tai peittäväällä puunsuojalla €/m ²	0,52	0,53
3.6.5. Hiutalelakkaus €/m ²	0,74	0,76

4. TAPETOINTITYÖT 2018 2019

Lisähinnat:

A) Jos huonetilasta tapetoidaan samalla tapetilla alle 10 m ² korotetaan perushintaa 15 %:ia		
B) Pinnanvahvistuskankaan kiinnittämisestä kattoon korotetaan perushintaa 15 %		
C) Kiinnityksestä puskusaumaan tai molemmat reunat leikaten korotetaan perushintoja 25 %		
4.1. Tapettialustojen silotus osittain €/m ²	0,33	0,34
4.2. Pinnanvahvistuskankaan kiinnitys tasoitteen tai silotteen alle €/m ²	1,25	1,28
4.3. Pinnanvahvistuskankaan kiinnitys maalauksen alle €/m ²	2,11	2,15
4.4. Paperitapetin kiinnitys €/m ²	1,82	1,85
4.5. Lasikuitutapetin kiinnitys €/m ²	1,58	1,61
4.5.b Maalattavan tapetin kiinnitys €/m ²	1,72	1,76
4.6. Boordinauhan liimaus €/jm	1,17	1,19
4.7. Jokaisesta huoneesta yli 4:n menevästä pystykulmasta maksetaan €/kpl	0,51	0,52

UR

5. OVET JA KARMIT**2018 2019**

Hinnat on tarkoitettu normaaleille sileille oville ja karmeille

Lisähinnat:

- A) Peiliovista ym. sileästä poikkeavista ovista sovitaan lisähinta paikallisesti
- B) Jos karmissa ei ole listoja kiinnitettynä alennetaan karmin perushintoja 25 %

ovi

5.1.	Pesu maalaus käsittelyä varten €/m ²	0,66	0,67
5.2.	Kaavinta osittain tai hionta €/m ²	0,39	0,39
5.3.	Pohjamaalaus osittain €/m ²	0,33	0,34
5.4.	Pohjamaalaus €/m ²	0,71	0,72
5.5.	(hieno)silotus osittain €/m ²	0,54	0,55
5.6.	(hieno) silotus €/m ²	1,21	1,24
5.7.	Hiomaalaus osittain €/m ²	0,48	0,49
5.8.	Hiomaalaus/välimaalaus €/m ²	1,10	1,12
5.9.	Valmiiksimaalaus €/m ²	1,47	1,50
5.10.	Puunsuojakäsittely, kuullotus tai lakkaus €/m ²	0,72	0,73
5.11.	Helojen irrotus ja kiinnitys €/kpl	0,37	0,38

karmi

5.12.	Pesu maalaus käsittelyä varten €/jm	0,63	0,65
5.13.	Kaavinta osittain tai hionta €/jm	0,39	0,39
5.14.	Pohjamaalaus osittain €/jm	0,17	0,17
5.15.	Pohjamaalaus €/jm	0,58	0,59
5.16.	(hieno)silotus osittain €/jm	0,40	0,41
5.17.	(hieno) silotus €/jm	1,47	1,50
5.18.	Hiomaalaus osittain €/jm	0,28	0,28
5.19.	Hiomaalaus/välimaalaus €/jm	1,18	1,21
5.20.	Valmiiksimaalaus €/jm	1,36	1,39
5.21.	Puunsuojakäsittely, kuullotus tai lakkaus €/jm	0,66	0,67

UR

6. IKKUNAN MAALAUSTYÖT**2018 2019**

- Ikkunasta mitataan jokaisen maalattavan pökin ulkoreunan juoksumetri ja kerrotaan maalattavien pintojen määrällä.

Lisähinnat:

- A) Jos ikkunassa on tuuletusluukku, niin tehdyn työn loppusummaa korotetaan 25 %
 B) Lasinen tuuletusikkuna mitataan ja maksetaan samoin kuin muukin ikkuna.
 C) Tiivisteiden poisto sopimustuntipalkalla

6.1.	Pesu maalaus käsittelyä varten €/jm	0,26	0,26
6.2.	Kaavinta osittain tai hionta €/jm	0,26	0,26
6.3.	Pohjamaalaus €/jm	0,70	0,71
6.4.	(hieno)silotus osittain €/jm	0,33	0,34
6.5.	(hieno)silotus €/jm	0,62	0,63
6.6.	Hiomaalaus osittain €/jm	0,47	0,48
6.7.	Hiomaalaus / Välimaalaus €/jm	0,77	0,79
6.8.	Valmiiksimaalaus €/jm	0,97	0,99
6.9.	Ikkunan poikki kulkevan listan maalaus €/jm	0,47	0,48
6.10.	Helojen irrotus ja kiinnitys €/kpl	0,41	0,42
6.11.	Ikkunoiden teipaus €/jm	0,25	0,26

UR**7. LATTIOIDEN MAALAUS****2018 2019**

- Hinta koskee enintään 100 m² yhtenäisen lattiapinnan käsitteilyjä (esim. asuintalojen kellaritilat, ilmastointikonehuoneet
 – Lattioiden maalaus telattavilla 2-komponenttisilla uretaani-maaleilla, perushintoja korotetaan 15 %

7.1.	Pohjamaalaus €/m ²	0,62	0,63
7.2.	Välimaalaus €/m ²	0,62	0,63
7.3.	Valmiiksi maalaus €/m ²	0,62	0,63
7.4.	Hiutaleiden /karhennuksen levitys tuoreeseen maaliin €/m ²	0,21	0,21

8. MUUT MAALAUSTYÖT

	2018	2019
8.1 Putket		
Ennen ensimmäistä maalausta tehtävä pinnan puhdistus tai kaavinta sopimustuntipalkalla.		
8.1.1 Vesiputkien maalaus kerralta alle 16 mm €/jm	0,67	0,69
8.1.2. Vesiputken maalaus kerralta 16–50 mm €/jm	0,52	0,53
8.1.3. Putkien maalaus kerralta 50–100 mm €/jm	0,52	0,53
8.1.4. Putkien maalaus kerralta 100–200 mm €/jm	0,59	0,60
8.1.5 Suuremmat putket neliöidään ja maksu neliöiden mukaan €/m ²	0,72	0,73
8.2 Verholaudat		
8.2.1. Silotus osittain €/jm	0,83	0,84
8.2.2. Maalaus kerralta €/jm	0,82	0,84
8.3 Patterit		
8.3.1. Yksikennoisen maalaus kerralta €/jm	1,58	1,61
8.3.2. Kaksikennoinen maalaus kerralta €/jm	1,93	1,97
8.4 Kaideraudat		
8.4.1. Kaiderautojen maalaus kerralta €/jm	0,67	0,69

SISÄPUOLISTEN URAKKATÖIDEN SOVELTAMISOHJEET

Lähtökohdat

Hinnoittelu on tarkoitettu tavanomaiseen asunto- ja toimistorakennustuotantoon, sekä ym. vastaaviin, joissa tilat jakaantuvat erilaisiin huoneisiin. Hinnoittelu ei koske suuria tiloja, auloja, halleja tms. avonaisia tiloja.

Huonetilan määrittelyn osalta käytetään määrittelyä RT SA-40095.

Hinnoittelun hinnat ovat käsityöhintoja eli niitä ei ole tarkoitettu käytettäväksi esim. ruiskumaalauksessa tai kipsilevyjen koneellisessa saumauksessa.

1. Yleiset määräykset

Tavoitteena on urakkatyön osuuden lisääminen. Voidaan sopia koko työmaata tai vain sen osaa koskevasta urakasta.

Urakkatyö edellyttää sopimista, joten toinen osapuoli ei voi sitä vaatia. Jos urakkatyöstä ei jostain syystä yrityksessä sovita lainkaan / riittävästi, on syyt siihen selvitettävä.

Urakkahinta on hinnoiteltujen töiden osalta niiden hinnoittelun mukainen hinta. Hinnoittelussa on huomioitu haitat keskimäärin, eikä niitä lähdetä erottelemaan yksittäisten kohteiden osalta, vaan erilaiset kohteet johtavat keskimäärin oikeaan tulokseen. Urakkahintaa ei lisätä tai vähennetä, vaikka joku aiemmin hinnoiteltu haitta puuttuu tai esiintyy runsaana.

Osapuolten on syytä tutustua, mitkä työt on sopimuksessa lueteltu kuuluviksi hinnoitteluun ja mitkä on todettu hinnoittele mattomiksi töiksi.

2. Urakkapalkka

Sopimustuntipalkka on työntekijän kanssa nimenomaisesti sovittu tuntipalkka tai jos palkasta ei ole sovittu erikseen, työehtosopimuksen mukainen palkka.

UR

Takuupalkka koskee vain urakkatyöhön käytettyä aikaa. Takuupalkka on sopimustuntipalkka kuitenkin vähintään palkkaryhmän V tai II mukainen palkka tuntia kohden, riippuen siitä mihin palkkaryhmään työntekijä on sijoitettu. Jos urakka-ansio ei ylitä takuupalkkaa on kyseessä häiriötilanne, joka tulisi selvittää ennen seuraavasta urakasta sopimista. Häiriötilanne voi johtua työmaa olosuhteista, käytettävistä materiaaleista, väärästä asennoitumisesta, ammattitaidon puutteesta tai työnjohdon puutteista.

Hinnoittelemattomasta työstä maksetaan sopimustuntipalkka, ellei sitä ole sovittu tehtäväksi urakalla.

3. Urakkatyömääräys / työselitys

Työntekijän tulee tietää mitä hänen tulee tehdä sekä millaista työsuoritusta häneltä odotetaan. Kirjallista muotoa edellytetään, jotta ainakaan siitä ei tule erimielisyyttä onko kyse urakkatyöstä vai ei. Epäselvissä tilanteissa työntekijän on pyydettävä työnantajalta tarkennuksia urakkatyömääräykseen / työselitykseen.

4. Urakkatyön suorittaminen ja laatu

Laadun tuottamisen ja työolosuhteiden osalta edellytetään molemmilta osapuolilta aktiivisuutta työn kestäessä.

Työvoiman lisääminen tai vähentäminen ei saa heikentää työntekijöiden jo ansaitsemaa palkkaa vaan työn valmiusaste on selvitettävä tai muuten määritettävä loppu-urakasta jaettava ansio.

Urakkatyötä ei voi keskeyttää ilman painavaa syytä. Tällainen syy voi olla esim. sairastuminen, työvirheet, sopimuksen laiminlyöminen tai vastaavat seikat. Mikäli työ ei etene tarkoitetulla tavalla urakka voidaan keskeyttää. Tällöin syy tulee todeta esim. välimittauksella. Työsuhteen päättyessä kesken urakan on selvitettävä tehdyn työn arvo.

5. Hinnoittelemattomat työt

Tehdään joko sopimustuntipalkalla tai sovitaan urakka. Takuupalkkasäännöstä käytetään sovittaessa urakasta.

6. Urakkatyötä koskeva kirjanpito

Työnantaja järjestää tunti-ilmoitusten toimittamisen parhaaksi katsomallaan tavalla. Työnjohdon puuttuessa tai matkatöissä voidaan tunnit ilmoittaa puhelimitse ja jälkikäteen ottaa työntekijältä kuittaus tunti-ilmoituksiin.

Töiden hinnoittelusta

Yksikköhinnat sisältävät tiettyjä avustavia tai työläjia täydentäviä töitä, joiden keskimääräinen vaikutus on sisällytetty hintaan. Yksikköhintaa ei muuteta vaikka tiettyä työtä joissain tapauksissa ei tule tehtäväksi tai tulee tehtäväksi tavanomaista enemmän. Jos työsisältö poikkeaa merkittävästi hinnoittelun perusteista, niin sen vaikutuksesta on sovittava erikseen ennen työn suorittamista, jos työ tehdään urakalla.

Perushinnat sisältävät -otsikon alla on luettelo asioista, jotka on vielä katsottu kuuluviksi urakkaan. Ns. haittalisia on karsittu ja jäljelle jääneet on kohdassa ”Lisähinnat”. Muut kuuluvat urakkahintaan.

Kaiteet mitataan juoksumetreinä (jm), johteet ja kaidepinnat eritellen.

Huoneiden perushinnan korkeuskorotus (15 % tai 25 %) koskee käsiteltävää aluetta alareunasta ylös käsittelyn yläreunaan.

Kun samassa huonetilassa käytetään eri värisävyjä, koskee 20 %:n korotus eri värisävyllä käsiteltyä seinää tai seinän osaa. Ei koske raitoja, vaan raidat ovat hinnoittelematonta työtä. Korotusta ei makseta yhtä aikaa erillistyökorotuksen kanssa.

Korkeuskorotus ja sävykorotus lasketaan perushinnasta.

Valmiin tasoitepinnan hionnasta sovitaan urakkakohtaisesti siten, että suorittaako hionnan tasoitemies tai maalari.

UR

TELAKOIDEN LOHKOMAALAUKSEN URAKKAHINNOITTELU

Tämä hinnoittelu on tarkoitettu sellaiseen työhön, jossa urakkaan kuuluvat kohteen kaikki lohkot. Urakkaan osallistuvat kaikki lohkomaa-alueen eri työvaiheisiin osallistuvat henkilöt.

Urakkasumma lasketaan lohkoittain. Ennen urakan aloitusta on sovittava ulosmaksusta ja siitä miten urakkasumma jaetaan osallistujien kesken. Mahdolliset urakkapohjat jaetaan työnantajien kesken tehtyjen urakoiden sovitulla tavalla.

Perushinnat sisältävät

- A) Hinnat ovat konetyöhintoja, pienet urakkatyötä avustavat käsityöt kuuluvat myös hintoihin.
- B) Maalien seossuhteiden mittaukset, sekoitukset ja ohentamiset.
- C) Maalaamattomaksi jäävien pintojen esim. lattioiden ja ikkunoiden suojaukset valmiilla kohdesuojilla sekä koneiden ja laitteiden peittämisen ja suojien kiinnittämisen (ei sisällä kuitenkaan putkien, varusteiden ja koneiden muovitusta ja teippausta ”räätälöimällä”).
- D) Mainitut käsittelyt rajoituksineen.
- E) Hionnan ja ruiskusumun/-pölyn poiston työvaiheiden välillä.
- F) Työstä syntyneiden jätteiden (maalipurkit, suojat yms.) ohjeiden mukainen käsittely ja vieni työmaalla sovittuun paikkaan (ei sisällä kuitenkaan purkkien prässäystä tai pesua eikä muuta siivousta).
- G) Suojautumisohjeiden mukaisen suojainten käytön
- H) Työvälineiden ja -koneiden päivittäiset ja viikoittaiset puhdistukset ja pienimuotoiset huoltotyöt (ei sisällä kuitenkaan korjaamista eikä muita remonttimiehelle kuuluvia töitä).

- I) Tavarain vastaanotto työmaan varastoon ja siirto sieltä työpisteeseen. Vastaanotettavien tavaroiden tulee sijaita varaston läheisyydessä. Kerroksiin nostossa tulee olla apuna nosturi tai vastaava apuväline. Pieniä määriä voidaan kantaa käsin.
- J) Oman työjäljen laadun varmistus ja omien (työryhmän) työvirheiden korjauksen.
- K) Liikuteltavien telineiden työaikaiset siirrot.
- L) Pinta-ala mitataan käsiteltyjen neliöiden mukaan.

Hinnoittelemattomat työt

- A) Muiden kuin urakatyöryhmän aiheuttamien virheiden korjaukset.
- B) Työn luovutukset tilaajalle sekä tarkastustilaisuudet.
- C) Metallien ruiskutukset.
- D) Valssattujen ”raakojen” pintojen käsittelyt.
- E) Telineiden pystytys- ja purkutyöt.
- F) Ilman pintakäsittelyä jäävien alueiden siivous.

PERUSHINNAT

1. Tankit, ilmakeinavat ja rungon kofferdamit

1.1. Suihkupuhdistus €/m²

	2018	2019
Materiaali ja käsittelyaste		
Teräsrae 3	1,73	1,77
Teräsrae 4	1,98	2,02
Teräsrae 5	3,51	3,58
Teräsrae 6	4,59	4,68
Kuona 3	1,47	1,50
Kuona 4	1,69	1,73
Kuona 5	2,99	3,05
Kuona 6	3,90	3,98

1.2. Suihkupuhdistuksen jälkeinen imurointi €/m²

Käsittelyaste teräsrae/kuona		
3	0,69	0,70
4	0,79	0,81
5	1,41	1,44
6	1,83	1,86

UR

1.3. Vahvistemaalauus €/m²

ppuhallettu pinta	0,55	0,56
maalattu pinta	0,41	0,42

1.4. Ruiskumaalaus €/m²/kerta

0–250 μ (märkäkalvo)	0,41	0,42
liuotinvapaa	1,91	1,95

2. Sisätilat (mm. kylmät ja lämpimät sillat, hissikuilut, pää- ja apukonetilat)

2.1. Teräsharjaus + imurointi €/m²

Käsittelyaste

st 3	1,47	1,50
------	------	------

2.2. Suihkupuhdistus €/m²

käsittelyaste

teräsrae 2	1,30	1,33
------------	------	------

teräsrae 3	1,58	1,61
------------	------	------

kuona 3	1,34	1,37
---------	------	------

2.3. Suihkupuhdistuksen jälkeinen imurointi €/m²

käsittelyaste teräsrae/kuona

2	0,30	0,30
---	------	------

3	0,36	0,36
---	------	------

2.4. Vahvistemaalaus €/m²

puhallettu pinta	0,33	0,34
------------------	------	------

maalattu pinta	0,25	0,25
----------------	------	------

2.5. Ruiskumaalaus €/m²/kerta

0–250 μ (märkäkalvo)	0,55	0,56
----------------------	------	------

3. Ulkopuoliset sileät pinnat

3.1. Teräsharjaus + imurointi €/m²

	2018	2019
käsittelyaste st 3	1,47	1,50

3.2. Suihkupuhdistus €/m²

käsittelyaste		
Teräsrae 3	0,59	0,60
Teräsrae 4	0,77	0,79
Teräsrae 5	1,29	1,32
Teräsrae 6	1,52	1,55
Kuona 3	0,51	0,52
Kuona 4	0,65	0,66
Kuona 5	1,04	1,06
Kuona 6	1,29	1,32

3.3. Suihkupudistuksen jälkeinen imurointi + pölytys €/m²

käsittelyaste teräsrae/kuona		
3	0,98	1,00

3.4. Vahvistemaalaukset €/m²

puhallettu pinta	0,28	0,29
maalattu pinta	0,21	0,22

3.5. Ruiskumaalaus €/m²/kerta

0–250 µ (märkäkalvo)	0,26	0,27
liuotinvapaa	1,35	1,38

TELAKOIDEN LOHKOMAALAUKSEN URAKKAHINNOITTELUN SOVELTAMISOHJEET

Urakan ennakolla tarkoitetaan sitä rahasummaa, jonka työntekijä saa palkanmaksujen yhteydessä urakasta, ennen kuin urakka on mitattu. Urakan ennakon suuruus on sovittava ennen urakan aloitusta.

Liitot suosittelevat, että urakan ennakko on enintään urakan takuupalkan suuruinen, jotta vältetään tilanne, jossa työnantaja joutuu suorittamaan takaisinperintää.

Urakkapohjilla tarkoitetaan sitä palkkasummaa, joka jää jaettavaksi urakasta työntekijöille sen jälkeen kun ennakot siitä on maksettu. Urakkapohjat voidaan jakaa sen mukaan kuin soviin ennen urakan aloitusta ainakin seuraavilla tavoilla:

1. Urakan valmistuttua lasketaan urakan kokonaissumma. Lisäksi lasketaan yhteen urakkaan käytetyt työtunnit. Sen jälkeen urakkasumma jaetaan sovittulla tavalla työntekijöiden kesken.

A) Urakkasumma jaetaan tasan työntekijöiden kesken näiden tekemien tuntien suhteessa. Tällöin saadaan urakka-ansio/h. Tästä ansiosta vähennetään kullekin maksetut urakan ennakot. Urakkasumman ja ennakoiden välinen erotus on kunkin työntekijän ns. urakkapohja. Tällöin palkanlaskentaa helpottaa ja virhemahdollisuuksia vähentää se, että kaikille urakkaan osallistuville on sovittu sama urakan ennakko.

B) Urakkasumma jaetaan esim. niin, että apumiesten ansio on 60 % ammattimiesten ansiosta. Tällöin voidaan menetellä siten muuten kuten kohdassa a) mutta laskettaessa urakka-ansiota/h huomioidaan vain 60 % apumiesten tunneista. Palkanlaskentaa helpottaa jos kaikilla tai kummankin ryhmän sisällä on sama

UR

urakan ennakko. Mahdollista on sopia jollekin tai joillekin korkeampi ansio kuin muille esim. nokkamies 110 % ammattimiehet 100 % ja apumiehet 60 %.

C) Urakkasummasta vähennetään maksetut ennakot ja jäljelle jäävä urakkasumma (urakkapohjat) jaetaan tasan/tietyin painoituksin kaikille tehtyjen tuntien suhteessa.

2. Ellei jakoperusteesta ole mitään sovittu niin sovelletaan vaihtoehtoa 1a.

3. Lohkomaalauksen urakkatöiden osalta osapuolet sopivat, että sairausajan palkan määrän perusteena on edellisen kalenterivuoden urakkatöiden keskituntiansio mahdollisella TES:n mukaisella palkankorotuksen kustannusvaikutuksella korotettuna korotusajankohdasta lukien. Sairausajanpalkan enimmäismäärä määräytyy tästä huolimatta TES 22.IV §:n (työkyvyttömyysajalta maksettavan palkan määrä) 4 kohdan mukaan.

4. Ylityökorotuksen korotusosa lasketaan edellisen kalenterivuoden urakkatöiden keskituntiansion mukaan korotettuna vastaavasti kuin kohdassa 3.

UR

5. Jos hinnoittelussa on virhe, joka estää sen järkevän käyttämisen tulee Pintaurakoitsijat ry:n jäsenyrityksen osalta kutsua työehtosopimusosapuolten edustajat paikalle, jotka osapuolia kuultuaan antavat suosituksensa, miten asia ratkaistaan. Ratkaisuehdotus on annettava alle kahdessa viikossa siitä, kun asia tuotiin liitoille tiedoksi. Ellei yksimielistä suositusta voida antaa urakka katkaistaan ja työtä jatketaan urakkatyönä (täydennys TES 31.2 §).

JULKISIVUJEN MAALAUSKÄSITTELYT

Urakkahinnat ovat perushintoja tavanomaisissa julkisivutyökohteissa.

JULKISIVUJEN URAKKATÖIDEN YLEISMÄÄRÄYKSET

Perushinnat sisältävät:

- A) Hinnat ovat käsityöhintoja lukuun ottamatta painepesua, maalien sekoitusta sekä koneellisia ylitasoitus- ja rappaus töitä
- B) Maalien ym. työmateriaalien sekoittamisen ja ohentamisen käyttöä varten
- C) Tarvittavan lattioiden/varusteiden suojauksen (ilman teip-pausta) maali- ym. roiskeilta
- D) Käsittelyn rajoituksineen
- E) Hionnan ja pölynpoiston käsittelyjen välillä
- F) Työstä syntyneiden jätteiden (maalipurkit, hiomapaperit, suojat yms.) työselityksen mukainen käsittely ja vieni työ-maalla sovittuun paikkaan
- G) Työtasokorkeudeltaan alle 2m korkeiden telineiden kasaus, purku ja siirto
- H) Työturvallisuusmääräysten mukaisten suojainen käytön
- I) Työvälineiden ja -koneiden päivittäiset puhdistukset ja pie-nimuotoiset huoltotyöt
- J) Tavarain vastaanotto ja siirto telineille. Tavaroiden vastaan-oton tulee tapahtua työkohteen läheisyydessä. Pienten mää-

UR

rien siirtäminen kuuluu urakkaan. (Pienellä määrällä tarkoitetaan niitä tarvikkeita, jotka kannetaan esim. palatessa ruoka ja kahvi tauoilta ja kuluvat käsitöinä töitä tehtäessä.)

K) Osittain käsittely on enintään 1/3 käsiteltävästä pinta-alasta

Hinnoittelemattomat työt:

- Telineiden, nostimien ym. kasaamiset, käyttöönottotarkastukset
- Työtasokorkeudeltaan yli 2 m korkeiden siirrettävien telineiden siirto esim. parvekelinjasta toiselle/talon toiselle seinustalle
- Piha-aitojen, roskakatosten ym. pienten erillisten rakennelmien maalauskäsittelyt
- Vanhojen maalien poistot (*tulkinta*: mikä ei esim. teräsharjauksella irtoa)
- Muu kuin perushintojen kohdassa F mainittu siivous

Selitetekstit työn sisältöön:

- pohjamaalaus: maalaus, joka tehdään ennen käsittelemättömälle pinnalle
- välimaalaus: maalauskerta, joka tehdään vanhalle maalatulle pinnalle tai tehdyn pohjamaalauksen päälle.
- sileä / hienorapattu / tasoitettu pinta: tarkoitetaan betonipintaa, hierrettyä pintaa tai rapattua pintaa
- roiskerapattu / slammattu pinta: kiviainesta sisältävä karkea tai harjattu rappauspinta
- painepesu: maalattavaksi tulevan alustan pesu yleensä lämpimällä vedellä. Tarkoituksena on puhdistaa pinta epäpuhtauksista.
- alustan kastelu pesurilla: Maalausta ennen tehtävä, maalauksen välissä tehtävä tai lopuksi tehtävä maalausalustan kastelu / kostutus (ei siis pesu)

Perushintataulukko**1. Seinäpintojen maalaus käsittelyt**

	2018	2019
1.1.a Alustan teräsharjaus osittain tai kaavinta osittain	0,55	0,56 €/m ²
1.2.b Painepesu	0,37	0,38 €/m ²
1.3.c Ikkunoiden suojaus nitojalla	0,75	0,77 €/m ²
1.4.d Ikkunoiden suojaus reunat teipaten	0,89	0,91 €/m ²
1.5.e Ikkuna- tai vesipeltien suojaus teipaten	0,76	0,78 €/jm
1.6.f Osittain maalaukset (paikkauskohdat, irronneiden maalikohtien maalaukset)	0,36	0,37 €/m ²

1.2. Puualustan maalaus (ponttialustat / paneelialustat)

	2018	2019
1.2.a Pohjamaalaus akrylaatti- ym. vast. vesiohenteisilla maaleilla	1,36	1,39 €/m ²
1.2.b Väli- tai valmiiksi maalaus akrylaatti- ym. vast. vesi- ohenteisilla maaleilla	1,31	1,34 €/m ²
1.2.c Pohjamaalaus (käsittelemätön pinta) kuultavalla puunsuojalla	0,87	0,89 €/m ²
1.2.d Väli- tai valmiiksi maalaus (käsittelemätön pinta) kuultavalla puunsuojalla	0,87	0,89 €/m ²
1.2.f Käsittely värittömällä puunsuojalla	0,65	0,67 €/m ²
– Lisähinta kohtiin 1.2 a liuotin- ohenteisten alkydi- ja ym. vast. maalien käytöstä	0,16	0,17 €/m ²
– Lisähinta kohtiin 1.2.a-b pysty- lomalaudoituksien maalauksesta	0,33	0,33 €/m ²
– Lisähinta kohtiin 1.2.a-b räystäsalusien maalaus	0,33	0,33 €/m ²

UR

1.3. Kiviainespintojen maalaus (harjalla tai telalla)		2018	2019
1.3.a	Pohjusteaine käsittely sileä- tai hienorapattupinta	0,38	0,39 €/m ²
1.3.b	Pohjusteaine käsittely roiskerapattupinta	0,44	0,45 €/m ²
1.3.c	Pohjamaalaus sileä- tai hienorapattupinta silikoniemulsio-, silikaatti ym. vastaavilla tuotteilla	1,09	1,11 €/m ²
1.3.d	Välimaalaus / valmiiksi maalaus sileä- tai hienorapattupinta silikoniemulsio-, silikaatti ym. vastaavilla tuotteilla	0,98	1,00 €/m ²
1.3.e	Pohjamaalaus roiskerapattupinta silikoniemulsio-, silikaatti ym. vastaavilla tuotteilla	1,25	1,28 €/m ²
1.3.f	Välimaalaus / valmiiksi maalaus roiskerapattu pinta silikoniemulsio-, silikaatti ym. vastaavilla tuotteilla	1,20	1,22 €/m ²
1.3.g	Kiviainesalustan kastelu pesurilla	0,20	0,20 €/m ²
UR	– Lisähinta kohtiin 1.3 c-f kalkkisementti-, sementti- tai 2-komponenttimaaleilla tehtynä	0,16	0,17 €/m ²
1.4. Kalkkimaalaustyöt		2018	2019
1.4.a	Kalkkimaaidon levitys	0,38	0,39 €/m ²
1.4.b	Kalkkimaalausalustan kastelu pesurilla	0,20	0,20 €/m ²
1.4.c	Kalkkimaalaus sileä- tai hienorapattupinta	1,31	1,34 €/m ²
1.4.d	Kalkkimaalaus roiskerapattupinta	1,53	1,56 €/m ²

2. Peltikattojen maalaus käsittelyt (harja tai sivellin, katolta tehtynä) 2018 2019

- Hinnat konesaumatuissa peltikatoissa, joiden kaltevuus maksimissaan 30 °
- Lumieste- ym. kaiteiden, kattotikkaiden eikä räystäsrakennelmien maalaus ei sisälly hintoihin
- Vanhan irtonaisen maalin poisto ei sisälly hintoihin (painepesussa lähtevä kuuluu hintaan).

2.1.a	Pesuaineen levitys, harjaus ja painepesu	0,87	0,89 €/m ²
2.2.b	Pohjamaalaus osittain	0,36	0,37 €/m ²
2.3.c	Pohjamaalaus	1,36	1,39 €/m ²
2.4.d	Välimaalaus / valmiiksi-maalaus	1,25	1,28 €/m ²
	– Lisähinta kohtiin 2.2.-2.4. kaksi-komponenttituotteilla tehtynä	0,11	0,11 €/m ²

Kohtiin 2.3 ja 2.4 lisähinta 20 %, kun työmaalla tehtävien kattojen koko yhteensä on alle 250 m²

3. Ikkunan maalaus käsittelyt 2018 2019

- Työ sisältää ikkunan ja karmin ulkoisen osan käsittelyn
- Ikkunasta mitataan jokaisen maalattavan pohan ulkoreunan juoksumetri

3.1.a	Kaavinta tai teräsharjaus osittain	0,38	0,39 €/jm
3.2.b	Ikkunan vesipellin kaavinta/teräsharjaus	0,76	0,78 €/jm
3.3.c	Ikkunan vesipellin maalaus osittain	0,38	0,39 €/jm
3.4.d	Ikkunan vesipellin maalaus	1,20	1,22 €/jm
3.5.e	Käsittely kuultavalla puunsuojalla	0,98	1,00 €/jm

3.6.f	Osittain maalaus akrylaatti-, alkydi- ja vastaavilla maaleilla	0,47	0,48 €/jm
3.7.g	Maalaus akrylaatti-, alkydi- ja vastaavilla maaleilla	1,27	1,29 €/jm
3.8.h	Ikkunan poikkikulkevan listan tai riman puunsuojaus/maalaus	0,55	0,56 €/jm

UR

RAKENNUSTIETO

www.rakennustietokauppa.fi

ISBN 978-952-267-269-8

9 789522 672698